

SportPesa

Tzs. **710,494,580**

NI YA KWAKO WIKI HII,
BETI LEO UWE MILIONEA

SPORTPESA.CO.TZ

PIGA *150*87#

Mkuu TAZARA
akana kupokea
washtakiwa
katika kesi
ya Mbewe

UKURASA 3

Pochettino
azungumzia tetesi
kutua Man United

UKURASA 23

Nipashe

Alhamisi Novemba 25, 2021 Tanzania 1,000/- Kenya 100/-

ISSN 0856 • Na. 0580775

www.twitter.com/nipashetz

www.facebook.com/nipashetz

www.ippmedia.com

www.instagram.com/theguardian_newspaper

LIKE & FOLLOW US

MWANGA WA JAMII

Wanaopewa ujauzito sasa kurudi shuleni

UKURASA 2

YALIYOMO

UKURASA WA 4

**907,802 WACHAGULIWA
KIDATO CHA KWANZA**

WANAFUNZI 907,802 waliofanya mti-
hani wa kumaliza elimu ya msingi...

UKURASA WA 8

**SHAHIDI AELEZA SABABU
ZA KUTOA MILIONI 90/-**

SHAHIDI wa 10 wa Jamhuri Francis
Mroso (44), katika kesi ya uhujumu...

**Jambazi
auawa
baada ya
kupora
kituo cha
mafuta**

UKURASA 3

Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi, Dk. Hussein Ali Mwinyi (katikati), akishuhudia utiaji saini mkataba wa ushirikiano wa uendeshaji wa Uwanja wa Ndege wa Kimataifa wa Abeid Amani Karume, baina ya Wizara ya Ujenzi, Ma-wasiliano na Uchukuzi na Dubai National Air Travel Agency, Ikulu jijini Zanzibar jana. Wanaotiliana saini ni Katibu Mkuu wa Wizara hiyo, Amour Hamil Bakari (kulia) na Mkurugenzi wa Biashara wa Kampuni ya EGIS, Cristian Laugier. **PICHA: IKULU**

**Makalla asema maji
bado shida, ataka
maombi mvua inyeshe**

UKURASA 2

MICHEZO

AUCHO AITULIZA YANGA SC UK.24

MAONI, KATUNI UK.6

Waziri Mkuu, Kassim Majaliwa na Makamu wa Pili wa Rais Zanzibar, Hemed Suleiman Abdallah, wakizindua matokeo ya utafiti wa watu wenye uwezo wa kufanya kazi 2020/2021, jijini Zanzibar, jana. Kushoto ni Waziri wa Nchi, Ofisi ya Wazir Mkuu, Sera, Bunge, Ajira, Vijana, Kazi na Wenye Ulemavu, Jenista Mhagama.

PICHA: OWM

Mbinu tano kukabili kupanda vifaa ujenzi

Na Paul Mabeja, DODOMA

SERIKALI imetaja hatua tano za kukabiliana na kupanda kwa bidhaa za ujenzi huku ikiagiza Tume ya Ushindani (FCC) kufanya uchunguzi na kuchukua hatua kisheria kwa walopandisha bei ya saruji isivyo halali.

Aidha, imezuia usafirishaji wa shaba chakavu nje ya nchi ili kuongeza uzalishaji wa bidhaa za chuma nchini.

Hatua nyingine ni kuiagiza FCC kuendelea kufuatilia mwenendo wa upandaji bei na kuwachukulia hatua stahiki wafanyabiashara wanaokiuwa sheria ya ushindani, kupiga marufuku uuzaji nje ya nchi shaba chakavu.

Nyingine ni kurekebisha sheria na kanuni ili kuruhusu kuingizwa kwa urahisi zaidi malighafi zinazohitajika katika uzalishaji wa bidhaa za vyuma ikiwamo kuruhusu kuingizwa kwa vyuma chakavu kutoka nje ya utaribitu utakaohakikisha inapatikana bila kuuathiri mazingira ya nchi.

Pia katika mpango wa muda mrefu, serikali itatekeleza miradi kielelezo itakayowezesha kuzalisha chuma kingi nchini kwa ajili ya viwanda vyta ndani na kuuza nje ya nchi.

Waziri wa Viwanda na Biashara, Prof. Kitila Mkumbo, alibainisha hayo jana jijini hapa wakati akitoa tathmini ya mwenendo wa uzalishaji, usambazaji na bei za vifaa vyta ujenzi kwa kipindi cha Septemba hadi Novemba, mwaka huu.

Alisema wizara hiyo imekuwa iki-fanya tathmini ya mara kwa mara ya mwenendo wa uzalishaji, usambazaji na bei za bidhaa muhimu nchini ziki-wamo vyakula, sukari, mafuta ya kula na vifaa vyta ujenzi hususani saruji, mabati na nondo.

Pia alisema tathmini ilifanyika katika mikoa tisa inayotumia zaidi bidhaa hizo ambayo ni Arusha, Dar es Salaam, Dodoma, Kilimanjaro, Mbeya, Mwanza, Pwani, Shinyanga na Ruvuma.

Akizungumzia kuhusu saruji alisema nchi ina viwanda tisa vinavyozalisha bidhaa hiyo vyenye uwezo wa kuzalisha tani 9,080,000 kwa mwaka. Alisema matokeo ya tathmini yanayonyesha kuwa katika mikoa hiyo bei za saruji zimepanda kwa wastani wa Sh. 1,000.

Alitolea mfano mikoa wa Mwanza ambaa bei imeongezeka kutoka Sh. 19,000 kwa mfuko wa kilo 50 kwa Septemba hadi kufikia Sh. 20,000 mwezi Novemba.

Pia kwa mikoa wa Dar es Salaam, alisema bei imepanda kutoka Sh. 14,000 kwa mwezi Septemba hadi Sh. 15,000 Novemba mwaka huu huku Ruvuma bei ikishuka kwa asilimia 15 kutoka Sh. 17,000 hadi 14,500 kwa kipindi hicho.

"Kupanda kwa bei za saruji katika kipindi cha tathmini kulisababishwa na mfumo wa usambazaji wa bidhaa hiyo na hakutokani na kupanda kwa gharama za uzalishaji viwandani. Kwa sababu hiyo ongezeko la bei linachukuliwa kuwa halikuwa halali," alisema Prof. Mkumbo.

Wanaopata ujauzito kurejeshwa shulen

Na Paul Mabeja, DODOMA

SERIKALI imesema itaendelea kuondoa vikwazo katika upatikanaji wa fursa za elimu ikiwamo kuruhusu wasichana waliopata ujauzito wakiwa shule za msingi na sekondari kuendelea na masomo katika mfumo rasmi.

Waziri wa Elimu, Sayansi na Teknologija, Prof. Joyce Ndalichako, alibainisha hayo jana alipokuwa akitoa taarifa ya mafanikio ya sekta ya elimu kwa waandishi wa habari katika kipindi cha miaka 60 ya Uhuru wa Tanganyika.

Alisema wanafunzi waliokatiza masomo yao kwa sababu mbalimbali watapewa fursa ya kurejea shulen.

"Fursa hizo zitajumuisha wasichana ambaa wanapata ujauzito wakiwa katika shule za msingi au sekondari, wanafunzi hao wataruhusiwa kuendelea na masomo katika mfumo rasmi baada ya kuji-

fungu," alisema Prof. Ndalichako.

Alisema wanafunzi wengine ni wale ambaa wanaobainika kufanya udanganyifu katika mtihani wa kumaliza elimu ya msingi ambaa matokeo yao hufutwa na wale wanaoshindwa kufaulu mtihani au wanaopata matatizo yoyote wakati wa mitihani pia watapewa fursa ya kurudia mtihani mwaka unaofuata.

Kutokana na wanaoshindwa kufanya mitihani, alisema Baraza la Taifa la Mitihani la Tanzania (NECTA) litatoa utaratibu wa kurdia mitihani. Pia alisema wanafunzi ambaa watafaulu mitihani ya marudio watapata fursa ya kuchaguliwa kuendelea na masomo ya sekondari katika shule za serikali.

Kutokana na hali hiyo, alisema serikali imeona umuhimu wa kuwapa nafasi ya pili wanafunzi wanaoimaliza elimu ya msingi kama inavyofanyika kwa wanafunzi wa sekondari.

Kutokana na hali hiyo, alisema serikali imeona umuhimu wa kuwapa nafasi ya pili wanafunzi wanaoimaliza elimu ya msingi kama inavyofanyika kwa wanafunzi wa sekondari.

Pia alisema serikali itahakikisha kuwa inaboresha mitaala ya elimu katika ngazi zote na kuweka msisitizo zaidi katika masuala ya Teknolojia ya Habari na Mawasiliano, Sayansi, Ujasiriamali, Stadi za Kazi na masuala mtambuka. Ndalichako pia fani za kimakat kama vile uhandisi, kilimo, udaktari zitaendelea kupewa kipaumbwe na serikali itaendelea kuboresha miundombini ya shule ili kuendelea kutoa fursa zaidi kwa watoto wa kike na wa kiume.

"Kazi hii inafanya kwa kasi zaidi ambapo sambamba na ujenzi wa madarasa 15,000 unaoendelea nchini serikali inatarajia kujenga shule 1,000 za sekondari za kutwa na shule za sekondari 26 za wasichana katika kipindi cha miaka mitano ijayo," alisitisiza Prof. Ndalichako.

Sambamba na hayo, alisema serikali itaendelea kuboresha

elimu, sayansi na teknolojia kwa ajili ya kuleta maendeleo endelevu ya kiuchumi na kijamii.

Alisema serikali itahakikisha kuwa inaboresha mitaala ya elimu katika ngazi zote na kuweka msisitizo zaidi katika masuala ya Teknolojia ya Habari na Mawasiliano, Sayansi, Ujasiriamali, Stadi za Kazi na masuala mtambuka. Ndalichako pia fani za kimakat kama vile uhandisi, kilimo, udaktari zitaendelea kupewa kipaumbwe na serikali itaendelea kuboresha miundombini ya shule ili kuendelea kutoa fursa zaidi kwa watoto wa kike na wa kiume.

"Kazi hii inafanya kwa kasi zaidi ambapo sambamba na ujenzi wa madarasa 15,000 unaoendelea nchini serikali inatarajia kujenga shule 1,000 za sekondari za kutwa na shule za sekondari 26 za wasichana katika kipindi cha miaka mitano ijayo," alisitisiza Prof. Ndalichako.

Makalla adai maji bado shida, ataka maombi mvua inyeshe

Na Frank Monyo

MKUU wa Mkoa wa Dar es Salaam, Amos Makalla, amesema hali ya upatikanaji wa maji si ya kuridhisha, hivyo amewataka wakazi wa huo na wa Pwani wanatumia maji kuwa waangalifu katika utumiaji wa huduma hiyo.

Makalla alisema hayo jana baada ya kutembelea mitambo ya kuzalisha maji ya Ruvu Chini na Ruvu Juu na kujionea hali halisi, hivyo kuwataka wananchi kuyatunza maji wanayoyapata.

Akiwa na kamati ya ulinzi na usalama ya mikoa kwenye ziara hiyo, alisema wananchi wanapaswa kuendelea kutunza vyando yea maji na maji yanayopatikana kwa sasa na kuyahifadhi kwa kuwa hali

bado hajarejea.

Mkuu huyo wa mikoa alisema serikali imeshafanya jitihada zake za kukabiliana na mgawo wa maji, hivyo kilichobaki ni viongozi wa dini na wananchi kufanya maombi mvua zinyeshe ili kina cha maji kiongezeke kwenye vyando yea maji.

Katika ziara hiyo, Makalla na kamati yake walijonea hali halisi juu ya kupungua kwa kina cha maji katika mto huo kulikosabishwa mabadiliko ya tabia nchi pamoja na shughuli za kibinadamu.

Aliwata watu kutobweteka kutokana na kauli iliyotolewa mwishoni mwa wiki kuwa kuna nuru ya kupungua kwa mgawo wa maji baada ya kudaiwa kuwa kina cha maji kimeongezeka baada ya

mkulima aliyekamatwa akivuta lita milioni moja kukamatwa.

"Watu walimwelewa vibaya Ofisa Mtendaji Mkuu wa DAWASA (Mamlaka ya Majisifi na Usafiri wa Mazingira Dar es Salaam), (Mhandisi Cyprian Luhemeja) aliposema baada ya operesheni kumetokea ongezeko kidogo la maji.

Watu wakaandika kwa sasa upatikanaji wa maji ni asilimia 100. Leo (jana) nimesema kuna upungufu na nimekuja, nimeona maana kuona ni kuamini," alisema.

Alisema mahitaji ya maji kwa wananchi wa Dar es Salaam ni zaidi ya lita milioni 540 kwa siku lakini uzalishaji hasa unakuwa lita milioni 520 na vyando vikubwa yea maji hayo ni Ruvu Juu na Ruvu Chini.

"Ruvu Juu Kwa siku wakifanya

kazi katika 'full capacity' (ukamili-fu) kwa siku wanazalisha lita milioni 196 na Ruvu Chini wakifanya 'full capacity', production (uzalishaji) wake ni lita milioni 270.

"Mtambo wa Ruvu Juu hali ipo sawa kwa asilimia 90 kwa hiyo wanacheza kwa uzalishaji wa lita milioni 196 na milioni 180. Hapa tulipokuja (Ruvu Chini) pantaikiwa pazalishwe lita milioni 270 lakini hali tulioiona sasa si nzuri. Maji yamepungua sana. Tunampongoza Mheshimiwa Rais Samia (Suluhu Hassan) kwa maelekezo yake pamoja na Waziri Mkuu kwa wakuu wa mikoa, chanzo cha kupungua maji ni nini," alisema.

Aliongeza kuwa wakati tamko linatoka uzalishaji wa maji Ruvu Chini ulikuwa lita milioni 68 kutoka kita milioni 270.

HABARI KITAIFA

Shahidi akana kuwapokea washtakiwa kesi ya Mbewe

Na Kulwa Mzee

ALIYEKUWA Kaimu Mkoo wa Kituo cha Polisi TAZARA, Inspekte Lugawa Maulid, ametoo ushahidi wa kitabu cha kumbukumbu za mahabusu (DR) waliokuwa wakwashikilia huku ikibainisha kuwa majina ya washtakiwa wa pili na wa tatu katika kesi ya ugaidi inayomkabilo Mwenyeikiit wa CHADEMA, Freeman Mbewe, na wenzake watatu hayamo.

Shahidi huyo wa Jamhuri pia amekana kupewa jukumu la kuwahifadhi mshtakiwa wa pili, Adamu Kasekwa na wa tatu, Mohammed Ling'wenya, amba wanadai hawakuwahi kufikishwa Kituo cha Kikuu cha Polisi Dar es Salaam bali walifikishwa Kituo cha TAZARA Agosti 7, 2020.

Inspekte Maulid ambaye ni shahidi wa nne kwenye kesi ndogo, alidai hayo jana Mahakama Kuu Divisheni ya Makosa ya Rushwa na Uhujumu Uchumi, mbele ya Jaji Joachim Tiganga, alipokuwa akiongozwa kutoa ushahidi na Wakili wa Serikali Mwandamizi, Robert Kidando.

Maulid alidai yuko Kituo cha TAZARA kwa miaka 17 na Agosti 3,

2020 alipewa jukumu la kukaimu nafasi ya mkuu wa kituo baada ya aliyekuapo kwenda likizo ya siku 28. Alidai kuwa alianza jukumu hilo kuanzia Agosti 3 mpaka Septemba 6, 2020 Mkoo wa Kituo, Richard Ogutu, aliporejea na kwamba Juni 3, mwaka huu, alipata jukumu la kukaimu tena baada ya Ogutu kuhamishiwa Zanzibar.

Inspekte Maulid alidai Agosti 7 mpaka 9, 2020 alikuwa kazini Kituo cha Polisi TAZARA akitkeleza mafukumu yake.

"Agosti 7, 2020 nilifanya ukaguzi katika mahabusu yetu ya TAZARA haikuwa na watuhumiwa. Agosti 8, 2020 nilifanya ukaguzi wa kawaida, palikuwa na mahabusu mmoja, Godfrey Kilimba, aliyekuwa anatuhumiwa kujifanya mtumishi wa serikali.

"Agosti 9, 2020 kulikuwa na watuhumiwa wawili wanafunzi wa kiume, John Gerald na Lucas Jovin amba walikuwa wanatuhumiwa kuhatarisha miundombinu ya reli. Tuliwakamata wanafungua nati za reli, walitoka Agosti 10, 2020," alidai.

Alidai watuhumiwa hao walikuapo mahabusu katika kipindi hicho na uthibitisho wa DR ambayo ilikuwa na saini yake aliyoitia baada

ya ukaguzi. Shahidi alidai Novemba 14, Inspekte Swila alimfata TAZARA na kumfahamisha kwamba DR inahitajika mahakamani. Alitaja vitu anavyokumbuka vilyyoko nje ya kitabu hicho kuwa ni maandishi ya rangi ya bluu, WEF 01.01.2019 na chini kuna maandishi madogo ya Wizara ya Mambo ya Ndani ya Nchi. Anadai ndani inasomeka POL/TZR/PR/IR OR RB na kuna jina la ofisa aliyezagua kipindi hicho.

Shahidi aliomba DR hiyo ya Polisi TAZARA, Pugu Road ipokewe kama kielelezo. Upande wa utetezi haukupinga na mahakama ilipokea na kuwa kielelezo namba 3 cha Jamhuri katika kesi ndogo.

Akihojija na Wakili wa Utetezi, John Mallya, Maulid alidai jambo linalosughulikiwa TAZARA ndilo linaloonekana katika DR kama si la TAZARA haliwezi kuonekana na kudai kwamba anafahamu ugaidi ni kosa kuwa na aliwahi kusikia magaidi wameng'o reli au kufanya ugaidi kwenye treni Pakistan.

Akijibu maswali ya Wakili Frederick Kihwelo, alidai akipewa maelekezo na kiongozi wa juu anatekeleza lakini Agosti 8, 2020 hakupewa jukumu la kuwahifadhi Kasekwa na Ling'wenya kama anavyodai wakili.

Jambazi auawa baada kupora mamilioni kituo cha mafuta

Na Thobias Mwanakatwe

WATU wawili wanaosadiwa kuwa majambazi wakiwa na silaha za moto, wamemvamia meneja wa kituo cha kuuza mafuta cha Hike mjini Isongole wilayani Ileje mkoani Songwe na kumpora pesa zaidi ya Sh. milioni 25. Mkoo wa Wilaya ya Ileje ambaye ni Mwenyeikiit wa Kamati ya Ulinzi na Usalama ya Wilaya hiyo, Anna Gidary, aliambia Nipashe kwa simu kuwa tukio hilo lifitokea juzi saa 4:00 asubuhi.

Alisema majambazi hao walivamia meneja wa kituo hicho aliyejulikana kwa jina moja la Matha ambaye alikuwa kwenye bajaji na kumwamuru kutoa mkoba aliokuya amewekeea fedha alizokuwa akizipeleka benki na kumpora.

Alisema majambazi hao amba walikuwa kwenye pikipiki ambayo haikuwa na namba za usajili, walivamia meneja huyo maeneo ya Isongole kitongoji cha Chumbageni 'B' jirani na daraja na baada ya kumpora walitokomea kusikojulikana.

Mkoo huyo wa Wilaya alisema walipomruhusu ghafla alitoa bunduki aina ya Ak 47 na kuwaelekezea mtendaji na mgambo waliokuwa wanamuhoji, lakini immoja kati ya mgambo hao alimrukia na kuishi-bunduki hiyo na katika purukushani risasi mbili zilifyatuka ndani ya ofisi.

ya watuhumiwa hao wa ujambazi waliohusika katika uporaji huo.

Mtu huyo aliyejamika kwa jina la Emili Yeka Mqakayamba (39), alikamatwa na wananchi katika kijiji cha Sange.

Gidarya alisema kuwa mtuhumiwa huyo aliomba lifti katika gari aina ya Fuso kutokana wananchi na Jeshi la Polisi kujipanga na kuweka vizuizi katika njia mbalimbali za kuingia na kutoka Ileje baada ya kulisimamisha gari hilo dereva aliwaeleza viongozi wa kata kuwa kuna mtu wamempakia na wanamtilia shaka ndani ya gari lao.

Alisema baadaye mtu huyo alitolewa katika gari hilo na kumpeleka katika ofisi ya mtendaji wa kijiji kwa ajili ya kumuhoji na kumfanyia upekuzi, na kwamba alidai alitoka kwa mganga na alipouliwa ni kijiji gani alitoka, alishindwa kukitaja na kuwaomba atoe viele-ezo vyake ndani ya begi lake.

Mkoo wa Wilaya alisema walipomruhusu ghafla alitoa bunduki aina ya Ak 47 na kuwaelekezea mtendaji na mgambo waliokuwa wanamuhoji, lakini immoja kati ya mgambo hao alimrukia na kuishi-bunduki hiyo na katika purukushani risasi mbili zilifyatuka ndani ya ofisi.

COMPLEXE LIMITED LAS VEGAS CASINO

EMPLOYMENT OPPORTUNITIES

Suitable applicants are invited to apply for the following positions:

- DEALERS; NO EXPERIENCE NEEDED
- INSPECTOR/ PIT BOSS; MINIMUM 3 YEARS EXPERIENCE

QUALIFICATION

- Age 20-25 years with minimum height of 5'6"
- Form IV and above, able to communicate in English and Swahili
- Good mathematics skills.

MODE OF APPLICATION;

Please submit your application letter accompanied by the following:

- A well detailed Curriculum Vitae (C.V.)
- Copies of relevant Academic Certificates
- Two passport size photographs
- Names of two referees with the inclusion of their mobile numbers
- NIDA

The letter should be addressed to the following address;

**The Manager,
Complexe Ltd,
P.O. Box 33561,
Dar es Salaam.**

116585802

The application documents shall be delivered at the reception Desk between 9:00 am and 3:pm, Las Vegas Casino, Upanga. Not later than **03/12/2021**.

NB: FEMALE CANDIDATES ARE ENCOURAGED TO APPLY.

MUCOBA BANK PLC
P. O. Box 147, Tel. 026-2772165, Fax 026-2772075
Mafinga, Tanzania.
E-Mail: mucoba@mucobatz.com

TAARIFA YA MKUTANO MKUU WA ISHIRINI NA MBILI (22) WA WANAHISA WA BENKI YA MUCOBA

Taarifa inatolewa kwa wanahisa kwamba, Mkutano Mkoo wa ishirini na mbili (22) wa Wanahisa utafanyika siku ya Juma mosi tarehe 18 mwezi wa Disemba 2021 katika ukumbi wa MAM –ulipo Mafinga Mjini kuanzia saa tatu kamili asubuhi.

Ajenda za Mkutano zitakua kama ifuatavyo:

1. Utangulizi
2. Kuridhia agenda za mukutano
3. Kuthibitisha Muhtasari wa kumbukumbu za Mkutano Mkoo wa 21 wa Wanahisa uliofanyika tarehe 30.01.2021
4. Kupokea,kujadili na kuridhia utekelezaji wa yatokanayo na Mkutano Mkoo wa 21 wa Wanahisa uliofanyika tarehe 30.01.2021
5. Kupokea nakupitisha Wajumbe wapya wa Bodii ya Wakurugenzi
6. Kupokea na kujadili taarifa ya bodii ya Wakurugenzi ya Mwaka 2020.
7. Kupokea na kujadili taarifa ya hesabu zilizokaguliwa za Mwaka ulioshia tarehe 31.12.2020
8. Kupokea na kujadili mapendekezo ya Mkaguzi huru wa hesabu za benki kwa mwaka 2021
9. Kuwasilisha taarifa kuhusu mashauri yahusyo Benki
10. Kuwasilisha taarifa ya Benki ya mwaka 2020 iliyowasilishwa kwa msajili wa makampuni (BRELA)
11. Kufunga Mkutano.

Notisi hii imetolewa leo tarehe 25.11.2021

Mambo ya kuzingatia

1. Mwanahisa anayetarajia kuhudhuria Mkutano huu atatakiwa kufanya hivyo kwa gharama zake mwenyewe.
2. Iwapo Mwanahisa anayeruhusiwa kuhudhuria Mkutano na kupiga kura, atashindwa kwa sababu zozote zile kuhudhuria Mkutano, ataruhusiwa kuchagua Mwakilishi kuhudhuria na kupiga kura kwa niaba yake kwa kufuata na kuzingatia taratibu na katiba ya Kampuni.
3. Nakala za Makabrasha ya Mkutano zitapatikana pia kwenye ofisi yetu kuu iliopo Mafinga- Iringa.

KWA AGIZO LA BODI YA WAKURUGENZI
PHILIP .R. PHANUEL
KATIBU - BODI YA WAKURUGENZI

21658602

Tamwa yahimiza kupinga ukatili

Na Romana Mallya

CHAMA cha Wanahabari Wanawake Tanzania (TAMWA), kimesema ni wakati sahihi kwa wadau kukaa pamoja ili kupanga mikakati mipy ya kumaliza au kupunguza matukio ya ukatili wa kijinsia am-bayo yameongezeka.

Mkurugenzi Mtendaji wa TAMWA, Dk. Rose Reuben, kupitia taarifa yake kwa vyombo vya habari jana, kue-leke katika maadhisho ya Siku 16 za Kupinga Ukatili wa Kijinsia, alisema licha ya kuwapo kwa sheria na sera nzuri, lakini ukatili huo bado unaendelea katika jamii hasa kwa watoto na wanawake.

Maadhisho ya mwaka huu yanabeba na kaulimbiu: 'Ewe Mwananchi, Pinga Ukatili wa Kijinsia sasa'.

Dk. Reuben alisema maadhisho hayo yanakuja wakati takwimu za hivi karibuni zikonyesha kukithiri kwa matukio ya ukatili wa kijinsia, ikiwamo ubakaji.

Alisema Naibu Waziri wa Afya, Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto, Mwanaidi Ali Khamis, akiwa bungeni alinukuliwa akisema, katika Januari hadi Septemba mwaka huu, watoto 6,168 walifanyiwa ukatili wa kijinsia na katika yao, 3,524 walibakwa.

Pia, alisema wanafunzi 1,887 walipata ujauzito katika kipindi hicho.

Alisema takwimu hizo zinamaanisha kwamba, iwapo hatua za haraka hazitachukuliwa, katika kipindi cha mwaka mmoja, zaidi ya watoto 7,000 watakuwa wamebakwa au watoto zaidi ya 12,000 watakuwa wamefanyiwa ukatili.

Takwimu hizi mpya zinaogofya na kutufanya TAMWA tuone pen-gine wadau, ikiwamo serikali, wa-zazi na walezi, tukubaliane na kuta-mka kuwa; 'Ubakaji sasa ni janga' tunaona ni wakati sahihi wa wadau wa masuala ya ukatili wa kijinsia, kukaa pamoja na kupanga mikakati mipy," alibainisha.

Katika hatua nyininge, TAMWA imeipongeza mahakama kwa kutoa hukumu na kufuatilia kwa ukaribu kesi za ubakaji.

"Ni muhimu kwa taifa, sasa kuen-delea kubuni njia mbadala na mpya za kukabiliana na janga hili. Tunali-ita janga kwa sababu, watoto 3524 kubakwa si lelemama, bali ni tatizo kubwa katika jamii yetu ambalo linaharibu kabisa mustakabali wa mai-sha ya kizazi kijacho," alisema.

Dk. Reuben alisema bado wanawake wanaendelea kupokea vi-pigo, kubakwa, kupewa lugha za kudhalilisha katika jamii zao na kuwafanya kuwa ni kundi linaloom-boleza na wakati mwingine kui-chukia jinsia yao.

907,802 wachaguliwa kidato cha kwanza

Na Paul Mabeja, DODOMA

WANAFUNZI 907,802 waliofanya mtihani wa kumaliza elimu ya msingi, wakiwamo wasichana 467,967 na wavulana 439,835, wa-mechaguliwa kuijunga na kidato cha kwanza Januari, mwakani.

Wanafunzi hao waliofaulu ni sawa na asilimia 81.97 ya wanafunzi waliofanya mtihani huo uli-ofanyika Septemba, mwaka huu.

Huku idadi hiyo ya wanafunzi wakiwa wamechaguliwa, serikali imewahakikisha wananchi na wadau wa elimu kuwa hakuna mwanafunzi atakayebaki kutohaka na ukosefu wa mabweni kwa kuwa serikali imetatu kero hiyo am-bayo ilidumu miaka mingi.

Waziri wa Nchi Ofisi ya Rais Ta-wala za Mikoa na Serikali za Mitaa (TAMISEMI), Ummy Mwalimu, ali-tangaza hayo jana jijini hapa waka-ti akitoa taarifa ya uchaguzi wa wanafunzi waliofaulu na kuchaguliwa kuanza elimu hiyo ya sekondari.

Pia alisema kati ya wanafunzi hao waliofaulu na kupangiwa, wamo wenye mahitaji maalum 2,673 sawa na asilimia 0.29 ambao

wavulana ni 1,471 na wasichana 1,202. "Kwa mwaka 2022 kume-kuwa na ongezeko la wanafunzi 73,932 sawa na asilimia 8.87 ya wanafunzi waliofaulu ukilinganisha na mwaka 2020 ambapo jumla ya wanafunzi 833,872 waliofaulu na ku-pata sifa ya kuijunga na masomo ya kidato cha kwanza," alisema.

Waziri alisema mwaka huu kwa mara ya pili uchaguzi wa wanafunzi kuijunga na kidato cha kwanza, umefanyika kwa kutumia mfumo wa kielektroniki wa uchaguzi wa wanafunzi (Students Selection-Management Information System).

"Mfumo huu umesaidia kupun-guza muda unaotumika kwenye uchaguzi wa wanafunzi wa kuijunga na masomo ya kidato cha kwanza, kupunguza gherama zi-nazotumika wakati wa uchaguzi na upangaji wa wanafunzi wa kuijunga na kidato cha kwanza, na kuongeza ufanisi na uwazi katika uchaguzi wa wanafunzi kwa maana ya kuwa kila mwanafunzi anapangwa kwenye shule kulin-gana na mwongozo wa uchaguzi unavyoolekeza," alisemisita.

Waziri alisema serikali kupitia

TAMISEMI ilifanya maandalizi mapema kuhakikisha wanafunzi wote watafaofaulu mtihani wa ku-maliza darasa la saba mwaka huu, wanajunga na elimu ya sekondari ifikapo Januari, mwakani.

"Kutokana na maandalizi hayo, wanafunzi wote 907,802 waliofaulu na kuchaguliwa wataanza masomo siku moja mara muhula wa masomo utakapoanza. Na katika hatua hii natangaza kuwa muhula wa masomo kwa shule za msingi na sekondari zinazomilikiwa na serikali kwa mwaka 2022 utaanza Januari 17," alisema.

Pia alisema anamshukuru Rais Samia Suluhu Hassan kwa kutilia mkazo suala la elimu ya sekondari na kwa mara ya kwanza aliruhusu Sh. bilioni 240 kutumika kwa ajili ya ujenzi wa vyumba vya madara 12,000 nchi nzima.

"Kabla ya uamuvi wa mheshim-iwa Rais wa kuongeza vyumba vya madara 12,000, shule za serikali za umma zilikuwa na na-fasi 430,604 kwa ajili ya kidato cha kwanza ambazo zinachawa na wanafunzi wanaomiliza kidato cha nne mwaka 2021.

"Ujenzi huu wa vyumba vypa vya madara 12,000 utawezesha upatikanaji wa nafasi za nyongeza 600,000, hivyo kuwa na nafasi 1,030,604 kwa ajili ya kidato cha kwanza kwa mwaka wa masomo 2022. Hii inaleta ziada ya nafasi 122,802 za kidato cha kwanza kul-inganisha na wanafunzi waliofaulu amba ni 907,802," alisema.

Ummy alisema kigezo kikuu kili-chotumika kuchagua wanafunzi ni mwanafunzi kufikisha alama za ufaulu kuanzia 121 hadi 300 kati ya alama 300.

"Ninawaagiza wakuu wa shule na watendaji wa elimu katika ngazi zote kuongeza bidii katika usi-mamizi na ufuatiliaji wa utoaji wa elimu ili kufikia malengo ya elimu yaliyowekwa na serikali" alisemisita

Alitoa wito kwa wakuu wa mikoa, wakuu wa wilaya, viongozi na watendaji wa halmashauri kwa kushirikiana na wadau wa elimu kuhakikisha wanafunzi wote waliochaguliwa wanaanza masomo yao Januari bila vikwazo vya aina yoyote ili kutekeleza azma ya serikali ya utoaji wa elimu msingi bila malipo.

Mkurugenzi Mtendaji wa Kituo cha Sheria na Haki za Binadamu (LHRC), Anna Henga (kulia), akizungumza na waandishi wa habari, mkoani Dar es Salaam jana, wakati akitoa tamko la kituo hicho la kulaani tukio la kikatili linalodaiwa kufanywa na askari polisi wa Kituo cha Polisi Goba Man-ispa ya Ubongo mkoani humo, kwa kijana aliyetajwa kwa jina la Issa Kassim. Kushoto ni Mkurugenzi wa Ujengaji Uwezo na Uwajibikaji wa kituo hicho, Felista Mauya.

PICHA: MPIGAPICHA WETU

Familia aliyeigwa polisi yaomba msaada kisheria

Na Christina Mwakangale

FAMILIA ya Issa Kassim (20), anayedaiwa kujeruhija na askari polisi wa kituo cha Goba, mkoani Dar es Salaam, imeombwa msaada wa kisheria katika Kituo cha She-ria na Haki za Binadamu (LHRC), ili ndugu yao wapate haki.

Kassim amelazwa chumba cha uanganli maalumu ICU katika Taasisi ya Tiba ya Mifupa, Upas-ua-ji wa Ubongo na Mishipa ya Fa-hamu Muhibili (MOI), na baada ya tukio hilo, Jeshi la Polisi Kanda Maalum ya Dar es Salaam lilisema

linaendelea na uchunguzi.

Mkurugenzi Mtendaji LHRC, Anna Henga, alisema jana kituo hi-

cho kinalaani tukio hilo na kwamba unahitajika uchunguzi huru, amba ni hauhusishi jeshi hilo.

"Jeshi haliwezi kujichunguza le-nyewe. Familia ya mtu aliyejeruhija wameomba msaada wa kisheria ili kufuatilia hili. Pia, wamedai wanapokea taarifa za vitisho kuto-ka kwa watu tofauti kuhusu tukio hili," alisema Anna.

Mkurugenzi Ujengaji Uwezo na Uwajibikaji kutoka LHRC, Felista Mauya, alisema ndugu wa familia hilo walileza kwamba hali ya ndugu yao si nzuri.

Wiki iliyopita, Kamanda wa Kanda Maalum ya Dar es Salaam, Jumanne Muliro, alipotafutwa na gazeti hili kujua uchunguzi wa

tukio hilo umefikia wapi, alisema unaendelea. Tukio hilo lilidaiwa kutokeea Novemba 10, mwaka huu, kituo cha Polisi Goba, baada ya kijana huyo kukamatwa na askari polisi kwa madai ya wizi wa runinga. Novemba 16, Muliro alisema Jeshi la Polisi limefungua jalada la uchunguzi, huku likiita malala-miko ya ndugu ni mazito. "Kijana huyo inadaiwa alikamatwa Novemba 10, mwaka huu kwa tuhuma za wizi wa runinga na baadaye kupigwa huku ikidaiwa ndugu zake walikuwa wakiombwa rushwa ili aachiwe."

"Malalamkio hayo ni mazito, hivyo Jeshi la Polisi Kanda Maalum ya Dar es Salaam limefungua

jalada la uchunguzi na mifumo ya kisheria itatumika ili kupata uk-weli wa jambo hili na ikibainika ni kweli hatua za kisheria na za kinid-hamu zitachukuliwa dhidi ya wa-husika. Uchunguzi umeshaanza." Muliro alisema siku hiyo.

Tukio hilo liliubiliwa kuitia taarifa ya ndugu iliyosambaa katika mitando ya kijamii Novemba 16, ikifichua madai ya ndugu yao kupigwa na askari hadi kulazwa ICU na kudai polisi kutaka fedha ili wamuachie. Sehemu ya taarifa hiyo ilidai kijana huyo alikamatwa na polisi nyumbani kwao Goba, baada ya kuuziwa runinga ya wizi, tukio ambalo ndugu hao walidai mtuhumiwa alilikana kilitenda.

MATANGAZO

OMBI LA KUONESHA NIA USAMBAZAJI WA MAJOPA YA NISHATI YA JUA KUMBUKUMBU: 0010007283

Kampuni ya Kimataifa ya Mafuta na Gesi ya TotalEnergies East Africa Midstream B.V, inaalki taasisi zenyeweledi na uzoefu kuonesha nia ya kutoa huduma ya usambazaji wa majopo ya nishati ya jua katika Mradi wa Bomba la Mafuta Ghafi la Afrika Mashariki (EACOP).

Mradi wa EACOP unahusisha ujenzi na uendeshaji wa bomba litakalofukiwa chini ya ardhil litakalovuka mipaka ya nchi mbili na litakalosafiriwa mafuta kutoka eneo la Ziwa Albert nchini Uganda mpaka Pwani ya Mashariki ya Tanzania kwa ajili ya kusafiriwa mafuta haya kwenda katika masoko ya Kimataifa. Bomba hili litaanzia Kabale katika wilaya ya Hoima nchini Uganda, mpaka Chongoleani, Mkoani Tanga nchini Tanzania. Urefu wa Bomba ni kilomita 1,443, kati ya hizo, kilomita 1,147 zitakwa Tanzania, ambapo bomba hilo litapita wenyewe mikoa minane (8) ambayo ni Kagera, Geita, Shinyanga, Tabora, Singida, Dodoma, Manyara, na Tanga; bomba la matuta pia litapita kwenye Halmashauri za Wilaya 27 na viji 231.

MAELEZO MAFUPI KUHUSU MAWANDA YA HUDUMA:

EACOP inahitaji huduma za mtengenezaji mwenye uzoefu na mwenye sifa nzuri kutoa huduma za Usambazaji wa Majopo ya Nishati ya Jua (Sola) na vifaa vyake kulingana na viwango, vifumo na maelezo yaliyotajwa hapa chini:

VIWANGO:

Nyenzo, uzalishaji na mkusanyiko wa vifaa vya Umeme wa Jua vitazingatia viwango vifuatavyo:

VYETI VYA MFUMO WA USIMAMIZI:

ISO 9001:2015 / Mfumo wa usimamizi wa ubora; ISO 14001:2015 / Viwango vya mfumo wa usimamizi wa mazingira; ISO 45001: 2018 / Viwango vya kimataifa vya aya na usalama kazini, pamoja na marekebisho yake ya hivi punde, isipokuwa kama itabainishwa vinginevyo.

VYETI VYA BIDHAA:

Iwe indilingana na IEC 60896; IEC 61427; IS 15549 & IS 16220 Indilingana na IIS C 8702; IEC 62109-1/2, IEC 62116, EN 61000-6-1/-2/-3/-4, pamoja na marekebisho yake ya hivi karibuni, isipokuwa ikiwa imebainishwa vinginevyo.

JOPO LA NISHATI YA ITAJUMIWA VIFUATAVYO:

- Jopo la nishati ya jua yenye uwezo wa Watt 400.
- Kibadilishaji kigeuzi kinacholingana chenye wigo mpana wa volteji
- 12V – 200 AH betri.
- Chaja controla.

VIGEZO MUHIMU:

- MSAMBAZAJI atakuwa na uwezo wa kiwango cha chini cha usambazaji wa Majopo ya nishati ya jua (Sola) 30 na vifaa vyake kwa mwezi ili kukidhi kiwango kitakachohitajika na KAMPUNI. KAMPUNI inategemea kuwa na uhitaji wa angalau mradi 1200 kwa jumla, kwa kiwango kilichoainishwa hapo juu cha Jopo za nishati ya jua (Sola) 30 na vifaa vyake kwa mwezi.
- Hakuna nyenzo au viambalisho vitumtumika katika utengenezaji hadi kiboli cha awali cha matumizi yake kitolewe na KAMPUNI; wala mabadiliko yoyote katika asili, ubora, aina, na chanzo cha usambazaji hakitalafanya bila ruhusa ya KAMPUNI.
- Kwa ombi, nyaraka za ubora wa bidhaa zinazotolewa zinapaswa kuwasilishwa na mtengenezaji kupitia yeti yaa kufanya kazi kulingana na viwango vinavystumika. Rekodi zote za matokeo ya vifumo ya ubora zilahifadhi na mtengenezaji kwa marejesho yajayo.
- Kabla na baada ya kutoa zabuni kwa Mtengenezaji, KAMPUNI ina haki ya kukagua uwezo na kushuhudia majaribio yote yaliyofanywa katika kituo cha Maabaraha cha Mtengenezaji na kutathmini ubora wa bidhaa kulingana na viwango vinavystumika.
- KAMPUNI itateua mwakilishi kushuhudia majaribio yote yaliyofanywa katika kituo cha maabaraha cha Mtengenezaji na mwakilishi atawasilisha matokeo yote ya mkaandarasi/mzabuni husika & KAMPUNI kwa kujitegemea. KAMPUNI ina haki ya kuidhinisha Bidhaa kulingana na ripoti za majaribio ya ubora kabla ya kipelekwa kwenye eneo la ujenzi.
- Madirisha na maunzi yake yote yatakuja na dhamana ya vifaa na utengenezaji kwa muda wa miezi 12 tangu tarehe ya kubabidi.

VIGEZO MUHIMU VYA KUZINGATIA:

- Taasisi zitakazoonesha nia zinatlalku kuambatanisha maombi yao pamoja na taarifa zifutazio:
- Uzoefu, utendaji, na uwezo katika kutekeleza kazi zilizoinishwa chini ya upeo wa kazi, kwa kiwango kikubwa nchini Tanzania, kwa kufuta viwango vya kitaita na kimataifa (ikiwi ni pamoja na Viwango vya Shirika la Fedha la Kimataifa (IFC), na uzoefu wa angalau miaka 10 katika utendaji wa huduma kama hizo ndani ya Tanzania au kimataifa)
  - Utibitihi wa usajili ya Mamlaka ya Mapato Tanzania (TRA) pamoja na cheti cha utibitihi wa kujipa kodi kwa mwaka wa fedha uliopita.
  - Maelezo mafupi kuhusi uzoefu na uwezo wa:
  - Utekeleza wa programu za aina hiyo kwa viwango vya fedha vya kimataifa kwa ajili ya miradi mukubwa ya miundombini nchini Tanzania.
  - Kusimamia miradi mukubwa na wakandarasi washirika.
  - kufanya kazi kwa kushirikiana na serikali za mitaa na sekta binafsi.
  - Wafanyakazi waliopendekewza kufanya kazi kwenye Mradi huu na ujuzi na uzoefu wao katika kutekeleza programu za aina hiyo.
  - Inashauriwa, mwonyesha nia otume maombi ya kusajiliwa na kanzi data ya EWURA (LSSP) kama mtoaji na msambazaji wa huduma ndani ya nchi wakati wa kuwasilisha ombi la kuonesha nia ya kutekeleza shughuli za programu.
  - Kuzingatia Kanuni za maudhui ya ndani, 2017 na ufanuzi wa Kampuni ya Ndani

Mawanda haya yanaweza kugawanywa kimkoo au kiutalaam na KAMPUNI inaruhusu Wazabuni kuwasilisha pendekezo kwa ajili ya kipengele kimoja, kadhaa au vyote.

Taasisi zenyewe nia ya kuleta maombi na ambazo zina uwezo na rasilimali za kutekeleza shughuli au kazi zilizoorodheswa hapo juu zinapaswa kueleza nia yao pamoja na kuambatanisha pamoja na nyaraka zilizotajwa hapo juu kupitia barua pepe kwa eacop-tz.eoi.1000001@totalenergies.com (ukubwa wa barua pepe 20 Mb) saa au kabla ya saa 11 jioni za Afrika Mashariki (EAT) tarehe **08 Disemba 2021**. Kichwa cha barua pepe ni **0010007283**.

Muhimu: Mradi wa EACOP utapitia na kuchambua nyaraka zilizotumwa na taasisi zitakazoonyesha nia iii kutengeneza orodha ya taasisi za awali zenyewe vigezo vinavystakiwa. Taasisi zitakazokidhi vigezo iu ndiyo zitapoea na kusaini Makubaliano ya Utunzaji wa Taarifa (NDA) pamoja na mwaliiko wa kuwasilisha zabuni katika kuendeleza mchakato wa zabuni. Maelezo yote ya kuonesha nia yanapaswa kuandikwa kwa lugha ya Kiingereza.

OMBI LA KUONESHA NIA UTENEGENEZAJI NA USAMBAZAJI WA MADIRISHA KUMBUKUMBU: 0010007285

Kampuni ya Kimataifa ya Mafuta na Gesi ya TotalEnergies East Africa Midstream B.V, inaalki taasisi zenyeweledi na uzoefu kuonesha nia ya kutoa huduma ya utengenezaji na usambazaji wa madirisha katika Mradi wa Bomba la Mafuta Ghafi la Afrika Mashariki (EACOP).

Mradi wa EACOP unahusisha ujenzi na uendeshaji wa bomba litakalofukiwa chini ya ardhil litakalovuka mipaka ya nchi mbili na litakalosafiriwa mafuta kutoka eneo la Ziwa Albert nchini Uganda mpaka Pwani ya Mashariki ya Tanzania kwa ajili ya kusafiriwa mafuta haya kwenda katika masoko ya Kimataifa. Bomba hili litaanzia Kabale katika wilaya ya Hoima nchini Uganda, mpaka Chongoleani, Mkoani Tanga nchini Tanzania. Urefu wa Bomba ni kilomita 1,443, kati ya hizo, kilomita 1,147 zitakwa Tanzania, ambapo bomba hilo litapita kwenye mikoa minane (8) ambayo ni Kagera, Geita, Shinyanga, Tabora, Singida, Dodoma, Manyara, na Tanga; bomba la matuta pia litapita kwenye Halmashauri za Wilaya 27 na viji 231.

MAELEZO MAFUPI KUHUSU MAWANDA YA HUDUMA:

EACOP inahitaji huduma za mtengenezaji mwenye uzoefu na mwenye sifa nzuri kutoa huduma za Utengenezaji na Usambazaji wa Madirisha aina ya Aluminium, kulingana na viwango, vifumo na maelezo yaliyotajwa hapa chini:

VIWANGO:

Nyenzo, uzalishaji na uunganishaji wa madirisha ya Aluminium utazingatia viwango BS 4873:2009 – Muongzo wa Madirisha ya Aluminium. Vifumo, pamoja na marekebishi yake ya hivi karibuni, isipokuwa ikiwa imebainishwa vinginevyo.

VIPIMO:

Dirisha lenye unene wa 80 x 27 x 1 mm Aluminium na yenyekuubwa wa jumla wa 1200 x 1200mm juu, inayojumuisha cha mm 5 chenye chandara chenye nyuzinyuzi 0.25 x 1mm, chuma cha grill chenye ukubwa 25 x 4mm (100x100) uliopakwa rangi na waya wa kahawa. Pamoja na vifungio na na vifaa vyoyote vinavyohusika.

Dirisha lenye unene wa 80 x 27 x 1 mm Aluminium na yenyekuubwa wa jumla wa 900 x 1200mm juu, inayojumuisha cha mm 5 chenye chandara chenye nyuzinyuzi 0.25 x 1mm, chuma cha grill chenye ukubwa 25 x 4mm (100x100) uliopakwa rangi na waya wa kahawa. Pamoja na vifungio na na vifaa vyoyote vinavyohusika.

VIGEZO MUHIMU:

MSAMBAZAJI atakuwa na uwezo wa kiwango cha chini cha uzalishaji cha madirisha 150 kwa mwezi ili kujidhi kiwango kitakachohitajika na KAMPUNI. KAMPUNI inategemea kuwa na uhitaji wa angalau mradi 1200 kwa jumla, kwa kiwango kilichoainishwa hapo juu cha madirisha 150 kwa mwezi.

- KAMPUNI inahifadhi haki ya kuthibitisha utengenezaji wa madirisha katika eneo la Mtengenezaji kulingana na mfumo wa usimamizi wa ubora sawasawa na viwango vilivyoainishwa.
- Hakuna nyenzo au viambalisho vitumtumika katika utengenezaji hadi kiboli cha awali cha matumizi yake kitolewe na KAMPUNI; wala mabadiliko yoyote katika asili, ubora, aina, na aina, chanzo cha usambazaji hakitalafanya bila ruhusa ya KAMPUNI.
- Kwa ombi, nyaraka za ubora wa bidhaa zinazotolewa zinapaswa kuwasilishwa na mtengenezaji kupitia yeti yaa kufanya kazi kulingana na viwango vinavystumika. Rekodi zote za matokeo ya vifumo ya ubora zilahifadhi na mtengenezaji kwa marejesho yajayo.
- Kabla na baada ya kutoa zabuni kwa Mtengenezaji, KAMPUNI ina haki ya kukagua uwezo na kushuhudia majaribio yote yaliyofanywa katika kituo cha Maabaraha cha Mtengenezaji na kutathmini ubora wa bidhaa kulingana na viwango vinavystumika.
- KAMPUNI itateua mwakilishi kushuhudia majaribio yote yaliyofanywa katika kituo cha maabaraha cha Mtengenezaji na mwakilishi atawasilisha matokeo yote ya mkaandarasi/mzabuni husika & KAMPUNI kwa kujitegemea. KAMPUNI ina haki ya kuidhinisha Bidhaa kulingana na ripoti za majaribio ya ubora kabla ya kipelekwa kwenye eneo la ujenzi.
- Madirisha na maunzi yake yote yatakuja na dhamana ya vifaa na utengenezaji kwa muda wa miezi 12 tangu tarehe ya kubabidi.

VIGEZO MUHIMU VYA KUZINGATIA:

Taasisi zitakazoonesha nia zinatlalku kuambatanisha maombi yao pamoja na taarifa zifutazio:

- Uzoefu, utendaji, na uwezo katika kutekeleza kazi zilizoinishwa chini ya upeo wa kazi, kwa kiwango kikubwa nchini Tanzania, kwa kufuta viwango vya kitaita na kimataifa (ikiwi ni pamoja na Viwango vya Shirika la Fedha la Kimataifa (IFC), na uzoefu wa angalau miaka 15 katika utendaji wa huduma kama hizo ndani ya Tanzania au kimataifa).
- Uthibitihi wa usajili ya Mamlaka ya Mapato Tanzania (TRA) pamoja na cheti cha utibitihi wa kujipa kodi kwa mwaka wa fedha uliopita.

Maelezo mafupi kuhusi uzoefu na uwezo wa:

- Utekeleza wa programu za aina hiyo kwa viwango vya fedha vya kimataifa kwa ajili ya miradi mukubwa ya miundombini nchini Tanzania.
- Kusimamia miradi mukubwa na wakandarasi washirika.
- kufanya kazi kwa kushirikiana na serikali za mitaa na sekta binafsi.
- Wafanyakazi waliopendekewza kufanya kazi kwenye Mradi huu na ujuzi na uzoefu wao katika kutekeleza programu za aina hiyo.
- Inashauriwa, mwonyesha nia otume maombi ya kusajiliwa na kanzi data ya EWURA (LSSP) kama mtoaji na msambazaji wa huduma ndani ya nchi wakati wa kuwasilisha ombi la kuonesha nia ya kutekeleza shughuli za programu.
- Kuzingatia Kanuni za maudhui ya ndani, 2017 na ufanuzi wa Kampuni ya Ndani.

Mawanda haya yanaweza kugawanywa kimkoo au kiutalaam na KAMPUNI inaruhusu Wazabuni kuwasilisha pendekezo kwa ajili ya kipengele kimoja, kadhaa au vyote.

Taasisi zenyewe nia ya kuleta maombi na ambazo zina uwezo na rasilimali za kutekeleza shughuli ou kazi zilizoorodheswa hapo juu zinapaswa kueleza nia yao pamoja na kuambatanisha pamoja na nyaraka zilizotajwa hapo juu kupitia barua pepe kwa eacop-tz.eoi.1000001@totalenergies.com (ukubwa wa barua pepe 20 Mb) saa au kabla ya saa 11 jioni za Afrika Mashariki (EAT) tarehe **08 Disemba 2021**. Kichwa cha barua pepe ni **0010007285**.

Muhimu: Mradi wa EACOP utapitia na kuchambua nyaraka zilizotumwa na taasisi zitakazoonyesha nia iii kutengeneza orodha ya taasisi za awali zenyewe vigezo vinavystakiwa. Taasisi zitakazokidhi vigezo iu ndiyo zitapoea na kusaini Makubaliano ya Utunzaji wa Taarifa (NDA) pamoja na mwaliiko wa kuwasilisha zabuni katika kuendeleza mchakato wa zabuni. Maelezo yote ya kuonesha nia yanapaswa kuandikwa kwa lugha ya Kiingereza.

Dozi za corona zinaendelea kuletwa, twende kuchanja

TANZANIA imeendeleza juhudzi za kupambana na tishio la corona, baada ya juzi serikali kupokea chanjo 499,590 za aina ya Pfizer-BioNTech kuititia mpango wa COVAX Facility kutoka Marekani ambazo zitakingi Watanzania 249,795 watakapatiwa dozi hiyo mara mbili.

Lakini tangu kampeni ya chanjo ya ugonjwa huo izinduliwa na Rais Samia Suluhu Hassan mwishoni mwa Julai mwaka huu, nchi imeshapokea jumla ya dozi 1,227,400 za Jensen ambazo zinakingi Watanzania 1,227,400.

Vilevile, dozi 2,578,400 za Sinopharm ambazo zinakingi Watanzania 1,289,200, na juzi zimepokelewa dozi 499,590 za Pfizer, huku Watanzania 1,359,624 wakiwa tayari wamechanjwa.

Tangu kampeni ya chanjo kuzinduliwa, sasa ni karibu miezi minne imepita, na idadi ya waliochanjwa inendelea kuongezeka kutokana na hamasa na elimu kwa umma.

Hapa ttunaona ipo haja ya kuongeza kasi ya uhamasishaji ili watu wajitokeze wengi zaidi kuchanja. Ni muhimu jamii ikahamasishwa na kujitokeza kwa wingi, kuchanja kwani hatua hiyo itasaidia kumpuza mlipuko wa ugonjwa huo ambao unaelezwa kuwa umeanza kubuka upya katika nchi za wenzetu.

Tunahimiza umuhimu wa kuchanja kutokana na ukweli kwamba, Tanzania siyo kisiwa, bali ni nchi kama nyngine, na inaweza kukumba na na ugonjwa huo wakati wowote, hivyo tunashauri uhamasishaji na elimu ya chanjo upewe mkazo.

Mikoa 10 ikiwamo ya Dar es Salaam, Kilimanjaro, Dodoma, Arusha, Mwanza, Ruvuma, Mbeya, Morogoro, Mtwara na Kagera, inatajwa kuwa vinara wa kuchanja watu wengi zaidi.

Ingekuwa ni nafasi nzuri kwa viongozi wa mikoa mingine kujifunza kutoka katika mikoa hiyo, jinsi ambavyo imefanikiwa kuchanja watu wengi ili nao nao wapeleke mbinu hizo mikooani mwao.

Ingawa suala la chanjo ni hiari, lakini kwa kuwa ni tishio kwa usalama wa taifa, tunaona kuwa ipo haja kwa serikali kufika mahali ikapima utendaji wa viongozi wake ngazi za mikoa na wilaya kwa kutumia kigezo cha ufanihi wa chanjo ya corona.

Njia hiyo pia tunadhani inaweza kuongeza kasi ya watu kuachana na elimu ya mitaani inayopingana na chanjo, badala yake watu inaweza kujitokeza kwa wingi kulinda afya zao dhidi ya ugonjwa huo.

Viongozi na watendaji wa ngazi zote wanaelekezwa kutoa ushirikiano wa hali ya juu ili kuhakikisha wananchi wanahimizwa kwenda vituo vya kutolea huduma hiyo kwa kuwa vita hii ni ya watu wote.

Hivyo wawe ni viongozi wa dini, siasa, asasi za kiraia, tunaona ni vyema washirikiane na serikali katika kuelimisha na kuhamasisha umma wa Watanzania kuona umuhimu wa kuchanja.

Kumekuwapo na taarifa kuwa baadhi ya wanaume huwazuwa wake zao kwenda vituoni kupata chanjo, kama watu wa aina hiyo wapo, basi tunashauri mamkala husika kufuutilia na kuchukua hatua kwa wahusika.

Tunashauri hivyo, kwa sababu afya ni jambo nyeti, ni vyema mtu akaachwa awe huru kuchanja au kutochanja au aelimishwe aelewé kisha achukue hatua, badala ya kuzuwa kama ambavyo imewahi kuri-potiba.

Jambo ambalo ni muhimu kuzingatia katika kukabiliana na ugonjwa huo, ni kwamba Tanzania siyo kisiwa hadi isifikiwe na ugonjwa huo, bali ni vyema kuchukua tahadhari kwa kuchanja.

Katika Kiswahili, kuna msemo kwamba; 'Kinga ni bora kuliko tiba', hiyo tunashauri umuhimu wa kuzingatia kinga kwa kujitokeza kwa wingi kuchanja badala ya kusubiri kupatwa na UVIKO-19.

Nipashe hutolewa na kuchapishwa na:

THE GUARDIAN LIMITED

Mhariri Mtendaji : Beatrice Bandawe
Meneja Usambazaji na Masoko: Emmanuel Lyimo, 0716 500500
Mapokezi: 0745 700710
Matangazo: 0782 253676
Baruapepe: advertise@guardian.co.tz
Website: www.ipppmedia.com
www.epaper.ipppmedia.com

Muungwana Lazima Nilonge

Kunahitajika vituo vya mabasi ili kuwanusuru abiria jua kali, mvua

Na Christina Mwakangale

USAFIRI wa umma unatumia na wengi, kutoka eneo moja hadi lingine. Hivyo, kunahitajika usalama wa abiria wa maeneo ya kupandia na kushukla vituoni.

Kuwapo vituo vya kupumzika iko wazi ni muhimu kwenye kila sehemu ili-yotengwa mahsusizi kwa huduma hiyo. Hiyo inawaepusha abiria kupigwa na jua, hususan majira ya mchana ikizintegatiwa kipindi hiki ni cha jua kali.

Hiyo ni ongezeko la zaidi ya nyuzi 3.5 juu ya wastani wa kawaida imetawala miaka mingi na wataalamu wa afya wanaeleza athari za jua kali kwenye mwili wa binadamu, inajumuisha vipele vya muwasho, ngozi kuungua au hata kusababisha magonjwa ya ngozi ikiwamo saratani.

Kwa usafiri wa jijini Dar es Salaam, wakati abiria analoposubiri usafiri wa umma ni kawaida humchukua hata wastani wa nusu saa kabla ya kufika muda anaoutarajia kuwasili kituoni hapo. Anapokuwa mahali hapo anahitaji kupumzika.

Jambo zuri limefanya na

mamlaka husika kwa kuwa na maeneo mengi ya mwisho wa safari jijini Dar es Salaam, kama vile Makumbusho, Kijitonyama na Ubungo Mwasiliano, kuna vituo vya kupumzika abiria. Katika ujenzi wa barabara mpya, suala la vituo vya kupumzika limezin-gatiwa.

Kwiningeko nako, vituo vya abiria havipo. Hilo linawafanya abiria wasimame juani hapo katika msimu huu mvua hazijaanza na zikianza, kuna suala la kunyeshewa.

Nasema, ulikuwa muda mwafaka kwa sehemu ambazo wameondolewa wajasi-mali, kungejengwa vituo kwa ajili ya abiria, kwa kuwa ni katika ya haki za usafiri wa umma. Huko nyuma huduma hiyo haikuwapo, ila walijithidi kujibanza katika sehemu hizo.

Nitoe mifano michache, kama vile barabara za Manda-la na Uhuru ambako hakuna pa abiria kujihifadhi kituoni, mbadala wao wanaangalia mahali penye mti wajisiriamali au panapokuwapo nyumba jirani.

Si njia hizo tu, barabara za nje ya mji ndio 'usiseme' kukutana na kituo cha abiria ni nadra sana na hata kuwa kama vile imehalishwa kwa staili yake.

Barabara ya Morogoro, ni mfano mwingime ambayo vituo vipo kwenye njia ya mwendokasi pekee. Hapo ku-

nanifanya niendelee kusistiza kwamba, eneo la kupumzika abiria ni muhimu sana. Katika usafiri huu watumiaji wako wa kada tofauti; wazee, watoto, wajawazito na wenye ulemavu.

Vituo vinapokuwapo, vinasaidia kupunguzia abiria hali nyngine inayonekana kututesa abiria, kupanda na kushukla popote tunapoona kunaafaa, hasa gari linapokuwa majonzi panamfaa na kusababisha foleni.

Daktari wa Magonjwa ya Binadamu kutoka Hospitali ya Taifa ya Muhimbili - Mloganza, Dk. Milagilo Malombe, anasema hali ya sasa ya joto kali lina athari kubwa kwa afya ya mwanadamu, kama hakuna hatua za haraka zinachukuliwa.

Anataja kubwa ni kuwata watu kuzingatia kuupoza mwili kwa maji na kuepuka kukaa muda mrefu kwenye jua kali, ikiwamo kutembea juani muda mrefu bila kujifunika.

Dk. Malombe anasema, katika kipindi kilichopo mtu anapoteza maji mengi mwilini kwa njia ya jasho inayosababishwa na kiwango cha juu cha joto pamoja na maji yanayotoka kwa njia ya mvuke.

Anashauri pia watu waepuke kukaa muda mrefu juani ili kuepusha uwerezekano wa kutockwa na jasho jingi hivyo kupoteza maji zaidi na kuumia ngozi.

Waziri ataka NHC kuwekeza miradi mkakati

**Na Munir Shemweta,
MISENYI**

NAIBU Waziri wa Ardhi, Nyumba na Maendeleo ya Makazi, Dk. Angeline Mabula, amelitaka Shirika la Nyumba la Taifa (NHC) kundelea kuwekeza miradi ya kimkakati itakayoliwezeza kujiungezeza kipato.

Dk. Mabula alisema hayo juzi wakati akikagua mradi wa jengo la kibashara la NHC lililiko mpakani mwa Tanzania na Uganda, Mutukula, Wilaya ya Misenyi mkoani Kagera.

Mabula ambaye alikuwa katika ziara ya siku mbili

mkoani Kagera, ilichofanya NHC kujenga jengo la kibashara katika mpaka huo, ndicho serikali inachokitaka pale inapokuwa na taasisi zinazojitegemea katika uendeshaji pia ziwe na njia tofauti za kujiungezeza kipato kitakachosaidia kuongeza miradi mingine.

Kwa mujibu wa Dk. Mabuka, mradi wa jengo la bishara Mutukula una-toa fursa kwa wafanyabiashra kutoka nchi jirani ya Uganda kuja Tanzania kununua bidhaa kwa kuwa awali ilikuwa aibu kuona wafanyabiashara wakienda

kununua bidhaa katika maduka ya nchi hiyo.

"Ilikuwa aibu tunaenda upande wa pili kununua bidhaa, lakini sasa na wao waje hapa kufanya bishara na hii ni alama tosha kuwa tunaanza kubadilika," alisema Naibu Waziri.

Dk. Mabula aliongeza kuwa ana imani mradi huo ukienda vizuri, eneo lingine linalokusudiwa kujenga maduka, litapata msaada wa fedha za ndani zitakazopatikana kuititia mradi huo.

Aliongeza kuwa ni kweli wafanyabiashara wadogo,

maarufu kama machinga, hawawezi kumpanga katika jengo la mradi huo, lakini shirika linaweza kujenga maduka kuzungu jengo hilo yanayoweza kubadilisha sura ya eneo kuonyesha kuwa limepangwa na visiwe viduka visivyoonyesha tofauti kati ya eneo lilopangwa na lisilopangwa.

Mwenyekiti wa Halmashauri ya Wilaya ya Misenyi, Projectus Tegamaisho, aliishuk-

uru NHC kwa uamuzi wake wa kuwekeza mradi huo katika eneo la Mutukula. Aliombia NHC kuangalia uwezekano wa kuwekeza mradi kama huo katika mji unaopanuka wa Bunazi wilayani Misenyi.

Meneja wa NHC Mkoa wa Kagera, Maneno Mahenge, alisema mradi huo kwa sasa ume-fikia asilimia 99 na umetumia asilimia 50 tu ya eneo lake lenye ukubwa wa mita za mraba 7,900.

NOTISI / TANGAZO

MUDU COMPANY LTD, NUTMEG AUCTIONEERS & PROPERTY MANAGERS CO.LTD, LEGENDS AUCTION MART LTD, SALEI AUCTION MART LTD, CHAMPION AUCTION MART, MAKI RECOVERIES LTD, PSALM AUCTION MART, MALAPA AUCTION MART, HEDANE ENTERPRISES LTD, KILICRAALS AUCTIONEER, DESTENI COMPANY LIMITED, MASE INTERNATIONAL LTD, TAUSI AUCTION MART, MASETO AUCTIONEER AND DEBT COLLECTORS, JY AUCTIONEERS CO.LTD, SMARKCORE GROUP LTD, WAUNGWANA AUCTION MART LTD, BEST GROUP LTD, NGOMENI AUCTION MART, MOPEH COMPANY LTD, KOTI BROTHERS LTD, MBUZAX AUCTION MART kwa mamlaka tuliyopewa na Jamhuri ya Muunganowa Tanzania, chini ya benki ya AKIBA COMMERCIAL BANK PLC, tunatoa notisi ya kulipa madeni kwa wadaiwa wafuatao ndani ya siku 14 kuanzia tangazo hili, Vingineyo, tutafanya Minada ya hadhara kama ratiba inavyoonyesha.

TAWI ALILOKOPA	JINA LA MTEJA	AINA YA DHAMANA	JINA LA MWENYE DHAMANA	MAHALI DHAMANA ILIPO	TAREHE YA MNADA
TEMEKE	HAJI HARAMBE BIBOZE	NYUMBA (2)	IBRAHIM RASHID IBRAHIM NA HAJI HARAMBE BIBOZE	TUANGOMA-TEMEKE NA VIKINDU-MKURANGA	10/12/2021 KUNZIA SAA NNE ASUBUHI NA KUENDELEA
KARIAKOO	FATUMA RASHIDI MASASI	NYUMBA	FATUMA RASHIDI MASASI	MTAA WA KANUNI KATA YA MABIBO-UBUNGO	10/12/2021 KUNZIA SAA NNE ASUBUHI NA KUENDELEA
KARIAKOO	HUBERT APOLINARY MUSHI	NYUMBA	MWANAISHA IBRAHIM HAJI	ZOMBOKO, CHARAMB - TEMEKE	14/12/2021 KUNZIA SAA NNE ASUBUHI NA KUENDELEA
TEMEKE	BETTY BENSON KAGARUKI	NYUMBA	BETTY BENSON KAGARUKI	MTAA WA MSAKUZI - UBUNGO	16/12/2021 KUNZIA SAA NNE ASUBUHI NA KUENDELEA
UBUNGO	ALLY SHAWEJI OMARY	NYUMBA	ALLY SHAWEJI OMARY	KIBAMBA GOGONI	22/12/2021 KUNZIA SAA NNE ASUBUHI NA KUENDELEA
TANDALE	JOYCE MARIJANI MSOFÉ	NYUMBA	JOYCE MARIJANI MSOFÉ	KIMARA MICHWANI	14/12/2021 KUNZIA SAA NNE ASUBUHI NA KUENDELEA
TANDALE	MILLICENT JESSE BUJIKU	NYUMBA	RAMADHANI BARONGO	CHAMANZI MACHIMBO	16/12/2021 KUNZIA SAA NNE ASUBUHI NA KUENDELEA
AGGREY	OMARI SAID OMARI	NYUMBA	MIZE MASOUD HASSAN	MIKWAMBE TOANGOMA	10/12/2021 KUNZIA SAA NNE ASUBUHI NA KUENDELEA
AGGREY	AMINA OMARY SAIDI	NYUMBA	MOHAMED RAJABU NGULANGWA	VIKINDU	17/12/2021 KUNZIA SAA NNE ASUBUHI NA KUENDELEA
TEGETA	SHABANI SELEMANI KIGODI	NYUMBA	SHABANI SELEMAN KIGODI	NYAKASANGWE	15/12/2021 KUNZIA SAA NNE ASUBUHI NA KUENDELEA
TEGETA	SIAJALI ELIDADI KAVUYE	NYUMBA	SIAJALI ELIDADI KAVUYE	MUUNGANO-GOBA	21/12/2021 KUNZIA SAA NNE ASUBUHI NA KUENDELEA
TEGETA	EMMY ALPHONCE MBILINYI	NYUMBA	MBARAKA SHABANI TWABA	KITUNDA	28/12/2021 KUNZIA SAA NNE ASUBUHI NA KUENDELEA
UBUNGO	MKONDA HOUSE OF FOOD	NYUMBA	PAMELA MACHIRA NYITAMBE	KIMANGA SOKOINE	15/12/2021 KUNZIA SAA NNE ASUBUHI NA KUENDELEA
TEGETA	MATIKO MATAIGA CHOMETE	NYUMBA	MATIKO MATAIGA CHOMETE	MADALE	14/12/2021 KUNZIA SAA NNE ASUBUHI NA KUENDELEA
TEGETA	MWANAHAWA ABDU OMARI	NYUMBA	MWANAHAWA ABDU OMARI	MAPINGA	20/12/2021 KUNZIA SAA NNE ASUBUHI NA KUENDELEA
TANDALE	MARYAN GENERAL SUPPLIES	NYUMBA	MARYAN KAPAMA	KIMARA TEMBONI	21/12/2021 KUNZIA SAA NNE ASUBUHI NA KUENDELEA
TEMEKE	MUSSA HUSSEIN MUSSA	NYUMBA	MUSSA HUSSEIN MUSSA	CHAMANZI	22/12/2021 KUNZIA SAA NNE ASUBUHI NA KUENDELEA
TEGETA	ELIUD SIMON MHEMBU	NYUMBA	ELIUD SIMON MHEMBU	GOBA	23/12/2021 KUNZIA SAA NNE ASUBUHI NA KUENDELEA
TEGETA	ABUBAKARI JUMA MWAMKO	NYUMBA	ABUBAKARI JUMA MWAMKO	KUNDUCHI	24/12/2021 KUNZIA SAA NNE ASUBUHI NA KUENDELEA
ARUSHA	MUNGAYA NDASKIOY MOLLEL	SHAMBA	BABA LEMOMO KORDUNI	MESERANI-ARUSHA	10/12/2021 KUNZIA SAA NNE ASUBUHI NA KUENDELEA
TEGETA	STEVEN PIUS MALISA	NYUMBA	STEVEN PIUS MALISA	KITUNDA	15/12/2021 KUNZIA SAA NNE ASUBUHI NA KUENDELEA

MASHARTI YA MNADA

- Mnunuzi atalazimika kulipa 25% ya bei ya nyumba au kiwanja papo hapo baada ya mnada kumalizika na 75% itakayobaki italazimika kulipwa ndani ya siku 14.
- Ikiwa mnunuzi atashindwa kutimiza sharti lolote la Mnada kuhusiana na malipo ya awali, hatarudishiwapesayoy-otealiyokwishiailpa.
- Kwa mawasiliano zaidi; tupigie simu no. 0765999000/0714939933/0754497396
- Iwapo ndani ya siku 60 mnunuzi hajakabidhiwa nyumba benki itarudisha kiasi cha fedha kilichowekwa na mnunuzi benki bila gharama yeoyote.

NEC yaruhusu kutumia vitambulisho mbadala

**Na Thobias Mwanakatwe,
NGORONGORO**

TUME ya Taifa ya Uchaguzi (NEC), imeanza kutoa elimu ya mpigakura katika Jimbo la Ngorongoro mkoani Arusha ambapo imetoa fursa kwa wananchi ambao kadi zao za kupiga kura zimeharibika wataruhusiwa kutumia vitambulisho mbadala.

Elimu hiyo kwa wapigakura inatolewa na maofisa 12 wa tume hiyo katika vijiji, vitongozi na kata vya jimbo hilo ambapo zoezi hilo lilianza Novemba 16, mwaka huu na litahitimishwa Disemba 10, mwaka huu ikiwi ni siku moja kabla ya kupiga kura.

Mkurugenzi Msaidizi wa Elimu kwa Mpigakura, Monica Mnanka, akizungumza na gazeti hili jana, alisema vitambulisho mbadala vilivyoruhusiwa na NEC kutumika katika uchaguzi huo mdogo ni leseni ya udereva, kitambulisho cha uraia

kilichotolewa na NIDA na hati ya kusafiria (Passport).

Maofisa hao wa NEC wanawae-limisha wananchi pamoja na mambo mengine, kuwakumbusha tarehe ya kupiga kura, kujitokeza kwa wingi siku ya kupiga kura na jinsi ya kupiga kura ili ku-punguza idadi ya kura zinazoharibika kutohaka na baadhi ya wapigakura kutokuwa na uelewa mzuri.

Elimu ya mpiga kura inatolewa kwa wakazi hao kwa njia ya ana kwa ana katika kaya, mikusanyiko mbalimbali kama mikutano ya koo, vitongozi, kata, maeneo zinapofanyika shughuli za kijamii kama bishara, malisho, majosho na vikoba.

"NEC imeamua kuchukua maamuzi ya kuongeza wigo wa utoaji elimu ya mpigakura ili kuhakikisha kuwa wapigakura wanajitokeza kwa wingi kupiga kura na kupunguza idadi ya kura zinazoharibika," alisema mmoja wa maofisa hao.

Walisolewa na maofisa 12 wa tume hiyo katika vijiji, vitongozi na kata vya jimbo hilo ambapo zoezi hilo lilianza Novemba 16, mwaka huu ambazo zitahitimishwa Disemba 10, mwaka huu.

Uchaguzi huo unafanyika kufuatia kifo cha aliyejukwa mbunge wa jimbo hilo kuptitia Chama Cha Mapinduzi (CCM), William Tate Ole Nasha, aliye-fariki dunia Septemba 27, mwaka huu. Vyama 11 vya siasa vi-mesimamisha wagombea, amba walipitishwa na NEC.

HABARI KITAIFA

Wabunge Kibaha walia msongamano

Na Julieth Mkireri, KIBAHA

WABUNGE wa majimbo ya Kibaha Mjini na Kibaha Vijijini, wameomba Wakala wa Barabara (TANROADS) kutafuta namna ya kuboresha barabara za zamani kutoka Kibaha hadi Mlandizi kumpunguza foleni za mara kwa mara katika barabara kuu ya Chalinze - Morogoro.

Wakizungumza wakati wa kikao cha bodi ya barabara kili-chofanyika jana mjini hapa, na kuhusisha viongozi mbalimbali wa mkoa, wabunge hao waliomba kuboreshwa kwa barabara hizo ambazo hazijakarabatiwa kwa muda mrefu.

Mbunge wa Kibaha Mjini, Silvestry Koka, alisema wakati serikali ikiendelea na mipango ya ujenzi wa barabara nane, itafutwe namna ya kukarabati barabara ya zamani ili kuondoa foleni za mara kwa mara zinazotokea hasa inapotokea ajali.

"Uandaliwe mkakati wa kujenga kwa kiwango cha changarawe hizi barabara za zamani kwani gari likiharibika katika barabara kuu, magari yanahamia katika barabara ambazo ni za muda mrefu ni mbovu kutokana na kutokarabatiwa kwa muda mrefu," alisema Koka.

Naye Mbunge wa Kibaha Vijijini, Michael Mwakamo, aliezeza kipande cha barabara cha Misufini karibu na Mlandizi ambacho kimekuwa kikikumbwa na foleni mara kwa mara.

"Barabara yetu ni nyembamba, hivyo gari likiharibika au ikitokea ajali, foleni inakuwa kubwa na hata katika eneo la Mieme Saba hadi Kongowe kuna wakati foleni inakuwa kubwa. Usipotumia barabara za zamani unakaa muda mrefu katika maeneo hayo," alisema.

Aliomba serikali kuboresha barabara hizo ili inapotokea dharura isiwaathiri watumiaji amba ni wa ndani na nje wanaopita katika mko.

Mkuu wa Mkoa wa Pwani, Abubakar Kunenge, alisema kero hiyo tayari ameifikisha katika wizara husika na anaendelea kuifuaflilia.

"Hii kero naifahamu na ni-meishaifikiwa panapohusika. Hata mimi inanisumbua mara nyingi, naendelea kuishughulikia ipatiwe ufumbuzi wa haraka," alisema.

Kunenge pia aliagiza TANROADS na Wakala wa Barabara Mjini na Vijijini Tanzania (TARURA) fedha za barabara zinazotengwa zielekezwe kwenye vipaumbele.

Pia alizigiza taasisi hizo kuwasirikisha wananchi kwenye maeneo ambayo wanatekeleza miradi ya barabara ili kupata historia ya eneo husika kuelpuka kuchelewesha miradi kwa vitu ambavyo vinawenza kuelpukika.

KESI YA SABAYA Shahidi aeleza sababu kutoa mil. 90/-

Na Allan Isack, ARUSHA

SHAHIDI wa 10 wa Jamhuri Francis Mroso (44), katika kesi ya uhujumu uchumi, inayomkibili aliyekuwa Mkuu wa Wilaya ya Hai, mkoani Kilimanjaro, Lengai Ole Sabaya na wenzake sita, amedai kwamba alimpatia fedha kiasi cha Sh. milioni 90 kutokana na hofu, baada ya kumwona mfanyakishara, Cuthbert Swai, kuititia kwenye mitandao ya kijamii akimlalamikia kwenda katika biashara zake akitaka kupatiwa fedha kwa nguvu.

Swai ni mmiliki wa hoteli ya kitalii ya Weruweru River Lodge iliyopo Wilaya ya Hai mkoani Kilimanjaro.

Mroso, ambaye ni mfanyakishara jijini Arusha, alitoa madai hayo jana mbele ya Hakimu Mkazi, Patricia Kisinda, wakati akiendelea kutoa ushahidi wake.

Akiongozwa na Wakili wa

Serikali Mwandamizi, Teresila Gervas, shahidi huyo, alidai kwamba baada ya kumwona Swai akilalamika kwenye mitandao ya kijamii alipata hofu ambayo ilisababisha kutoa fedha hizo.

Aliezeza mahakama hiyo kwamba hakutoa Sh. milioni 90 kutokana na kutokutoa risiti ya Sh. 100,000 ya matengenzo ya pampu iliyopelekwa na kijana wa Sabaya katika karakana yake kutengenezwa bali alilazimishwa kutoa.

Shahidi huyo, kiongozi huyo wa zamani wa Wilaya ya Hai, alimtishia atampoteza endapo atashindwa kumpatia Sh. milioni 90 alizizohitaji.

Alidai ushahidi pekee unaweweza kuithibitishia mahakama kwamba Januari 22, mwaka huu, alitoa fedha katika Benki ya CRDB tawi la kwa Murombo kiasi cha Sh. milioni 90 ni video ambazo zilirekodiwa na CCTV Camera na Bank Statement.

Katika hatua nyingine mahakama hiyo, ilitupilia mbali pingamizi la mawakili wa utetezi kupinga kupokelewa kwa nyaraka nne kama vielelezo nya ushahidi.

Vielelezo ambavyo vilipingwa kupokelewa mahakamani ni leseni ya biashara ya Francis Mroso, TIN namba ya biashara yake, hati ya usajili wa kampuni na cheti cha usajili wa majina ya kampuni.

Akitoa uamuzi mdogo, Hakimu Kisinda, alitupilia mbali pingamizi hilo kwa kuwa halina mashiko.

Akizungumzia hoja ya vielelezo kuwa siyo halisi, alisema vimekidhi vigezo ya kisheria kupokelewa na sio kama walivyodai mawakili wa utetezi.

Kuhusu hoja ya vielelezo hivyo, vimefikaje kwa shahidi huyo iliali maofisa wa Taasisi ya Kuzuia na Kupambana na Rushwa (TAKUKURU), alisema kwa sasa katika kesi hiyo Mroso

ni shahidi na siyo mshtakiwa.

Awali Wakili wa Utetezi, Mosses Mahuna, alipingwa kutopokelewa kwa vielelezo hivyo, alidai kwamba nyaraka mbili za vyeti vya biashara sio vyeti halisi bali ni photokopi.

Mahuna alidai kwamba nyaraka hizo, hazingyesi zimefikaje kwa shahidi huyo, kwa kuwa awali alidai kwamba TAKUKURU walizichukua kwa ajili ya upelelezi wao katika kesi hiyo.

Akijibu hoja hizo, Wakili Mwandamizi wa serikali, Othmed Mtenga, alidai kwamba shahidi huyo aliomba kutoa nyaraka hizo kwa kuwa ana-zifahamu na zimewasilishwa mahakamani kwa mujibu wa sheria.

Baada ya malumbano hayo ya hoja, Hakimu Kisinda, alia-hirisha kesi hiyo hadi Novemba 24, atakapotoa uamuzi mdogo wa pingamizi hilo.

Meneja wa Kiwanda cha TBL cha Arusha, Raymond Mwaikas, akizungumza wakati wa uzinduzi wa alama maalumu kwenye barabara kwa ajili ya waendesa pikipiki, katika maeneo sita ya Jiji la Arusha jana, kwa kushirikiana na Wakala wa Barabara nchini (TANROADS), ukiwa ni wa kwanza barani Afrika. **PICHA: MPIGAPICHA WETU**

Wanafunzi wa MNMA wafundwa

Na Romana Mallya

MKUU wa Chuo cha Kumbukumbu ya Mwalimu Nyerere (MNMA), Prof. Shadrack Mwakalila, amewataka wanafunzi wa chuo hicho kujiepusha na siasa chuoni hapo na kujielekeza katika mambo ya msingi ya kupata maarifa bora yatakayowasaidia wao na taifa kwa ujumla.

Prof. Mwakalila alisema

hayo jana mkoani Dar es Salaam wakati wa ukaribisho kwa wanafunzi wapya wa mwaka wa masomo 2021/2022.

Kiongozi huyo pia aliwaeleza wanafunzi hao kuwa wahakikisha wanalipa ada kwa wakati na kujiepusha na tabia ya kughushi na kuazimana vitambulisho.

Mnatakiwa kuwa waadili fu, waaminifu na wazalen-do kwa chuo na kwa taifa,

someni kwa juhudi na maarifa na mzingatie maelezo yote mnayopewa na walimu na uongozi wa chuo," alisisitiza.

Prof. Mwakalila aliwaeleza wanafunzi hao kuwa wahakikisha wanalipa ada kwa wakati na kujiepusha na tabia ya kughushi na kuazimana vitambulisho.

Mnatakiwa kuwa waadili fu, waaminifu na wazalen-do kwa chuo na kwa taifa,

chuoni hapa na mfahamu elimu mnayoipata hapa ndiyo maisha yenu na nyinyi ni tegemeo la taifa," alisisitiza.

Aliwakumbusha kuwa chuo hicho kinatoa mafunzo katika fani mbalimbali za kitaaluma na mafunzo maalum ya uongozi, maadili, utawala bora, uzalendo na utaifa. Prof. Mwakalila amewataka wahadhiri na wafanyakazi kutoa huduma bora wakati wote.

HABARI KITAIFA

WCF yawakumbusha wajibu maofisa utumishi

Na Ashton Balaigwa, MOROGORO

MFUKO wa Fidia kwa Wafanyakazi (WCF) umewataka maofisa utumishi na utawala katika hal-mashauri za mikoa kulinda haki za wafanyakazi kwa kuhakikisha wanafahamu masuala yahusuyo fidia baada ya mfanyakazi kuumia au kuugua kzini.

Kauli hiyo imetolewa na Mku-rugenzi Mkuu wa WCF Dk. John Mduma, kwenye mafunzo ya ku-wajengea uwezo maofisa hao kuelewa masuala ya usalama na afya mahali pa kazi na huduma zitolewazo na mfuko huo.

Alisema kuwa suala la fidia kwa wafanyakazi ni la kisheria baada ya mfuko huo kuanzishwa, hivyo maofisa utumishi na utawala wana wajibu wa kuhakikisha wanatoa taarifa kwa mfuko huo kwa madhila wanayopata wafanyakazi katika sehemu za kazi ili kuliswa fidia.

"Dhumuni kubwa la mafunzo haya ni kuwapa uelewa kuhusu usalama na afya mahala pa kazi, huduma zitolewazo na mfuko na hatua za kufuata wakati wa kuwasilisha madai hususan kuwasilisha madai kwa njia ya (Online Notification System-ONS) inayopatikana kwenye portal.wcf.go.tz," alifanua Dk. Mduma.

Dk. Mduma alisema dhamira ya serikali ni kuwa na uchumi endel-evu ambaio utahakikisha Tanzania kubaki katika kundi la nchi zenye uchumi wa kati, hivyo ni muhimu kuwa na wafanyakazi ambaio watafanya kazi kwenye usalama na kuleta ufanisi.

"Dhamira hii itawezekana pale ambapo tutakuwa na wafanyakazi wenyewe uhakika wa usalama wa afya zao katika maeneo yao ya kazi na endapo itatokea bahati mbaya wakapata madhara wakiwa wanafanya kazi basi wawe na uhakika wa kupata fidia stahiki na kwa wakati," alisema mkurugenzi huyo.

Awali Mkurugenzi wa Tiba na Tathmini wa Mfuko huo, Dk. Abdul-salaam Omari, alisema, mafunzo hayo ni ya kwanza kwa kundi la watumishi kutoka TAMISEMI ambaio ni maofisa utumishi na utawala.

Dk. Mduma alisema dhamira ya serikali ni kuwa na uchumi endel-evu ambaio utahakikisha Tanzania kubaki katika kundi la nchi zenye uchumi wa kati, hivyo ni muhimu kuwa na wafanyakazi ambaio watafanya kazi kwenye usalama na kuleta ufanisi.

Dawa usafirishaji binadamu yapatikana

Na Paul Mabeja, DODOMA

KATIKA kukabiliana na biashara haramu ya usafirishaji binadamu, serikali imesema kuwa itapeleka wafanyakazi wa majumbani katika nchi ambazo imeingia nazo mikataba na si viningevyo.

Waziri wa Nchi Ofisi ya Waziri Mkuu Sera, Bunge, Ajira, Kazi, Vijana na Watu wenye Ulemavu, Jenista Mhagama, alibainisha hayo jijini hapa al-ipokuwa akitoa taarifa ya mananikio ya ofisi hiyo kwa waandishi wa habari katika kipindi cha miaka 60 ya uhuru wa Tanganyika.

Mhagama alisema mwaka 2018, alipiga marufuku utarari-bu wa mawakala wa kampuni za ajira kusafirisha wafanyakazi wa majumbani baada ya serikali kugundua kuwa mengi yalikuwa ni bandia.

"Hivi sasa tumetengeneza mwongozo mpya ambaio utawabana mawakala wa huduma za ajira na tutahakikisha kuwa

tutasafirisha tuu wafanyakazi katika nchi zile ambazo tumeingia nazo mkataba na siyo viningevyo," alisitisiza Mhagama.

Alisema alipiga marufuku usafirishaji wa wafanyakazi wa kazi za ndani kutokana na kuwapo kwa malalamiko mengi kutoka kwa Watanzania wengi kulalamikia namna ambavyo wamekuwa wakisafirisha kwen-daka nchi za nje.

Aidha, alisema watu wal-ikouwa wakisafirisha wengi wao walisafirisha kwa makubaliano fulani, lakini pindi wanapofika katika eneo husika wanatakiwa kufanya kazi am-bazo hawakukubaliana.

"Mwaka 2018, nilipiga marufuku usafirishaji wa wafanyakazi hawa kama kuna mtu ambaye amekwenda katika kipindi hiki baada ya mimi kupiga marufuku basi huyo amekwenda kinyume cha utaratibu hivi sasa tumeingia mkataba na Qatar ambayo ndiyo tutawapelekeea wafanyakazi," alisema Mhaga-

Kuhusu malipo ya mafao ya

wastaafu mbalimbali nchini, alikiri kuwa suala hilo bali ni kero kwa watumishi waliomalia muda wao wa utumishi wa umma.

"Ulipaji wa mafao ya wastaafu bado ni changamoto kubwa wengi mafao yanacheleweshwa kutokana na sababu mbalimbali," alisema.

Kutokana na hali hiyo alisema kuwa serikali imean-daa mfumo ambaio utasaidia kuondoa malalamiko yato-kanayo na sababu mbalimbali ikiwamo ucheleweshaji wa michango kwenye mifuko ya pensheni.

Kuhusu kikokoto cha mafao ya wastaafu, alisema kuwa maelekezo yaliyotolewa na serikali bado yanafanyiwa kazi na majadiliano yakishakamilika taarifa rasmi itatolewa hivyo Watanzania wanapaswa kuen-delea kuwa na subira.

Akizungumzi mafanikio ya Ofisi ya Waziri Mkuu katika kipindi cha miaka 60 ya uhuru alisema imefanikiwa kufanya mabadiliko makubwa ya kiu-

tendaji kwa kutumia mifumo ya TEHAMA, lengo likiwa ni kuboresha utoaji wa huduma kwa wananchi na kuongeza tija katika utendaji wa Idara, Vitengo na Taasisi za Ofisi ya Waziri Mkuu na Serikali kwa ujumla.

Pia alisema ofisi yake im-eboresha mfumo wa kielektron-iki wa kushughulikia maombi ya vibali vya kazi kwa raia wa kigeni ikiwi na pamoa na kusimamia, kuboresha na kusanifu mfumo wa vibali.

Alisema, mfumo huo ume-un-ganishwa na mfumo wa Mamla-ka ya Mapato Tanzania (TRA) na Wakala ya Usajili wa Biashara na Leseni (BRELA) na inategeme-wa taasisi nydingi zaidi za serikali zitaendelea kuunganishwa na mfumo huu.

"Aidha mfumo huu umeun-ganishwa na mfumo wa Mamla-ka ya Mapato Tanzania (TRA) na Wakala ya Usajili wa Biashara na Leseni (BRELA) na inategeme-wa taasisi nydingi zaidi za serikali zitaendelea kuunganishwa na mfumo huu," alisema.

Mwenyekiti wa Klabu ya Mbio za Magari ya Iringa, Amjad Khan (kulia), akitabidhi cheti cha shukrani kwa Meneja wa Benki ya Absa Tawi la Iringa, Sheillah Kajuna kwa kutambua mchango wa Absa katika kufanikisha mashindano ya mbio za magari ya Iringa 2021, yaliyofanyika mkoani humo juzi. **PICHA: MPIGAPICHA WETU**

Wakubaliana Tunduru kuwa halmashauri mbili

Na Stevie chindiyе, TUNDURU

WAJUMBE wa Baraza la Ushauri la Halmashuri ya Wilaya ya Tunduru mkoani Ru-vuma, wameridhia halmashauri yao kugawanywa kuwa hal-mashauri mbili zikiwa ni juhud za serikali kusogezza huduma kwa jamii.

Kufuatia hali hiyo, wajumbe hao pia wameliomba Baraza la Ushauri la Maendeleo ya Mko (RCC) kuridhia na kuitisha

mapendekezo yao na kuyapele-ka Ofisi ya Waziri Mkuu kwa ajili ya ukamirishaji wa taratibu na kuigawa halmashauri yao.

Hayo yalibainika baada ya majadiliano yaliyofanyika njini hapa ambapo Mkuu wa Wilaya hiyo, Julius Mtatiro, alihitimisha kwa kuwahoji wajumbe wali-oshirika katika kikao hicho am-bapo asilimia 100 ya wajumbe wote walikubaliana na mapendekezo hayo.

Awali katibu wa kikao hicho, Mkurugenzi Mtendaji wa hal-

mashauri hiyo, Chiza Marando, alisema kuwa ili kuondoa mkan-ganyiko wa mipaka, mgawanyo huo utafuta mipaka ya majimbo ya Tunduru Kaskazini na Tunduru Kusini.

Marando aliendelea kufafan-ua kuwa karibu vigezo vinavyo-hitajika vimetumika ikiwamo uwapo mkubwa wa eneo linalo-hitajika kwa halmashauri mama na mpya idadi ya kata ambazo zipo 39, tarafa 5.

Katika taarifa hiyo Marando alizitaja tarafa zitakazounda Hal-

mashauri ya Wilaya ya Tunduru Kusini kuwa ni tarafa za Nalasi, Lukumbule na Namasakara huku Hamashauri ya Wilaya ya Tunduru Kaskazini ni Mlingoti, Matemanga, Nampumgu na Na-kapanya.

Katibu Mkuu wa Taasisi ya Maendeleo ya Kiuma, Daniel Malukuta, aliwataka wataalamu kuzingatia na kukamilisha vigezo vinavyohitajika ili kuepuka kupoteza muda wao na kitegemea huruma ya viongozi wa kitaifa.

Zuio lafutwa usafirishaji wa bidhaa ghafi za misitu

Na Mwandishi Wetu

WAZIRI wa Maliasili na Utalii, Dk. Damas Ndumbaro, ameondoaa zuio la usafirishaji bidhaa ghafi za misitu kwa masharti ikiwamo 'veener' na utomvu kutoka miti ya misindano kwenda nje ya nchi mpaka Juni mwakani.

Badala yake ameruhusu kontena 187 zilizopo bandari kusafirisha na kontena zilizopo nje ya bandari zifuate utaratibu uliowekwa na wizara ili zipate kibali cha kusafirisha.

Akizungumza kwenye kikao kilichoratibiwa na Baraza la Biashara la Taifa (TNBC) jijini Dar es Salaam, Dk. Ndumbaro amesema lengo la serikali ni kuona sekta ya misitu inatoa mchango stahiki kwenye pato la taifa, na kuwataka wadau kujandaa na utekelezaji wa maa-

zimio yaliyopitishwa kwenye kikao kilichowakutanisha wadau hao Novemba 15, mwaka huu, wilayani Mafinga.

"Malengo ya serikali ni kuona sekta ya misitu inaleta tija kwa wazalishaji wake. Nyinyi kama wadau hamna budi kujandaa kutekeleza maagizo ya serikali ili impate muda wa kujandaa," alisema Dk. Ndumbaro.

Alisitisiza: "Katika kipindi hiki cha mpito mpaka kufikia Juni mwakani vibali vyote vitoilewa na waziri kwa kufuata masharti yakiwamo kuleta taarifa za kodi, taarifa za haki za wafanyakazi, thamani halisi ya mzigzo pamoja na kuwa na mpango kazi wa kampuni wa kuleta mashine haraka."

Aidha, Dk. Ndumbaro aliwataka wafanyakazi na Watanzania kwa ujumla kubaliana na mabadiliko ambayo ndiyo msingi wa maendeleo

katika jamii yoyote duniani, hivyo amehimiza jamii kuwa katika mtazamo chanya katika kupokea mabadiliko.

"Serikali imefanya utafiti na kujiridhisha kuwa faida inayopatikana katika kusafirisha malighafi ni ndogo, hivyo ili kukuza kipato kupitia sekta ya misitu imeamua kuzua usafirishaji wa mazao hayo na kuhimiza uwekazaji utakaotoa bidhaa ya mwisho na kwenda sokoni," alisema Dk. Ndumbaro.

Aliongezea kuwa serikali itaendelea kupanua wigo na kutoa fursa zaidi za uwekezaji na ajira nchini kwani kwa kufanya zuio hilo kutachochaea uwekezaji wa viwanda vikubwa hapa nchini jambo litakalozalisha ajira na kukuza pato la taifa.

Katibu Mtendaji wa TNBC, Dk. Godwill Wanga, aliwataka

wadau hao kuwa na imani na serikali, kwani imefanya maboresho hayo ili sekta hiyo iwe na tija kwa wazalishaji na kuchangia kwenye pato la taifa.

"Kwa muda mrefu sasa sekta ya misitu imeonekana ikitoa mchango mdogo kwenye pato la taifa, kwa kuliona hilo serikali imekuja na maaazimio haya ikiwa ni hatua ya kuifanya sekta hii iwe na tija sio tu kwa wazalishaji bali hata kwa uchumi wa nchi," alisema Dk. Wanga.

Naye Mwenyekiti Mwenza wa kikundi kazi cha Misitu TNBC, Ben Sulus, aliwataka wadau hao kubadilika na kuendana na matakwa ya serikali kwa kuwekeza zaidi kwenye kuleta mitambo na kuanzisha viwanda vingi nchini ili uzalishaji ufanyike hapahaha jambo ambalo litatengeneza fursa kubwa za ajira kwa Watanzania.

Ofisa Mauzo wa Kampuni ya kuagiza magari ya Be Forward, Yudathadei Gabriel (kulia), akitoa maeleo kuhusu shughuli mbalimbali wanazofanya kwa baadhi ya wakazi wa Jiji la Arusha, waliotembelea banda lao, wakati wa kilele cha maadhisho ya Wiki ya Nenda kwa Usalama Barabarani katika Uwanja wa Sheikh Amri Abeid, jijini humo juzi, ambapo kampuni hiyo ilikuwa moja kati ya wadhamini wa maadhisho hayo. **PICHA: MPIGAPICHA WETU**

RC ambana meneja wa TANESCO kisa kuungua transfoma

Na Gurian Adolf, SUMBAWANGA

MKUU wa Mkoa wa Rukwa, Joseph Mkirikit, amemtaka Meneja wa Shirika la Umeme Tanzania (TANESCO) mkoani humo kujieleza kwa maandishi sababu za kuungua kwa transfoma mbili na kusababisha kukosekana kwa umeme kwenye baadhi ya maeneo mkoani humo.

Agizo hilo alilitoa jana akiwa katika ziara ya kikazi ya siku moja ya kukagua miradi ya maendeleo inayotekelawa kwa fedha za kumpambana na ugonjwa wa Uviko-19 katika Manispaa ya Sumbawanga.

Alisema kuwa kila anapokuwa katika ziara anakutana na maswali kuhusu tatizo la kukatika ovyo kwa umeme, na kwamba wananchi wamekuwa wakihoji kwa nini linawasababisha vikwazo katika shughuli zao na kuwapo kwa hofu ya kuungua vifaa vyao zikiwamo nyumba.

"Nataka Meneja wa TANESCO mkoaa unieleze kwa maandishi ni kwanini kumetokea tatizo la kuungua kwa transfoma mbili mara mbili katika kipindi kifupi, na kama suala hilo limekuwa juu ya uwezo wenu ni kwa nini hamjaomba msaada wizarani mpaka sasa?" Alihaji.

Alisema kuwa maeneo mengine ya nchi yamekuwa yakikabiliwa na mgao wa umeme kwa kuwa wanatumia umeme wa gridi ya Taifa, lakini mkoaa wa Rukwa unapata umeme kutoka nchi jirani ya Zambia, hivyo suala la umeme wa mgao kutoka gridi ya Taifa haliwagusi wananchi wake.

Katika hatua nyingine, mkuu huyo wa mkoaa ameuagiza uongozi wa Halmashauri ya Manispaa ya Sumbawanga kukamilisha ujenzi wa zahanati ya Kijiji cha Kankwale iliyozwa kujengwa miaka 20 iliyopita, lakini haijamilika mpaka sasa.

Alisema kuwa mara ya mwisho alipofanya ziara kijijini hapo miezi mitatu iliyopita, aliagiza ujenzi wa zahanati hiyo ukamilike kwani tangu wananchi walipojenga kufikia usawa wa lenta ndio iliiishi hapo miaka 20 iliyopita, lakini mpaka sasa hakuna kinachoendelee.

Wanafunzi 41 wa Rukwa wapata ujauzito miezi 11

**Na Gurian Adolf,
SUMBAWANGA**

WANAFUNZI 41 katika shule za msingi na sekondari mkoani Rukwa wamekatisha masomo kutohaka na kupata ujauzito katika kipindi cha Januari hadi Novemba

20, mwaka huu. Mkuu wa Mkoa wa Rukwa, Joseph Mkirikit, alielesa kukasirisha na hali hiyo na kuagiza walimu wanaotuhumiwa kuwapa mimba wanafunzi pamoja na wananchi wengine wachukuliwe hatua za kisheria mara moja.

"Lazima tuongeze mapambano

dhidi ya vitendo vya mimba kwa wanafunzi, naagiza ofisa elimu wa mkoaa kuchukua hatua za kisheria na kinidhamu kwa walimu wote wanaotuhumiwa kwa makosa hayo pamoja na wananchi wengine hatuwezi kufumbia macho vitendo hivi," alisema.

Alisema kuwa taarifa zinaonesha kuwa katika Wilaya ya Nkasi, wanafunzi 25 wamepata ujauzito huku wilaya za Kalambo na Sumbawanga kuna wanafunzi wanane kila wilaya wamepata ujauzito, hali inayooonesha bado jitihada zinahajatika kumaliza tatizo hili.

Katika hatua nyingine, mkuu huyo wa mkoaa ameziagiza halmashauri za mkoaa wa Rukwa, susan Manispaa ya Sumbawanga kuwatumia vijana wa Skauti kuwabaini wazazi wanaowatelekeza watoto, hali inayochangia ongezeko la watoto wa mitaani.

ALHAMISI NOVEMBA 25, 2021

AFYA NA MAZINGIRA

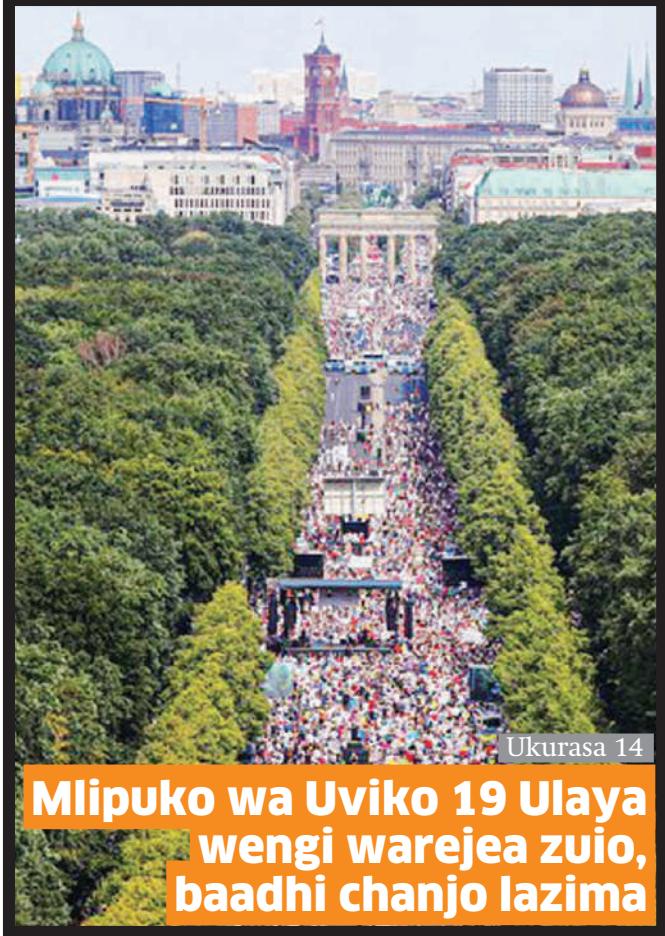
Ukurasa 12

Mkurugenzi Jiji Dar afunguka siri kung'ara tuzo bora ya afya kimko

Ukurasa 13

Ujue mradi uliomaliza migogoro ardhi sugu iliyoshindikana vijijini

Ukurasa 14

Mlipuko wa Uviko 19 Ulaya wengi warejea zuio, baadhi chanjo lazima

UNAIJUA BAROMETRA JINSIA?

TGNP yaanika magumu ya corona na familia kupitia angalizo la SADC

Na Yasmine Protace

WASTANI miaka 13 iliyopita, Jumuiya ya Maendeleo ya Kusini mwa Afrika (SADC), ilibuni kipimo cha kufuatalia maendeleo ya kijinsia ndani ya nchi wanachama, ikiwa na viashiria 100; kipimo kiliitwa Barometra ya Kijinsia.

Hapo kuna maeneo saba yanayosimamia viashiria hivyo, ikijumuisha: Uhusiano wa kimapenzi na afya; afya ya vijana; utoaji mimba salama; UKIMWI; matendo hatari; na mambo ya kimapenzi.

Mwaka huu, nchi 16 wanachama wa SADC zimekutana kujadili suala hilo, ikiwamo halisi ya chanjo ilivyo. Kimsingi, barometra hiyo inaonyesha ujumbe mzito kwamba sauti ya chaguo haishii katika uadilifu na mwili pekee, bali na haki za wanawake katika jamii.

Hapo kuna mjadala uliozama hata katika afya ya uzazi, ngono salama, afya ya uzazi kijinsia na haki za vijana, utoaji mimba salama, maambukizi ya VVU, ukatili wa kijinsia, ndoa za utotoni na janga jipyaa la Uviko 19.

Suala hilo la liliangaziwa kwenye barometra hiyo na takwimu zinaonyesha huenda itachukua mwaka mmoja au miwili zaidi.

Katika kipindi cha watu kua-mriwa kujifungia maarufu 'lockdown' dhidi ya maradhi hayo katika baadhi ya nchi wanachama,

kunatajwa kutawaliwa na utata wa takwimu halisi ya namna Uviko 19 umetawala, hadi kufikia mwaka huu, kwani hakuna takwimu sahihi za wagonjwa kati ya wanawake na wanaume, hali kadhalika vifo vyao.

Waziri wa Afya nichini Malawi, Dk. Patricia Kakati, anasema hakuna suluhisho sahihi lililofikiwa katika kuweka sawa picha halisi na ya kitakwimu katika uwasilishaji yanayohusu eneo hilo kijinsia, akielekeza jicho mahsusii katika chanjo.

JICHO LA GEMSAT

Mwenyekiti wa Jinsia Vyombo vy ya Habari Kusini mwa Afrika Mtandao wa Tanzania (GEMSAT), Dominik Haule, katika uzinduzi wa ripoti ya barometra iliyozinduliwa na TGNP Mtandao, anamatika Uviko 19 imeingia nchini mara ya kwanza mwaka jana.

"Kinamama ni watafutaji. Kipindi cha mwaka jana kulipotangaza corona na watu tukatakiwa kutulia maeneo yetu. Kwa kweli, kinamama wengi wameharibikiwa biashara zao," anaeleza.

Anafanua kwamba walifanikiwa kutembelea Dar es Salaam eneo la Slipway, pia Bagamoyo amezuru na kuzungumza na jinsia zote, kinamama na kinababa, ambako kuna kampuni zimekabiliwa 'lockdown'; hata wafanyakazi badala ya kupewa mishahara, walipewa posho wakiwa nyumbani.

Dominica anasimulia ziara ny-

Mwanaharakati wa masuala ya kijinsia, Hance Obote, akizungumza jambo katika mukutano wa Kijinsia. **PICHA: MTANDAO**

ingine katika soko la samaki Feri, Dar es Salaam, ambako amewakuta wakaanga samaki wasio na barakoa na alipowahoji kulikoni hawakuvaan barakoa, alijibiiwa kwamba hawakuwa na uwezo

wa kununua nyenzo hizo kwa saa nne, hivyo wakaamua kutovaa.

Kuhusu chanjo, ana ushauri watu wajitokeze kupata huduma hiyo na sio kuishia kusikiliza maneno ya watu, ikiendana na

elimu kwa umma katika namna ya kukabiliana na maradhi corona.

WANAHARAKATI JINSIA

Mwanaharakati wa masuala ya kijinsia, Hance Obote, kutoka Kituo Cha Taarifa na Maarifa Saranga, anasema mwaka Jana matukio ya ukatili yalifanywa kwa watoto wa kike waliokaa 'lock down' kutoka na maradhi Uviko -19 wakarudi shule na ujauzito, pia baadhi ya familia ziliitumia hayo mazingira kutesa watoto wao.

Anasema, ukatili wa kiuchumi ulijitokeza kutokana na biashara nyingi kufungwa na wenye mali, huku wafanyakazi wakiangukia ugumu wa maisha ya kila siku, hata kujitokeza athari kwa watoto.

Kuna baadhi ya mashirika yamepunguza wafanyakazi, huku wanafamilia wakiwamo watoto, waliokosa mahitaji ya msingi kutoka kwa wazazi walioathirika kibiashara.

Obote anasema, hali ya watoto kutoenda shule zilipofungwa, ziliwanyima ulinzi dhidi ya ukatoli hasa wa kingono.

Joyce Mkina kutoka Idara ya Nguvu ya Pamoja (TAPO) ya TGNP Mtandao, anafanua lengo la mukutano wa mwaka 2008 ulijumuisha nchi 26 za SADC kuisaini makubaliano ya ifitaki ya kijinsia na kinachofanyika sasa ni tathmini ya 13, ambayo ni ya mwisho kuhusu uzazi kwa wanawake.

AFYA

Mkurugenzi Jiji Dar afunguka siri kung'ara tuzo bora ya afya kimkoa

Na Mwandishi Wetu

HALMASHAURI ya Jiji la Dar es Salaam, inayoundwa na Wilaya ya Ilala ikiwa na majimbo matatu ya uchaguzi; Ilala, Ukonga na Segereza, ndani yake kuna kata 36, imeongoza kufanya vizuri kwenye eneo la afya.

Inatajwa ni zao la tathmini ya viashiria vya utoaji huduma bora za afya mkoani Dar es Salaam na katika shindano lililofanyika hivi karibni, ikishirikisha Halmashauri za Mkoa wa Dar es Salaam ambazo ni: Manispaa za Temeke, Kinondoni, Kigamboni na Ubungo, tuzo ikiangukia kwa jiji la Dar es Salaam.

Tuzo ya pili ilishirikisha hospitali za rufani za Mkoa Dar es Salaam; Temeke; Mwananyamala ya Kinondoni; na Amana jijini Dar es Salaam, iliyoitwaa ushindii.

Mkurugenzi wa Jiji la Dar es Salaam, Jumanne Shauri, anaeleza mipango ya kuendelea kutoa huduma bora ya afya kwenye jiji hilo, ikiwamo ujenzi wa zahanati na vituo vya afya pembezoni mwa jiji, ili kurahisisha huduma kwa wananchi.

"Mkutano wa mwaka wa tathmini hiyo ya huduma za afya ume-kuwa na lengo la kuona hali ya utoaji huduma za afya na kuweka mikakati ya kuboresha zaidi hu-duma hizo katika hospitali za rufani za Mkoa za Mwananyamala, Temeke na Amana, pamoja na vituo vya afya na zahanati," anasema Shauri.

Anataja vigezo vilivyyoshindan-ishwa ni: Utoaji huduma bora ya mama na mtoto; utawala na fedha utoaji dawa; maabara; vifaa tiba; mazingira bora; lishe na ustawi wa jamii.

Shauri anasema, utaratibu unaofanywa na Mkoa wa Dar es Salaam wa kuwa na tathmini ya mwaka na kupanga mikakati ya kuboresha utoaji huduma bora, katika sekta ya afya ni chachu kwao kuendelea kufanya vizuri katika utoaji huduma bora kwa wananchi.

Hata hivyo, anazitetea hal-mashauri zingine za mkoani Dar es Salaam, kwamba zinafanya vizuri, ila kuna maeneo maeneo Jiji la Dar es Salaam, limewazidi.

ZAHANATI / VITUO AFYA

Shauri anasema, kwa kutumia mapato ya ndani, wanajenga zahanati na vituo vya afya vipyta, huki ujenzi huo ulioanza kwenye mwaka wa fedha 2019/2020 na mwaka uliopo, mradi huo ni wa zahanati na vituo vya afya vitano. Anataja zahanati tatu zime-shakamilika na zimeanza kutoa huduma, akizitaja kuwa ni: Lubaya iliopo Kata ya Zingiziwa, Lu-

- Upanuzi, ujenzi mpya sasa kila kona
- Sh. Mil 750 ya simu yaipa kituo afya

Hospitali ya Kivule, katika Halmashauri ya Jiji la Dar es Salaam, ambayo ni ishara ya ukombozi katika huduma kwa wananchi waliopo pembezoni mwa jiji hilo. **NA MPIGAPICHA WETU**

Watumishi wa afya jijini Dar es Salaam wako 1,095, ilhali mahitaji halisi ni 1,430, ikimaanisha upungufu wa watumishi 335 au walipo ni asilimia 76 pekee (robo tatu).

hangi na Mbondole katika kata ya Msongola.

Pia, anavitaja vituo vya afya vi-wili, Mzinga kinachojengwa katika kata ya Mzinga ambayo ni ghorofa mbili, kikiwa kimekamilika hatua ya boma.

Kingine ni Kituo cha Afya Gulukakwala, katika kata ya Gongolamboto inayomaliziwa, majengo manne yamekamilika na tano linamaliziwa.

Shauri anataja mradi mingine inayojengwa kwa bajeti ya ndani ni zahanati tano zinazofanyiwa upanuzi kuwa vituo vya afya, ambazo ni Zingiziwa, Kinyerezi na Majoe na Kituo cha Afya Kipunguni.

Shauri anahidi wataendelea kutoa huduma ya afya kwa wazee kama sera ya taifa inavyoolekeza wasio na uwezo kuanzia miaka 60, wanapaswa kutiwiwa bure na wawe na dirisha lao la huduma ya dawa, vivyo hivyo huduma ya mama na mtoto.

FEDHA ZA SIMU

Shauri anasema, serikali hivi

sasa kupitia fedha za tozo ya mitandao ya simu, imeshatoo Sh. Milioni 750 kwa ajili ya ujenzi mpya wa Kituo cha Afya Mchikichini; huku kukiwapo upanuzi wa vituo vya afya vya Segerea na, Kiwalani, vikiongezewa majengo,

"Lengo la serikali ni kuboresha huduma za afya pale walipo wananchi, hivyo kwa uwepo wa vituo vya afya wananchi watapata

huduma ya upasuaji, ultra-sound, x-ray, upimaji na kulazwa," anafanua Shauri.

HOSPITALI YA KIVULE

Kupitia Mapato ya Ndani, Mkurugenzi anasema Halmashauri ya Jiji la Dar es Salaam, inajenga jengo la ghorofa mbili kwa ajili ya Huduma za haraka na bima ya afya, kwenye Hospitali ya Kivule, ikitengewa Sh. bilioni mbili katika mwaka wa fedha uliopo 2021/2022. Hadi sasa uko hatua ghorofa ya kwanza.

Shauri anasema, nyumba za watumishi zinajengwa kwenye zahanati za Luhanga na Mbondole kila moja nyumba moja, zote

zikiwa na uwezo wa kuishi familia mbili zipo katika hatua za umalizaji.

Anasema zahanati zinazojeng-wa pembezoni mwa jiji, kwa sasa zinaenda sambamba na nyumba za watumishi, ili kuwapa motisha wahudumu wa afya waishi jirani na maeneo yao ya kazi, pia kuleta tija katika utoaji huduma.

WAHUDUMU AFYA

Shauri anasema watumishi wa afya jijini Dar es Salaam wako 1,095, ilhali mahitaji halisi ni 1,430, ikimaanisha upungufu wa watumishi 335 au walipo ni asilimia 76 pekee (robo tatu).

Hata hivyo, anafanua wapo kwenye jitihada za kuomba watumishi wa afya wa kada mbalimbali kila mwaka, kwani bado ujenzi wa zahanati, vituo vya afya na hospitali unaendelea, hali inay-ofanya kuwapo idadi ya kutosha kuhusu wanaokidhi hitaji hasa madaktari, matabibu wauguzi na wataalamu maabara.

Anatoa takwimu za madaktari waliopo ni nusu, kwa maana 41 katy ya hitaji la 80; matabibu 110, katy ya hitaji la 130; wauguzi waliopo ni 440 na wanaohitajiwa ni 540; hali kadhalika wataalamu maabara 74 katy ya hitaji 90.

WANUFAIKA WALONGA

Diwani wa Kata ya Mzinga, Job Isaack, anasema Kituo cha Afya Mzinga kitawasaidia wananchi wa kata hiyo na jirani kupata huduma ya afya, kwani huduma zote muhimu zitapatikana hapo.

"Ujenzi wa Kituo cha Afya Mzinga Magole unaendelea, na matarajio ni katika kipindi hiki cha mwaka 2020-2025 kitakuwa kimekamilika kwa ajili ya kutoa huduma kwa wananchi wa Kata ya Mzinga na kata jirani, kwani kitakuwa na ghorofa mbili kukidhi huduma zote muhimu kwenye masuala yote ya afya," anaeleza diwani.

Anafanua kuwa awamu ya kwanza, Halmashauri ya Jiji la Dar es Salaam imeshapeleka jumla Sh. milioni 305, huku kituo kikitegenge-wa bajeti ya Sh. bilioni 1.2 hadi kumilika kwake.

Mkazi wa kata ya Mzinga, Said Ndembu, anasema kupata Kituo cha Afya Mzinga ni neema kubwa sababu wamekuwa wanadumiwa na kata jirani za Kitunda, pia Buza iliopo katika Manispaa ya Temeke, hivyo hatua hiyo mpya inawaondolea wananchi, hasa wanawake na watoto.

Ndembo anaushukuru uongozi wa Kata ya Mzinga Isaack, kwa kukaa na Kamati ya Maendeleo ya Kata (WDC) kuwasilisha wazo la kuwapo kituo hicho cha afya.

**MAZINGIRA
COFOREST...**

Ujue mradi uliomaliza migogoro ardhi sugu iliyoshindikana vijijini

Na Christina Haule, LINDI

MRADI wa Kuhifadhi Misitu kwa Kuwezesha Biashara Endelevu ya Mazao ya Misitu Tanzania (Coforest), umeonyesha ishara ya mafanikio kwa kutatua migogoro ya mipaka iliyodumu kati ya miaka mitano hadi 30 kwenye vijiji vitatu kati ya saba vilivypo chini yake.

Coforest inaendeshwa na Shirika la Kuhifadhi Misitu ya Asili Tanzania (TFCG) kwa kushirikiana na Mtandao wa Jamii wa Usimamizi wa Misitu Tanzania (MJUMITA) katika wilaya za Morogoro, Kilosa na Mvomero mkoani Morogoro, Liwale, Ruangwa na Nachingwea mkoani Lindi, pia Kilolo ya mkoa Iringa

Ofisa Mradi kutoka TFCG, Peter Ibrahim, anasema mashirika hayo kwa kushirikiana na wataalamu wa kiserikali ngazi za wilaya, wametutua migogoro iliyodumu muda mrefu katika vijiji vya mradi kwenye wilaya tatu, zikiwamo Ruangwa na Liwale mkoani Lindi.

Anaitaja migogoro ya mipaka ambayo imetutuvi ni baina ya vijiji Malolo na Ng'alu wilayani Ruangwa, Mko wa Lindi, huku simulizi nydingine inaangukia kijiji cha Nambinda, kilichokuwa na historia yake ya mgogoro wilayani Liwale, Lindi tangu mwaka 2009, pale kilipozaliwa kutoka kijiji Mama Mlembwe.

Mgogoro mwininge wilayani Nachingwea ni kati ya vijiji Chimbindenga na Mbondo, amba unaendelea kushughulikiwa kwa kushirikiana na mamlaka ya wilaya.

Aidha, anaitaja mgogoro wa kijiji Matuli na Diguzi wilayani Morogoro, uliodumu misitu wa 30 nao ume-kwisha kwa sasa.

SIRI YA MSUGUANO

Ibrahim anasimulia mzizi wa mgogoro vijijini Ng'alu na Malolo uliodumu miaka mitano, walitumia mfumo udadisi wa chimbuko lake na kubaini tafsiri ya ramani kwenye vijiji vyote na uhalisia wa mazingira wanayoishi jamii, ndivyo vilivachanganya.

Anasema katika utatuzi huo, pia wameangalia uhusiano wa vijiji na undugu uliopo kati ya vijiji hivyo viwili, wakabaini mgogoro utaleta mgongano na kuwasanisha kin-dugu pande hizo.

Ibrahimu anaeleza wamebaini mfumo wa utawala na tafsiri ya ramani kuptia Wizara ya Ardhi, Nyumba na Maendeleo ya Makazi, ndivyo vilivygongana, akirejea kitongoji cha Nimitende, kimsingi kipo kijijini Malolo, wakati kiramani inaonyesha ipo kijijini Ng'alu.

• Kilichogoma miaka 30, kimeweze kana wiki

Elida Fundi, Ofisa Sera kutoka MJUMITA akimsikiliza Diwani wa Kata ya Mlembwe, Mohamed Hadid, kwenye misitu wa Hokororo, kijijini Nandimba, wilaya ya Liwale. **PICHA ZOTE: CHRISTINA HAULE**

Ushirikishwaji wa mara kwa mara na vijiji jirani utasidia, sababu mgogoro hutokea sana kama pale rasilimali inakuwa na thamani kubwa kwa jamii.

Walitumia fursa hiyo kuwaelew-esha wanavijiji usahihi uliopo.

Anasema tafsiri za kisheria zilitumika, ikiwamo Sheria ya Ardhi na Sheria Namba Saba ya Serikali za Mitaa ya Mwaka 1982, wakiwaunganisha viongozi wa dini zote mbili, wazee maarufu wanaoyajua maeneo tangu uanzishwaji vijiji hivyo, ndipo wakaleta upatanishi kwa kukubaliana wao wenye kimagandishi.

Ibrahim anaeleza shaka yake huko nyuma, kwamba huenda mgogoro huo haukuhusisha makundi yote muhimu ikiwamo katika ngazi husika kama vile vijiji, kata, wilaya na tarafa.

Anasema iwapo wangepata elimu stahiki kuhusiana na madhara ya mgogoro na faida za kuualizma, kabla ya kukubaliana kwa amani, huenda msuguano ulishuhudiwa usingetokea.

Pia, anaitaja baadhi ya madhara akijumuisha kurudisha nyuma maendeleo vijijini, wakati faida ya maelewanu ya kudumu yanairuhusu serikali na hata wadau kuona namna ya kushirikiana nao katika kutatua magumu hayo.

Ofisa huyo anasema, haishii mtazamo katika suala kutatua mgogoro eneo misitu pekee, bali kikuu ni uwapo wa makazi ya kudu-mu, sambamba na sehemu ya eneo la misitu jirani na usalama wake.

Ushauri wake ni kwamba jamii inapaswa kutambua kuwa popote kwenye rasilimali, ifahamike ni lazima kutakuwa na dalili za mgogoro ikiwamo mipaka, kati ya

Ofisa Mawasiliano kutoka TFCG, Betty Luwuge, akizungumza na wakazi wa Kijiji cha Nandimba wilayani Liwale Mko wa Lindi (hawapo pichani).

mtu na mtu au na kijiji, au baina ya vijiji akiweka angalizo kwa mujibu wa uzoefu wao kutatua migogoro.

MGOGORO MOROGORO

Hapo kuna mgogoro uliodumu miaka 30 kati ya kijiji cha Diguzi na Matuli wilayani Morogoro, tangu mwanzo wake mwaka 1990 wao Coforest waliutatua ndani ya wiki moja.

Imewezezanaje? Ibrahim anafanua: "Mbinu tuliyotumia ni kuangalia kwa undani zaidi chanzo cha mgogoro na kuangalia wadau muhimu wataohusika katika kutatua mgogoro. Hatutegemei mgogoro kurudi tena hapo."

Hivyo, anawaasa viongozi wa vijiji visivyo na miradi kuangalia nam-

na ya kuepuka migogoro, kwa kutakana na kuka pamoa kuangalia maslahi mapana ya pande zote, kwani penye migogoro hakuna maendeleo.

Anavipa mbinu vijiji vyene migogoro ya ardhi, vyema vikakutana kuangalia suluhisho, huku kwa vijiji visivyo na migogoro ya ardhi, nao ni muhimu wakahakiki mipaka na majirani.

"Ushirikishwaji wa mara kwa mara na vijiji jirani utasidia, sababu mgogoro hutokea sana kama pale rasilimali inakuwa na thamani kubwa kwa jamii," anaeleza.

Ibrahim anaendelea kufafanua: "Kama migogoro haipo kwa sasa ni vyema kuweka kumbukumbu za kutosha ili baadae kusiwe na usumbu."

Anawashauri wanavijiji sasa waweke vikao ya kila mara na kuviadikia taarifa, ili kuwa na kumbukumbu sahihi inayoweka mbali migogoro ya kugombania rasilimali, hata pale inapotokea, inapunguza hitaji la nguvu kubwa ya viongozi wa serikali usuluhishaji migogoro ya vijiji.

Mzee Maarufu wa kijiji cha Malolo wilayani Ruangwa mkoani hapa, Anastas Maluma (62), anaushukuru mradi huo kufika kijiji kwao mwaka 2019 hata ukamaliza mgogoro wao, wakiwa na imani sasa wanawea kuanza kunufaika na mazao ya misitu wao wenyewe, manufaa kufikia hata vizazi vyao vijavyo.

DODOSO LA MAOFISA

Ofisa Mtendaji wa Kata a Malolo, Abdallah Liuba, anasema kupita mradi huo, yanayotokea Malolo yanabaki historia na sasa vijiji vingine vimetambua uwepo wa miti zaidi ya aina 42 katika maeneo yao, baada ya kupewa elimu.

Pia, anaitaja kuwapo aina 22 za miti inayoweza kuvunwa kama mbaa, hata kuleta faida kwa wawu-naji, vijiji na serikali husika.

Ofisa Mawasiliano kutoka TFCG kupitia mradi wa Coforest, Betty Luwuge, anafafanua lengo ni kufikia usimamizi endelevu wa misitu ya asili, utakaleta mabadiliko ya kiuchumi na kiutawala katika mnyororo wa thamani wa mazao misitu na kuchangia kukabiliana na mabadiliko ya tabia nchi.

Luwuge anasema, kupitia mradi wamekuwa wakielimisha umma kuongeza tija katika ushawishi wa utekelezaji sera za maendeleo ya misitu na mazingira.

Anakumbusha katika utekelezaji wa awali, ndiko walikokumbana na pingamizi za migogoro ya mipaka na kuzitatau kabla ya kuanza kutoa elimu, namna ya kunufaika na usimamizi shirikishi wa mazao ya misitu kwa jamii.

AFYA

Mlipuko wa Uviko 19 Ulaya wengi warejea zuio, baadhi chanjo lazima

Na Mwandishi Wetu

MAAMBUKIZI ya virusi vya corona yanaongezeka kwenye nchi nyingi za Ulaya kwa kasi, wakati bara hilo linalekeea kwenye kipindi cha majira ya baridi.

Kasi kubwa ya mikasa iko juu zaidi Ulaya Mashariki na kusababisha baadhi ya nchi kufanya uamuza. Wengi wanatafakari uamuza iwapo zianzishe tena vizuizi vya kukabiliana na virusi corona kabla ya msimu wa Krismasi na jinsi ya kuwashawishi watu kujapata chanjo.

Majadiliano hayo yanatokea huku majirani zao bara Asia, isipokuwa China zinafungua tena sekta ya utalii duniani

Mkurugenzi wa Shirika la Afya Duniani (WHO), Dk. Hans Kluge, anasema kasi ya maambukizi sasa katika nchi 53 za bara Ulaya inaleta wasiwasi mkubwa, virusi vya corona vinasambaa haraka katika miezi ya baridi wakati watu wanakusanyika nyumbani.

Awali, kiongozi huyo wa WHO, alionya kuna shaka ya kuwa vifo 500,000 vinavyohusiana na COVID-19 ifikapo Februari ijayo. Mkurugenzi Kluge anafafanua:

"Kwa jumla, sasa kuna zaidi ya visa milioni 78 viliviyoripotiwa kwenye nchi za Ulaya, kuliko Asia Kusini na Mashariki, Mediterania Mashariki eneo la Magharibi ya Bahari ya Pasifikasi na Afrika kwa pamoja. Kwa mara nyingine tena tuko kwenye kilele cha maambukizi."

Bara la Ulaya kuna ongezeko la asilimia sita wiki mbili zilizopita kupitia mikasa milioni 1.8; Ujerumani yenye uchumi mkubwa zaidi barani Ulaya imeripoti kuwapo maambukizi mapya 33,949 kwa siku, ikiwa ni ongezeko kubwa kushuhudiwa katika eneo hilo tangu kuzuka maradhi hayo

Pia, kuna nchi kama Russia na Ukraine, janga hilo linazidi kuongezeka, nchini Austria kukiwapo rekodi ya juu zaidi, katika nchi kama Uingereza, maambukizi yameongezeka kwa kiwango cha juu zaidi.

Mataifa ya Hungary na Poland yenye uchumi mkubwa zaidi Ulaya Mashariki, nayo yamerekodi kiwa na mambukizi mpya yaliyoyunya rekodi tangu ushuhuda wa Aprili, mwaka huu, hali kama hiyo ikitawala mataifa ya Croatia, Slovenia, Czech na Slovakia.

China, ambako ndiko mzizi wa tatizo, nako kuko katika ta-hadhari kubwa kwenye bandari za kuingia nchini humo katika juhudzi za kupunguza hatari za maambukizi hayo.

- Wapingaji waandamana 'hatuzitaki zote'

Waandamanaji nchini Ujerumani, wakipinga vikwazo dhidi ya mlipuko wa Uviko 19. **PICHA**

ZOTE: MTANDAO

Ni Ijumaa iliyopita, Waziri Mkuu wa Austria, Alexander Schallenberg, ametangaza rasmi chanjo dhidi ya virusi vya corona itakuwa ya lazima kuanzia Februari Mosi, mwaka ujao.

HATUZA ZA CHANJO

Serikali ya Ujerumani imetangaza vikwazo vya usafiri katika wilaya zake ambako kwa siku saba zilizopita, huku katika baadhi ya majimbo kunaanzishwa vikwazo vya safari kwa ambao hawajapata chanjo, hali kadhalika maeneo kama saluni, vyuo na vituo vya elimu kwa watu wazima.

Aidha, mkusanyiko wa watu hataruhusiwa na jumla ya watu watano kutoka familia mbili to-fauti ndio wataruhusiwa kujumuika pamoja kwa wakati wowote.

Katika matamasha ya kitamaduni na michezo, asilimia 25 tu ya idadi jumla inayokubalika ya mashabiki ndio wataruhusiwa na sheria za kinga zitazingatiwa.

Katika maduka, idadi ya wanaoingia ndani itadhibitiwa: mteja mmoja katika eneo la mita 10 za mraba.

Jimbo la Mashariki mwa Ujerumani, Saxony, limeshatangaza masharti mapya yatakayoanza wiki mbili na nusu zijazo, Desemba 12, kudhibiti maambukizi ya maaradhi Covid 19, ikiwamo kufungwa soko kubwa nchini

WHO Regional Director for Europe

Mkurugenzi wa Shirika la Afya Duniani (WHO), Dk. Hans Kluge.

humo.

Vilabu, baa, kumbi za mazoezi na au makumbusho pia yatafungwa. Michezo itaruhusiwa kufanyika bila ya mashabiki na marufuku ya kuwa nje usiku katika ya saa nne hadi saa 12.00 asu-

buhi.

Maofisa Afya wanasema, ongezeko la maambukizi katika jimbo la Saxony huenda ni kutokana na idadi ndogo ya watu waliochanjwa. Ni jimbo lilokoo nyuma zaidi, nchini Ujerumani kwa waliopata chanjo.

AUSTRIA LAZIMA RASMI

Austria imeanza rasmi kubiliana na wimbi la nne la maambukizo ya virusi vya corona, siku moja baada ya mijini kadhaa barani Ulaya kushuhudia maandamano makubwa ya umma.

Ni tangu Jumatatu wili hii kutekeleza amri ya kuzuia baadhi ya shughuli muhimu za maisha, kukabiliana na idadi ya wanaopoteza maisha kila siku kutokana na COVID-19.

Baadhi ya hospitali zinaonya kwamba uwezo wa vyumba vyao vya wagonjwa mahututi unakaribbia kufikia ukomo. Zuio la sasa lime pangwa kudumu kwa siku 10, lakini upo uwezekano wa kuongezwa hadi siku 20, watu wanaruhusiwa tu kutoka majumbani wakiwa na sababu za msingi, kama vile kununua vyakula, kumuona daktari na kufanya mazoezi.

Ni Ijumaa iliyopita, Waziri Mkuu wa Austria, Alexander Schallenberg, ametangaza rasmi chanjo dhidi ya virusi vya corona itakuwa ya lazima kuanzia Februari Mosi, mwaka ujao. Ni kama kipindi cha wiki 10 zizajo.

MAANDAMANO KUPINGA

Barani Ulaya, kulishuhudiwa maandamano ya maelfu ya watu siku ya Jumapili iliyopita, katika baadhi ya nchi wanaopinge uwezekano wa mataifa yao kutangaza marufuku kama hizo zilizoleezwa.

Huko katika makao makuu ya Umoja wa Ulaya (EU), Brussels, Ubelgiji waandamanaji walipaza sauti zao nje kupinga hatua mpya za vizuizi viliviyowekwa ya nchi yao, wakidai wanataka uhuru wao "kuishi bila kubaguliwa kwa sababu ya chanjo ya corona" wakiamini ni uhuru wao wa msingi katika maadili ya magharibi.

"Kuchomwa chanjo kwa kitu kisichofanyiwa majaribio vyema, kutweza kufanya kazi unapotaka, kuwa utakapo, hayo siyo maadili yetu, huo sio uhuru, hivyo siyyo tunavyoishi, "anamatka mwandamanaji, Eveline Denayer mjini Brussels.

Maandamano kama hayo yamefanyika pia katika mijini ya nchi za Ulaya zikiwamo Uhlanzi, Denmark na Ujerumani.

• **Kwa mujibu wa taarifa za kimataifa.**

Bolt yazindua huduma ya usafiri wa bodaboda

Na Mwandishi Wetu

WAKAZI wa Jiji la Dodoma wamepanuliwa huduma za usafiri, baada ya Kampuni ya Bolt kuzindua huduma ya usafiri wa kukodi wa bodaboda.

Bolt ni kampuni ya mfumo wa usafiri wa kukodi barani Afrika, ambayo imesema imeanzisha huduma ya bodaboda jijini Dodoma katika jitihada zake za kurahisisha upatikanaji wa huduma za usafiri nchini.

Huduma ya Bolt Boda inawapatio wasafiri njia mbadala ya kusafiri, ikiongeza ukuaji wa huduma za usafiri wa kukodi zinazopatikana sokoni kwa sasa.

Huduma hii vile vile inakusudi kuleta huduma za usafiri za uhakika na za bei nafuu za Bolt karibu na wateja wakati huo huo ikiwa inaimarisha upatikanaji wa huduma zake hapa nchini.

"Tunaendelea kuongeza wigo wa huduma zetu kwa manufaa ya wateja wetu na kuwekeza rasilimali katika huduma zenyen ubora ambazo zinakidhi mahitaji ya jamii.

Pikipiki ni moja kati ya njia ya haraka zaidi ya kutoka sehemu moja kwenda nyingine ndani ya jiji la Dodoma, na tunashauku ya kuwapatio wateja wetu njia mbadala na nafuu ya kwenda sehemu mbalimbali ndani ya jiji," alisema Remmy Eseka, Meneja wa Bolt Tanzania.

Alisema uzinduzi wa huduma ya safari ya Bolt Boda unaleta mtandao unaokuwa kwa kasi wa usafiri wa Bolt kwa njia ya bodaboda kwenye miji mitatu nchini ikiwamo Dar es Salaam, Mwanza na Dodoma.

Remmy alisema huduma ya Bolt BODA ni huduma nyingine ya nyongeza katika orodha ya huduma mbalimbali inayotolewa na Bolt, ikiwamo huduma ya Bolt Base na Bolt Lite kwa ajili ya kuhudumia mahitaji ya kipekee ya wasafiri wa Dodoma.

Aliongeza kuwa Kampuni ya Bolt itasajili waendesha bodaboda wenge vitambulisho vya Taifa, leseni ya udereva, cheti cha polisi cha ithibati, leseni ya vyombo vya usafiri LATRA, kadi ya usajili ya gari (usajili wa kibiashara) na bima ya vyombo vya usafiri (kibiashara).

"Biashara yetu kubwa ni kutoa huduma ya usafiri wa uhakika, salama na ya bei nafuu kwa kila mmoja, na tuna shauku ya kufanya huduma ya usafiri iwe rahisi zaidi, ya haraka nchi nzima katika kipindi hiki cha sikukuu," alisema Remmy.

Madiwani wabariki Ikulu ya Chamwimo kuwa jijini Dodoma

Na Peter Mkwavila, DODOMA

BARAZA la Madiwani wa Halmashauri ya Jiji la Dodoma limeunga mkonon mapendekezo ya serikali ya kuhamisha mipaka ya Ikulu ya Chamwino kuwa sehemu ya jiji hilo.

Meya wa Jiji la Dodoma, Prof. David Mfupe, alibainisha hayo jana jijini Dodoma wakati alipokuwa akizungumza na waandishi wa habari kuhusu mchakato huo wa kuhamisha mipaka ya Ikulu ya Chamwino kwenye katibu tawala wa mkoaa kupitia mchakato wa kutoa maoni.

Alisema Halmashauri ya Jiji la Dodoma imekuwa katika mchakato wa kutoa maoni juu ya

kuhamisha Ikulu kuwa sehemu ya jiji.

"Labda katika hilo ileweke wazi kuwa hadi sasa hivi tunapoongea asilimia 65 ya eneo la Ikulu lipo Halmashauri ya Jiji la Dodoma na asilimia 35 iliyobaki ipo katika Wilaya ya Chamwino sasa tumepokea maagizo kutoka kwa katibu tawala wa mkoaa kupitia mchakato wa kutoa maoni.

"Halmashauri ya Jiji imetoe maoni yake ya kwamba kuhamisha mipaka ya Ikulu kuwa sehemu ya Jiji la Dodoma yapo katika hatua ya mapendekezo na maoni yetu siyo maamuzi yaliyofikiwa," alisema.

Alisema Halmashauri ya Jiji la Dodoma imeunga mkonon

kuwa haina tatizo na kata tatu za wilaya ya Chamwino kuwa sehemu ya jiji.

"Tuna kata 41 sasa hivi tutukiongezwa kata tatu hayo mambo ya kugawa mipaka ni mchakato inaweza kuwa ni mwanzo wa kuona kuwa kata 44 ni mzigo mkubwa kwa mbunge na halmashauri yenye kata nyinyi kilikuli nyingine yote nchini.

"Lakini nisisitiza kwenu nyinyi wanahabari msije mkatoa picha ambayo siyo sisi tumehusika kutoa mapendekezo na mwamuzi mkubwa ni serikali kuu," alisitisiza.

Kwa upande wao, madiwani wa halmashauri hiyo wameipokeza serikali kwa map-

endekezo yake ya kuhamishia eneo hilo la Ikulu kuwa Jiji la Dodoma kutoka Chamwino.

Diwani wa Tambuka Reli Halmashauri ya Jiji la Dodoma, Juma Mazengo, akizungumza kwa niaba ya madiwani hao aliomba mapendekezo hayo wao kama wawakilishi wa wananchi kutengeze bajeti ya kuwasaidia kutokana na uhitaji wa maji, miundombinu ya barabara, elimu na afya.

Halmashauri hiyo ya Jiji la Dodoma imekuwa kwenye mchakato huo wa kutoa mapendekezo na maoni juu ya kuhamisha kata tatu ikiwamo ya Chamwino Ikulu, Buigiri na Msanga kuwa sehemu ya jiji hilo.

Mkurugenzi wa Mazingira Ofisi ya Makamu wa Rais, Dk. Andrew Komba (katikati), akizungumza wakati wa kufungua mafunzo ya wataalamu wa maabara kutoka mikoa mbalimbali nchini, jijini Dodoma jana. Kushoto ni Meneja wa Maabara ya Mamlaka ya Mkemia Mkuu wa Serikali Kanda ya Kat, Mussa Kuzumila na Mkurugenzi wa Huduma za Udhiliti wa Ofisi ya Mkemia Mkuu wa Serikali, Daniel Ndiyo. **PICHA: IBRAHIM JOSEPH**

Watumiaji kemikali wapewa ushauri

Na Ibrahim Joseph, DODOMA

WATUMIAJI wa kemikali wametakiwa kuzingatia matumizi yake na kuzihifadhi kwenye maeneo salama ili kuepuka madhara yanayoweza kujitokeza kutokana na matumizi mabaya.

Mkurugenzi wa Mazingira Ofisi ya Makamu wa Rais, Dk. Andrew Komba, aliyasema hayo wakati akifungua mafunzo ya wataalamu wa maabara nchini yaliyoandalika na Mamlaka ya maabara ya Mkemia Mkuu wa Serikali Kanda ya Kat.

Dk. Komba aliwataka watumiaji wa kemikali wote nchini kuzingatia matumizi sahihi ya bidhaa hizo ili kuepuka madhara yanayoweza kujitokeza kutokana na kemikali hizo.

"Kemikali hizi mmazotumia kwenye maeneo yenu ya kazi zina madhara ya moja kwa moja pamoja na kuathiri vizazi vijavyo hivyo nawoomba mkazingatieve ya," alisema.

Aidha, aliyataja madhara menge ya kemikali hizo zisipohifadhiwa vizuri kuwa ni uharibifu wa mazingira hivyo zinatakiwa kutunzwa kila wakati kwa umakini wa hali ya juu.

Alibainisha kuwa kemikali inatakiwa kuhifadhiwa vizuri pamoja na kuchukuliwa kwa umakini wakati wa kuisafirisha ili kuepuka madhara kwa watu na viumbe wengine.

"Kisheria kemikali inapospafirishwa inatakiwa kusindiki-

zwa na gari lingine linaloashiria kuwa gari imebeka sumu ili kuwatahadharisha watumiaji wa barabara wakati wa kusafirisha," aliongeza.

Kadhalika, alisema sheria ya mazingira namba tatu ya mwaka 2003, inawataka watumiaji wa kemikali kuwa na usajili kwa lengo la kuweka uratibu maalumu wa bidhaa hiyo.

Aidha, aliishukuru Ofisi ya Maabara ya Mkemia Mkuu wa Serikali kwa kuandaa mafunzo hayo ambayo yatasaidia kupunguza madhara ya kemikali nchini.

Kwa upande wake Meneja wa Mamlaka ya Maabara ya Mkemia Mkuu wa Serikali Kanda ya Kat, Mussa Kuzumila, alisema ofisi

hiyo imeandaa mafunzo hayo ya siku nne kwa lengo la kuwajengenye weuzeo watumiaji wa kemikali nchini.

Alisema mafunzo hayo yanahusisha wataalamu hao kutoka viwanda, watu wa migodi, wataalamu kutoka maabara za Mamlaka za Maji pamoja na walimu wa shule za sekondari.

Aliitaja mikoa iliyoshiriki kwenye mafunzo hayo ni Dar es Salaam, Morogoro, Dodoma, Iringa, Singida, Mwanza, Mara, Tabora na Arusha.

Hata hivyo, alisema mafunzo hayo yamekuwa endelevu kwa sababu ya kuhakikisha wanatoa elimu hiyo ili kuepuka madhara ya kemikali.

KKKT sasa wagombea kiti cha askofu

Na Nebart Msokwa, MBEYA

MGORO wa Kanisa la Kiinjili la Kilutheri Tanzania (KKKT) Dayosisi ya Konde wa kugombea makao makuu ya Dayosisi, umelipuka upya, baada ya pande mbili zinazovutana kuanza kugombea kiti cha Askofu huku kila upande ukitoa matamko.

Mgogoro huo uliana kufukuta baada ya Makao Makuu ya Dayosisi hiyo kuhamishwa kutoka Tukuyu wilayani Rungwe kwenda jijini Mbeya ambapo baadhi ya waumini walikuwa wanapinga kuhamishwa kwa makao makuu hayo huku wenye wakubaliana na uamuzi huo. Kutowana na hali hiyo, baadhi ya waumini wa kanisa hilo hasa wa majimbo ambayo yanapiga kuhamishwa kwa makao makuu waligoma kufanya kazi na Askofu Mkoo wa Dayosisi hiyo, Dk. Edward Mwaikali, huku

wakizua sadaka na michango yote kupelekwa Dayosisi.

Wiki iliyopita Mkoo wa Kanisa la KKKT, Askofu Dk. Fredrick Shoo, akiwa ameongozana na baadhi ya wajumbe wa Kamati ya Ulinzi na Usalama walifika wilayani Rungwe kwa ajili ya kusuhisha mgogoro huo.

Baada ya mazungumzo yaliyochukua muda mrefu, Askofu Shoo alitangaza kuwa utaratibu wa kuhamishwa makao makuu hayo ulikiukwa na akatangaza kuwa yanatakiwa kurejeshwa Rungwe.

Hata hivyo, juzi mgogoro huo ulilipuka upya baada ya waumini kutoka majimbo mbalimbali yanayopinga Makao Makuu ya Dayosisi hiyo kuhamishwa jijini Mbeya kwenda kuchukua Kiti cha Askofu na kukipeleka Rungwe.

Waumini hao walikusanyika katika Makao Makuu ya Dayosisi hiyo yaliyopo Ushirika wa Ruananda huku wanaomunga Askofu

Mwaikali kuhamishia makao makuu hayo nao wakitoa tamko.

Wakizungumza na waandishi wa habari katika Kamisa la KKKT Ushirika wa Mbeya Mjini juzi, wachungaji zaidi ya 80 wa kansi hilo kutoka kwenye majimbo matano kati ya saba, walisema mgogoro huo ultatuliwa na bila kuzingatia mambo ya msingi kati sheria za kanisa hilo.

Mwenyekiti wa wachungaji hao, Mchungaji Nyimbuko Mwambola, alisema msimamo wa wachungaji hao ni hawako tayari Makao Makuu kurejea wilayani Rungwe.

Alisema pamoja na kwamba Askofu Shoo alitangaza kwamba mgogoro huo umekwisha, lakini wao wanauona kama ndio umepamba moto na hawana imani na kamati ya usuluhi inayoonozwa na Askofu Alex Malasusa wa Dayosisi ya Mashariki na Pwani.

"Tuliona kwenye vyombo ya habari wanasema mgogoro

wetu umekwisha, lakini sisi tunachokiona ni kwamba mgogoro huu kama ni moto ndio kwanza umeshika paa, hatutaruhusu kiti cha Askofu kupelekwa tena Tukuyu kwa sasa," alisema Mwambola.

Alisema Makao Makuu ya Dayosisi hiyo yalihamishwa kwa makubaliano ya vikao halali ya Dayosisi na kwamba vikao hivyo ndivyo vinavyotakiwa kufanya uamuzi wa aina nyininge yoyote ikiwemo kurejesha Makao Makuu Tukuyu. Kwa upande wake, Mchungaji, Judith Kajellali, alisema wao wako tayari kuumaliza mgogoro huo wao wenye bila kutegemea nguvu kutoka nje ya Dayosisi hiyo.

Juzi wakati pande hizo mbili zinavutana, Jeshi la Polisi liliimarischa ulinzi kwenye makanisa yote mawili ambapo magari ya jeshi hilo yaliyokuwa yamejaa askari walijihami kwa silaha za moto, walikuwa wanafanya doeria kwenye maeneo yote.

Baadhi ya waumini wa Kanisa la Kiinjili la Kilutheri Tanzania (KKKT), Dayosisi ya Konde wanaopinga makao makuu ya Dayosisi hiyo kuhamishwa kutoka Wilaya ya Rungwe kwenda Jiji la Mbeya, wakiwa wanaendelea na mapishi katika kanisa hilo, Jimbo la Ruanda jijini humu yalipohamishwa makao makuu, wakiwa wamepiga kambi kwa zaidi ya siku mbili wakisubiri wapatiwe Kiti cha Askofu, ili warejee nacho Rungwe, hali ambayo upande wa pili unagoma. **PICHA: NEBART MSOKWA**

Waethiopia mbaroni kwa tuhuma kuingia Tanzania kinyemela

Na Nebart Msokwa, MBEYA

WAHAMIAJI haramu saba raia wa Ethiopia wamekamatwa na Jeshi la Polisi mkoani Mbeya wakiwa wanazurura mitaani kwa tuhuma za kuingia nchini bila kuwa na vibali vinavyotakiwa.

Kamanda wa Polisi wa Mkoa wa Mbeya, Kamishna Msaidizi mwendamizi wa Polisi, Ulrich Matei, alisema wahamiaji hao walikamatwa katika kizuizi cha barabarani cha Iwaga wilayani Mbarali.

Aliwataja wahamiaji hao kuwa ni Izack Feisal (22), Lamato Ibrahim (18), Nasandat Dilen (23), Kelvin Lolanje (30), Andamayo Ababala (20), Zena Gamolo (20) na Jaso Bonkara (19).

Alisema watu hao walikamatwa Novemba 20 saa 12:00 alfajiri wakiwa wanatembea kwa miguu kwenye makazi ya watu wakiwa wanatafuta barabara kuu ili wasafiri kuelekea Afrika Kusini.

"Hakuna mwenyeji wao ali-yekamatwa kwenye tukio hilo lakini inaonyesha, kuna uwezekano kwamba walikuwa na mwenyeji wao na alipofika eneo hilo aliamua kuwashusha ili watembee kwa miguu kukwepa kizuizi cha polisi," alisema Kamanda Matei.

Alisema wananchi baada ya kuwaona wahamiaji hao walitoa taarifa Kituo cha Polisi cha Igawa na ndipo maaskari walikwenda kwenye eneo hilo na kuwashukua kwenda nao kituoni.

Kamanda Matei alisema Jeshi hilo linaendelea na taratibu za kuwasiliana na Idara ya Uhamiaji kwa ajili ya hatua zaidi za kisheria dhidi ya wahamiaji hao.

Aliwataka wananchi wa Mkoa wa Mbeya kuendelea kutoa ushirikiano kwa jeshi hilo ili kudhibiti vitendo vyta uhalifu ndani ya mkoaa huo ili shughuli za maendeleo ziendelee kufanyika kwa uhakika na kwa usalama.

H'mashauri zaagizwa kutenga mikopo ya wenyewe ulemavu

Na Nebart Msokwa, MBEYA

HALMASHAURI zote nchini zimetakiwa kuhakikisha zinatenekeleza sheria ya kutenga asilimia mbili kati ya 10 za mapato yake ya ndani kwa ajili ya kuvikopesha vikundi vya wajasiriamali wenyewe ulemavu ili kulisaidia kundi hilo kujinua kiuchumi.

Agizo hilo lilitolewa jijini Mbeya na Naibu Waziri wa Nchi, Ofisi ya Waziri Mkoo, Sera, Uratibu wa Bunge, Kazi, Ajira na watu wenyewe Ulemavu, Ummy Nderiananga alipokutana watu wenyewe ulemavu wa Mkoa wa Mkoaa wa Mbeya kuzungumzia kuhusu mambo mbalimbali yanayolihsu kundi hilo.

Alisema Serikali iliama kuweka utaratibu huo baada ya kugundua kuwa kundi hilo lina uwezo wa ku-

fanya kazi isipokuwa linakibiliwa na ukosfu wa mitaji kama iliyovo kwa makundi mengine maalumu.

Alisema kwa sasa Serikali imeweka utaratibu ambaa unawawezesha watu wenyewe ulemavu kuunda vikundi kuanzia vya watu wawili na kuendelea badala ya utaratibu wa awali ambaa ulikuwa unawalazimu kuunda vikundi vya watu wengi zaidi.

"Utaratibu huu ulishapelekwa katika Ofisi ya Rais Tawala za Mkoaa na Serikali za Mitaa (TAMISEMI) na tayari wakurugenzi wa halmashauri zote nchini mme-shapatiwa maelekezo kwa ajili ya utekelezaji, sasa hakikisheni mnatekeleza," alisema Nderiananga. Alisema kikundi chochote cha watu wenyewe ulemavu kinachokidhi vigezo vya kukopeshwa ni la-

zima kipatiwe mikopo na vilelewe ili kuhakikisha vinaendeleza shughli zao za uzalishaji na kuwa na uwezo wa kurejesha mikopo hiyo.

Akiwasilisha kero za watu wenyewe ulemavu nchini, Katibu wa Chama cha Watu Wenye Ulemavu (CHAWATA) Mkoaa wa Mbeya, Jimmy Ambokile, alisema kundi hilo linakibiliwa na matatizo mengi kwenye jamii ikiwemo kutopewa kipaombele kwenye ajira.

Alisema vilevile kundi hilo linakibiliwa na tatizo la miundombinu isiyo rafiki kwenye taasisi za umma hali ambayo wakati mwagine huwa linasababisha wakose huduma za kijamii.

Alisema baadhi ya majengo ya umma ni ya ghorofa na hayana miundombinu ya kuwasaidia kupa-panda na mengine hayana njia za

kupita kwa watu wanaotumia viti mwendo.

"Tunaomba Serikali itusaidie tupate bima ya afya ili tuweze kutiwiwa kirahisi, lakini pia tupewe kipaombele kwenye huduma mbalimbali za kijamii ambazo tunastahili kuzipata kama iliyovo kwa makundi mengine," alisema Ambokile.

Nao baadhi ya wadau waliiomba Serikali kushirikiana na taasisi mbalimbali zisizokuwa za kiserikali kuwasaidia kiuchumi watu wenyewe ulemavu ili wasiwe wanyonge.

Fedelica Castelana alisema tazio linalowakibili watu wenyewe ulemavu nchini hasa watoto ni umasikini wa kipato kwenye familia zao hali ambayo inasababisha wakose malezi bora.

Alisema ili kuhakikisha watoto

hao wanapatiwa haki zao za msingi inatakiwa wazazi wao wawezeshwe kiuchumi pamoja na jamii kupewa elimu ya kutosha kuhusu namna ya kuishi na watoto hao ili kuuepka unyanyapaa na kutelekeza kwa watoto hao.

Mkuu wa Mkoaa wa Mbeya, Juma Homera, alipiga marufuku Hal-mashauri zote za mkoaa huo kutoa mikopo ya asilimia 10 itokanayo na mapato ya ndani kwa vikundi vya wajasiliamali bila kuwashirikisha watu wenyewe ulemavu.

Alisema kabla mikopo hiyo hajatolewa, wakurugenzi wana-takiwa kuhakikisha wanavita-futa vikundi vya watu wenyewe ulemavu mpaka wavipate ndipo watowe mikopo hiyo huku akiwataka wakoo wa wilaya ya makatibu ta-wala kufuatilia utekelezaji wake.

Kampuni za Uturuki kukarabati barabara

Na Rahma Suleiman, ZANZIBAR

WIZARA ya Ujenzi, Mawasiliano na Uchukuzi Zanzibar imetiliana saini na kampuni za ASER na IRIS kutoka Uturuki kutengeneza barabara za ndani zenye urefu wa kilomita 275.9 kwa kiwango cha lami katika visiwa vya Unguja na Pemba.

Utajji saini huo ulifanyika jana katika ofisi za wizara hiyo, Kisauni nje ya Mji wa Zanzibar na kushuhudiwa na Waziri wa wizara hiyo, Rahma Kassim Ali. Waliozia saini ni Katibu Mkuu wa Wizara, Amour Hamil Bakari, na mwakilishi wa kampuni za Uturuki, Ertan Murat.

Baada ya utiliajji saini wa mkataba huo Amour alisema mkataba huo utanza kutumika kipindi kifupi cha kuanza matengenezo kwa barabara hizo za ndani.

Alisema barabara hizo za ndani katika matengenezo yake, zitagharimu Dola milioni 80 na kwamba barabara ambazo sitatushika ni zile ambazo zimo katika mpango maalum wa serikali ya Zanzibar.

Katibu Mkuu alisema kazi hiyo itahusu barabara za Unguja na Pemba ili kuleta ufanisi wa malengo ya serikali ya Zanzibar katika kuzijenga kwa kiwango cha lami.

Amour alisema kabla ya kuanza kwa ujenzi huo, kutafanyika ujenzi mdogo ili kuan-galia ubora wa kampuni hizo.

Naye mwakilishi wa Aser na Iris, Murat alisema kwa mujibu wa mkataba huo, kazi hiyo itafanyika kama ilivokusudiwa.

Alisema watu wa Zanzibar wajenge imani na kampuni hizo ili kufanya kazi yenye ubora zaidi na kudumu kwa muda mrefu kwa sababu kampuni hizo zinafanya kazi kwa uadilifu.

Na Mwandishi Wetu

RAIS wa Zanzibar, Dk. Hussein Ali Mwinyi, amesema hatua za makusudi zinapaswa kuchukuliwa ili kuzuia na kupunguza madhara yatokanayo na maafa, ingawa ni vigumu kuzuilia moja kwa moja.

Dk. Mwinyi aliyasema hayo juu katika uzinduzi wa nyumba za maafa katika kijiji cha Nungwi mkoaa wa Kaskazini Unguja na Tumbe Mkoaa wa Kaskazini Pemba zilizojengwa kwa ajili ya wananchi walioathiriwa na mvua za masika za mwaka 2017. Hafla hiyo ilifanyika Nungwi.

Alisema miiongoni mwa hatua zinazopaswa kuchukuliwa ni kuendeleza mipango miji, ambayo inabainisha sehemu za ujenzi wa makazi, sehemu za mabonde zisizopaswa kujengwa, maeneo ya kilimo, maeneo

ya ujenzi wa miundombinu ya barabara na maeneo ya huduma za jamii.

"Ni vyema tukahakikisha tunakuwa na 'master plan' ya kila mji tunaoujenga ili kuweka mifumo na taratibu nzuri za kupambana na maafa," alisema Rais Dk. Mwinyi.

Pia alisema ujenzi wa nyumba hizo umelenga kuimarisha mai-sha ya wananchi baada ya ku-patwa na maafa.

Dk. Mwinyi alisema maafa na majanga yamekuwa yakijitokeza katika nchi zote duniani kwa namna mbalimbali na hakuna hata nchi moja ilio na teknolo-jia ya kuzuia majanga na maafa kutoke. Alisema hata nchi zilizoendelea upata taharuki kubwa pale zinapokumbwa na maafa kama vile vimbunga, tsunami, matetemeko ya ardhi, mafuriko na moto.

Rais alisitisiza kwamba yana-

potokea majanga na maafa ya aina hiyo, hata nchi zilizoendela nazo huomba misada ili kuha-mi wananchi wake kwa lengo la kujikinga au kupunguza athari za maafa.

Kwa upande wa Zanzibar, Dk. Mwinyi alisema hatua zinaende-lea kuchukuliwa ikiwa ni pamoa na kuanzisha kamisheni ya ku-kabiliana na maafa kwa lengo la kupunguza athari za maafa kwa maisha ya watu na mali zao kwa kuchukua hatua madhubuti za kujikinga, kujitayarisha, ku-kabiliana na kurudisha hali ya kawaida ya maisha ya wananchi baada ya maafa kutoke.

Naye Kaimu Waziri wa Nchi Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais, Sera, Uratibu na Baraza la Wawakilishi, Dk. Saada Mkuya Salum, alisema familia 54 am-bazo zina watu 291 kwa Unguja na Pemba, zinaishi katika vijiji hivyo na wanafunzi wa maan-

dalizi na shule za msingi 277 wa-nasoma katika vijiji hivyo waki-wamo 151 Nungwi na 126 Tumbe.

Alisema kwa upande wa vi-tuo vya afya tangu vifunguliwe, tayari wananchi 954 war-epatiwa matibabu na huduma mbalimbali za kiafya wakiwamo 230 Tumbe na 724 Nungwi. Pia alisema kuna msikitambao unachukua waumini 200 unaohusisha sehemu ya kusalia kinamama.

Waziri Mkuya alisema wananchi waliopata nyumba hizo kutoka mkoaa wa Kaskazini Un-guja wanatoka katika shehia za Gamba, Mkwajuni, Kidombo na Mkadini na kwa upande wa Tumbe wanatoka katika shehia za Mtemani, Tumbe Mashariki, Tumbe Magharibi, Timba, Kip-ange na Shumba Viamboni na Wingwi Mapofu na hakuna mitu aliyejewa hahusiki ambaye amepewa nyumba hizo.

Stesheni Sajini wa Polisi, Mariam Omar Said, akiongoza 'Brass Band', katika uzinduzi wa matokeo ya utafiti ya watu wenye uwezo wa kufanya kazi 2021, jijini Zanzibar jana. **PICHA: RAHMA SULEIMAN**

Waandishi watakiwa kusimamia haki za watu wenye ulemavu

Na Rahma Suleiman, ZANZIBAR

KATIKA kueleke maadhisho ya Siku ya Watu Wenye Ulemavu Duniani Desemba 3, mwaka huu, vyombo vya habari vimetakiwa kuwa mstari wa mbele katika kupigania haki za watu wenye ulemavu.

Hayo yalismewa jana mjini hapa na Mwenyekiti wa Shirikisho la Watu Wenye Ulemavu Zanzibar, Ali Omar Makame, wakati akizungumza na Nipashe.

Alisema vyombo vya habari kuwasaidia watu wenye ulemavu ili kupata haki zao zinazostahili kama watu wengine wasio na ulemavu.

Alivitaka vyombo vya habari kuwasaidia watu wenye ulemavu ili kupata haki zao zinazostahili kama watu wengine wasio na ulemavu.

Alisema ni vyema kuwe na miundombinu rafiki katika kupata utoaji wa haki na fursa kwa watu wenye ulemavu pamoja na kui-

ya elimu na kupiga hatua zaidi za kimaendeleo.

Naye Waziri wa Nchi Ofisi ya Makamu wa Kwanza wa Rais, Dk. Saada Salum Mkuya, alisema katika kuimarisha zaidi usimamizi wa fursa na haki za watu wenye ulemavu, wizara yake kuptit idara ya watu wenye ulemavu imefanya mapitio ya awali ya Sheria ya Watu Wenye Ulemavu Na. 9 ya mwaka 2006 na rasimu hiyo inaendelea kupata maoni ya wada.

Alisema marekebisho ya she-rihi hiyo yataongeza ufanisi katika utoaji wa haki na fursa kwa watu wenye ulemavu pamoja na kui-

marisha masuala ya makundi ya watu hao katika sekta mbalimbali zinazogusa maisha yao, hivyo kuongeza kasi ya kuwafanya wai-shi maisha bora zaidi.

"Ili kuhamasisha uelewa juu ya haki na fursa za watu wenye ulemavu, ofisi yangu inashirikiana na taasisi zisizo za kiserikali 10 ku-hamasisha marekebisho ya miundombinu ya majengo hususan ya serikali kwa ajili ya kufikika kwa urahisi zaidi," alisema.

Pia alisema miundombinu ya barabara inayoendelea kureke-bishwa, imesaidia kwa kiasi kikub-wa kwa watu wenye ulemavu ku-

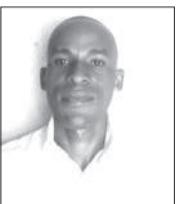
punguza vihatarishi vilivokuwa vikitokea awali katika barabara.

Waziri huyo alisema kuna changamoto kwa baadhi ya watu wenye ulemavu kushindwa kupa-ta matibabu kutokana na kuto-modu gharama za matibabu pamoja na uhaba wa dawa hospitalini kwa wenye ulemavu mchanganyiko.

Zanzibar inakisiwa kuwa na watu wenye ulemavu 74,500 laki-ni mfumo wa kidigitali wa Baraza la Taifa la Watu Wenye Ulemavu umesajili watu 8,488 wenye ulemavu wakiwamo wanawake 4,043 na wanaume ni 4,445.

MATANGAZO MCHANGANYIKO

KUPOTEA KWA VYETI

116584302

GEORGE J MALOWA anatangaza kupotelewa na vyeti, cha kidato cha nne index namba **S1802-0088** kilichotolewa na baraza la mithani kupitia secondary ya BWERI mwaka 2011, na certificate yenye namba **CCIT/MS5/3402/MZB/T.12** iliyotolewa na UNIVERSITY OF DAR ES SALAAM COMPUTING CENTRE mwaka 2013, na cheti cha diploma kozai ya COMPUTING AND INFORMATION TECHNOLOGY kilichotolewa na chuo cha UNIVERSITY OF DAR ES SALAAM COMPUTING CENTRE namba **DCIT/MS5/2768/MZB/T.13** mwaka 2015 Polisi taarifa MAR/MUS/RB/77544/2021

KUPOTEA KWA KADI YA BAJAJI

DEBORA SHAIBU NYIKA anatangaza kupotea kwa kadi ya Bajaji yenye namba za usajili
MC 584 CMR. Engine namba **AK4AL44M2845.** Yeyote atakayeiona atoe taarifa kituo cha polisi.
 Taarifa ya polisi:
MKB/RB/284/2021.

116585902

IN THE HIGH COURT OF UNITED REPUBLIC OF TANZANIA TEMEKE HIGH COURT SUB-REGISTRY (ONE STOP JUCIAL CENTRE) AT TEMEKE

PROBATE AND ADMINISTRATION CAUSE NO 31 OF 2021

In the matter of the estate of the late ALOYCE WENCESLAUS MAYO

And in the matter of application for the letter of administration of the late ALOYCE WENCESLAUS MAYO DECEASED OF DAR ES SALAAM

BY FATINA SENZOTA SAIDI AND FRANK ALOYCE MAYO

GENERAL CITATION (rule 75)

All persons claiming to have any interest in the estate of the above named deceased are hereby cited to come and see the proceeding if they think fit before the grant letters of administration is made to the above named petitioner. Objections to the grant should be filed on or before the 2nd day of December, 2021

Dated at this 17th day of November, 2021

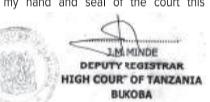
IN THE HIGH COURT OF THE UNITED REPUBLIC OF TANZANIA IN THE DISTRICT REGISTRY OF BUKOBA AT BUKOBA

LAND REVISION NO 68/2020
(Arising from MULEBA DLHT APPLICATION NO 63/2015)

WINCHSLAUS ABEL & 2 OTHERS.....APPELLANT
VERSUS
CYRIACUS RAIMOND.....RESPONDENT
TO 1.CYRIACUS RAIMOND

RE:NOTICE FOR DATE OF MENTION

Whereas the above mentioned appellant has lodged a case registered as Land Case Appeal No 68/2020 against you at the High Court of Tanzania at Bukoba. Take notice that the above said case has been scheduled for mention on 30 day of November, 2021 at 09:00 am before Hon A.MWENDA J. You are authorized to appear in person or through your Advocate. Take notice that in default of your appearance on that date and time for the said mention the case will proceed in your absence. Given under my hand and seal of the court this 25th day of October, 2021

KUPOTEA KWA KADI YA GARI

ELIZABETH STEPHANO NYARI anatangaza kupotelewa na kadi ya gari aina ya **TOYOTA FUNCARGO** yenye namba za usajili **T 957 CUG** chasis namba **NCP200279457** engine namba **2NZ2705200**, yeyote atakayekikota atoe taarifa kituo chocohote cha polisi Polisi taarifa
KW/RB/5602/2021

116585202

JAMUHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
MAHAKAMA YA TANZANIA

Katika MAHAKAMA ya Mwanza Kihonda Wilaya ya Morogoro Mkaa wa Morogoro

Usimamizi wa Mirathi Na 02/2021

KATIKA SHAURI LA MIRATHI YA

MAREHEMU RAMADHANI JOHN MHANDO WA KARUME B. KATIKA SHAURI LA MAOMBI YA KUMTEUA MSIMAMIZI YALIYOLETWA NA ELIZABETH RAMADHANI MHANDO TANGAZO

(Kanuni ya 5 (2) ya Kanuni za Usimamizi wa Mirathi Mahakama za Mwanza)

Watu wote wanadai kuwa na ihusiano wowote /maslahi yoyote na miratia ya marehemu tajwa hapo juu, wanaalikwa kija kuchukuria shauhilli endapo wakilaka kufanya hiyo mnimo Tarehe 20 Mwezi 12 Mwaka 2021 kabla huyo mwombaji hajiteuliwa kuwa msimamizi wa Mirathi hiyo.

Zingatia

Endapo Kuna yeyote mwense wosia wa Marehemu anawenza kulelela Makahamani kukaguliwa

* Wosia wa Marehemu huyo upo Makahamani na wawenza kukaguliwa.

* Marehemu hauacha wosia

* Futa isiyohusika Imetolewa Leo 23 Mwezi 11 Mwaka 2021

R. HANNU
MAHAKAMA YA MUNAZA
HAKIMU MOROGORO

KUPOTELEWA NA KADI YA PIKIPIKI

SIRAJI MAGOGO
 ANATANGAZA
 KUPOTELEWA NA KADI YA PIKIPIKI YENYE NAMBA ZA USAJILI MC 974 BGM
 KWA YEYOTE
 ATAKAYEIONA ATOE
 TAARIFA KITUO
 CHOCHOTE CHA POLISI
 TAARIFA YA POLISI
KAH/RB/562/2021

116587102

KUSAFIRISHA MZIGO JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA WIZARA YA UJENZI, UCHUKUZI NA MAWASILIANO

TANGAZO

Ndugu wananchi mmatangaziwa kuwa siku ya JUMAPILI tarehe 28/11/2021, kampuni ya **SAID SALIM BAKHRESA & COMPANY LIMITED** itasafirisha mizigo yake yenye vipimo vikubwa kutoka **DAR ES SALAAM** kueleka **BAGAMOYO SUGAR** kupitia **BAGAMOYO ROAD**.
 1. Gari hizo zenyenye namba za usajili na vipimo vyake
 a) T 346 DRJ/T 332 DRN UREFU 20 UPANA 4.7 KIMO 4.6
 b) T 121 DNB/T 324 DRN UREFU 20 UPANA 4.7 KIMO 4.6

Gari hilo linatoka **DAR ES SALAAM** kueleka **BAGAMOYO SUGAR** kupitia **BAGAMOYO ROAD**, gari zitasafiri muda wa mchana tu (kuanzia saa 12:30 asubuhi mpaka saa 12:00 jioni)

Tunaomba radhi kwa usumbufu utakaojitokeza.

KUPOTEA KWA HATI YA NYUMBA

NDUGU SALIMU AZUBERY
BIGAMBO anatangaza kupotelewa na hati ya Nyumba No.04 Plot 5 Block 55 Area A-JIJINI DODOMA.
 Kwa yeyote atakayeiona atoe taarifa kituo chocohote cha Polisi kilichopo karibu kwa kumbukumbu namba
DOD/DOD/RB/546765/2021

KUPOTEA KWA KADI YA GARI

TARIQ ABUSHIRI KILUNGO anatangaza kupotea kwa kadi ya gari yenye namba za usajili
T 951 CDS – SUBARU IMPREZZA. Chassis namba **GG2042004**. Engine namba **EJ15B885374** Yeyote atakayeiona atoe taarifa kituo cha polisi. Taarifa ya polisi:
DAR/OST/RB/557732/2021.

116586202

MAJEMBE AUCTION MART LTD (VIJANA WA KAZI)

TANGAZO LA MNADA WA GARI

Kwa niaba ya **K-FINANCE LTD** tutauza kwa mnada wa hadhara gari la mdaiwa anayetajwa hapo chini.

Mahali: Yard ya Majembe Auction Mart, Dar es salaam, Mwananyamala.

JINA LA MDAIWA	DHAMANA	TAREHE YA MNADA
Agnes Mutiganzi	Suzuki Vitara - T 111 DRX	Jumatano 01/12/2021 Kuanzia saa 5:00 asubuhi.

MASHARTI YA MNADA

1. Mnunuzi atalipa hela yote iliyoafikiwa kwenye mnada.
2. Gharama za kubadilisha umiliki ni za mnunuzi
3. Kwa maelezo Zaidi wasiliana nasi kwa simu namba **0715980025, 0738165605, 0738165606.**

IN THE COURT OF DISTRICT DELEGATE OF MOROGORO DISTRICT AT MOROGORO

PROBATE AND ADMINISTRATION CAUSE NO 60 OF 2021

In the Matter of the Estate of the Late **MICHAEL MWASIKOLA KASITILA**

BY 1. **YOHANA MICHAEL KASITILA**
2. ....

All persons claiming to have any interest in the estate of the above named deceased are hereby cited to come and see the proceedings if they think fit before the grant of probate (or letter of administration) is made to the above - named petitioner.

Objection to the grant should be filed on or before the 7 day of December 2021.

Dated at Morogoro this 23 day of NOVEMBER....2021

NJOO UTANGAZE BIDHAA YAKO KWA BEI NAFUU SANA

Nipashe
MWANGA WA JAMII
www.oppmedia.com

usikose Gazeti lako
la Nipashe kila siku

Tupigie

0782253676

OFISI ZA MATANGAZO

Mikocheni Industrial Area,

Po.Box 31042, Dar es Salaam. Mob: +255 - 745 700 710.

E-mail: advertise@guardian.co.tz, website: www.ippmedia.com

HABARI KITAIFA

Bilioni 1.6/- kujenga madarasa Namtumbo

Na Gideon Mwakanosya, NAMTUMBO

SERIKALI imeipatia Wilaya ya Namtumbo mkoani Ruvuma Sh. bilioni 1.6 kujenga vyumba 86 vya madarasa.

Mkuu wa Wilaya ya Namtumbo, Dk. Julius Ningi, akizungumza katika mradi wa ujenzi wa vyumba vitatu vya madarasa katika Shule ya Sekondari Nasuli mjini Namtumbo, alisema jana kuwa theluthi moja ya madarasa 86 imefikia hatua ya lenta na ujenzi unaendelea kwa kasi.

"Hadi kufikia Jumamosi ya wiki hii, majengo yote ya vyumba vya madarasa 86 katika Wilaya ya Namtumbo yatakuwa yame-shafungwa lenta na kujiandaa kuezeka wiki inayofuata," alisema.

Dk. Ningi alisema mifumo mizuri ya usimamizi wa madarasa hayo kwa kuwatmia wenyeviti wa kamati za ujenzi wananchi we nyewe kutoka maeneo ya mradi, imesababisha utekelezaji wa mradi kufanyika ndani ya wakati.

Alisema kutoptaka na maelekezo ya serikali kukamilisha mradi wa madarasa kwa wakati, walijeweke utaratibu wa kufanya ujenzi kwa awamu kuanzia msingi, boma, kufunga lenta na kuezeka na kwamba awamu za ujenzi zili-wekwa kwa muda maalum wa siku nne hadi saba katika kila hatua hali iliyo-sababisha mradi kwenda kwa kasi kubwa.

Mkuu wa Shule ya Sekondari Nasuli, Dafrosa Chilumba, alishukuru serikali kwa mradi wa vyumba vitatu vya madarasa ambao alisema utapunguza uhaba wa vyumba vya madarasa katika shule hiyo.

Chilumba alisema shule hiyo ina wanafunzi 1,211 wa kidato cha kwanza hadi cha sita wanaosoma katika madarasa 22 na kwamba shule hiyo ili kuwa na upunguwa wa vyumba vinane, hivyo kuongezeka kwa vyumba vitatu kumepunguza uhaba wa madarasa.

Hadija Khamis, mwanafunzi wa kidato cha tano katika shule hiyo, aliipongeza serikali kwa ujenzi wa vyumba vya madarasa ambavyo alisema vitapunguza msongamano wa wanafunzi madarasani, hivyo walimu na wanafunzi kushiriki vyema katika kufundisha na kujifunza.

Mko wa Ruvuma umepokea Sh. bilioni 12.7 sawa na asilimia 2.4 ya Sh. bilioni 635.68 ambazo zimeidhinishwa na Ofisi ya Rais Tawala za Mko na Serikali za Mitaa (TAMISEMI) kwa ajili ya uboreshaji wa sekta za afya, elimu na uwezeshaji wananchi kiuchumi.

WMA yataka wananchi kutoa taarifa kuhusu upunjaji vipimo

Na Mwandishi Wetu

WAKALA wa Vipimo (WMA), umewataka Watanzania kutoa taarifa kwenye ofisi zake kwa kumia namba za simu za bure kila wanapohisi kupunjwa vipimo na baadhi ya wafanyakishara.

Kaimu Ofisa Mtendaji Mkuu wa WMA, Stela Kahwa, alitoa rai hiyo jana wakati akizungumza kwenye uhakiki wa mizani un-aofanya kila mwaka kwa nchi nzima.

"Sisi tunawaambia wananchi kwamba wakati wowote wan-apokuwa na malalamiko, map-

endekezo wasisite kuwasiliana na sisi kupitia namba ya bure tunapatikana nchi nzima. Lazima wafahamu kwamba WMA iko kwa ajili yao 0800110097 na iko nchi nzima," alisema

Alisema wanapima na ku-hakiki vipimo vinavyotumiwa na maofisa wake na kazi hiyo ndiyo inawahakikisha kuwa vipimo vinavyotumiwa na maofisa wake viko sahihi.

Kahwa alisema vipimo vina-vyotumiwa na maofisa vipimo vinakaguliwa kila mwaka mara moja na vinapoonekana vime-pata hitilafu vinarekebishwa.

Alisema katika ofisi ya WMA Ilala, Dar es Salaam, wana maabarwa ambayo inahifahi vi-pimo vyenye usahihi wa hali ya juu ambavyo hulinganishwa na vipimo vya nchi nzima na vile vya kimataifa.

"Hii inamaanisha nini, ni kwamba kilo moja ya Tanzania iwe sawa na kilo moja ya Ufaransa, China au India, hivyo kupitia shirika la vipimo duniani kuna namna ambavyo vipimo vyote vya kila nchi vinapimwa na vin-alanganishwa na vile vinavyotumiwa ndani," alisema.

Mtendaji huyo mkuu alisema

kwa hapa nchini kila mwaka vi-pimo vyote lazima vikaguliwe na kuwekwa muhuri mpya na maofisa vipimo wa WMA

Alisema wanaanda vipimo hivyo kwaajili ya kuhaliki vi-pimo kwa mwaka 2022 ambapo vi-pimo vyote ikiwemo pampu mawe na mizani vitapimwa upya na kuwekewa alama za kuthibiti-sha kwamba zimehakikiwa.

Kahwa alisema wameita maofisa vipimo wote wa nchi nzima kwajili ya kuhalikisha vi-pimo vyote wanavyotumiwa vinahakikiwa kwajili ya mwaka ujao.

Maofisa wa Wakala wa Vipimo (WMA), wakihakiki mzani unaotumika kuhaliki mawe makubwa ya kilo 500 katika zoezi la uhakiki wa vitende kazi vya WMA mikoa yote ya Tanzania Bara. **PICHA: JOSEPH MWENDAPOLE**

RC Lindi awapigia chapuo wanawake uhifadhi misitu

Na Christina Haule, LINDI

MKUU wa Mko wa Lindi, Zain-abu Telack, amewahimiza wanawake kujikita katika shughuli za maendeleo ikiwamo usimamizi shirkishi wa misitu ya jamii (USMJ), ili kuona tija ya mazao ya misitu kama iliyvo kwa wanaume na kujamilisha dhana ya jinsia.

Telack alisema hayo jana wakati akizungumza na waandishi wa habari walio tembelea vijiji vya mradi wa kuhifadhi misitu kwa kuwezesha biashara endelevu ya mazao ya misitu Tanzania (Co-ForEST) unaofadhiliwa na Shirika la Maendeleo la Uswisi (SDC).

Alisema wako wanawake wa-

naoonekana kwa uchache katika shughuli za maendeleo hasa uzalishaji wa korosho lakini si suala la uhifadhi kwenye mazao ya misitu.

Wanawake wa Lindi, alisema wako kwenye shughuli ya kuokota korosho, kubangu na uuza samaki pekee lakini hawako kwenye suala la umiliki wa mashamba wakati ni halali yao na ni jambo la kuwaingizia kipato kingi kama iliyvo kwa wanaume.

Hivyo aliwahimiza wanawake hao kujikita katika shughuli mbalimbali za maendeleo ikiwamo ukataji miti na uchomaji mkaa kitaalamu kama wanavyofundishwa na wadau wa misitu, hivyo kuona faida za uhifadhi wa

misitu.

Naye Mtendaji na mtaalamu wa masuala ya jinsia kutoka Chuo Kikuu cha Sokoine cha Kilimo (SUA) Prof. John Jeckoniah, alisema suala la mgawanyo wa majukumu katika shughuli mbalimbali za kijamii zikiwamo za uhifadhi wa misitu, zinafa kuzingatiwa ili makundi mbalimbali ya kijamii yafikie fursa za rasilimali za misitu ya asili iliyopo.

Ofisa Mtendaji wa Kijiji cha Malolo wilayani Ruangwa, Mohamed Abdalah, alisema kwa sasa wananchi wa eneo hilo wana hamasa kubwa ya kuinua uchumi wao baada ya kujua thamani ya misitu na mstumizi bora ya ardhi. Pia alisema wameanza

kuhamasika na shughuli za uhifadhi.

Mmoja wa wajumbe wa Kamati ya Maliasili kutoka Kijiji cha Malolo, Hilda Mwambe, aliyashukuru mashirika ya TFCG na MJUMITA kwa kuwajengea uwazo wa kujiamini na kusimama kuzungumza mbele za watu sambamba na kuanza kufanya shughuli za USMJ kwa maendeleo ya familia zao.

Alisema licha ya changamoto wanazopata kutoka kwa baadhi ya waume zao kuwazuia kufanya shughuli hizo kwa madai kuwa zinatumia muda mwingu msituni, wamekuwa wakiungwa mkono na waume hao baada ya kuelimishwa.

KIVUMBI KUTIMKA IJUMAA NUSU FAINALI UMOJA CUP 2021

Na Mwandishi Wetu

MABINGWA watetezi wa michuano ya Umoja Cup inayoenedelea wilayani Rarya mkoa wa Mara, Shirati Mji FC, wamefanika kutinga hatua ya nusu fainali baada ya juzi, Jumanne kuichapa timu kongwe ya Michire, Rifa FC kwa bao 1-0 katika mechii kali ya robo fainali iliyopigwa Uwanja wa Maji Sota.

Kwa matokeo hayo, sasa Shirati Mji katika hatua nusu fainali, itashuka dimbani Jumapili wiki hii kuvana na Wanamaji FC ambao Jumapili iliyopita walitoa Magamaga FC katika mechii nyungine ya robo fainali.

Katika mechii hiyo ya juzi, licha Rifa fc kuwa na kipa wao mahiri maarufu kama Power, haikuweza kuhimili ubora wa Shirati Mji kwenye mchezo huo uliotutia mashabiki wengi wa soka wilayani Rarya na vitongoji vyake.

Finias Frank, ndiye aliyeihakishia Shirati Mji kuttinga nusu fainali baada ya kuifungia timu yake bao pekee dakika ya 69, katika mchezo huo uliochezeshwa na mwamuzi wa ngazi ya Taifa, Francis Kembo Azaria.

Katika mchezo mwagine wa robo fainali uliopigwa Ijumaa iliyopita kwenye Uwanja wa Maji Sota, Menonnite iliibuka na ushindi wa mabao 2-1 dhidi ya Masonga FC, hivyo hatua ya nusu fainali Jumamosi, itakutana na Kireng FC iliyoitao

Watumishi FC kwa bao 1-0.

Mabao ya Menonnite FC katika mechii hiyo yaliyofungwa na Joel Joel na Eliya Boaz huku bao pekee la Masonga fc likifungwa na John Amza.

Kuelekaa hatua hiyo ya nusu fainali Jumamosi na Jumapili wiki hii, Mwenyekiti wa mashindano hayo, Ochieng Melly, amesema wataimarisha ulinzi zaidi kwa sababu mechii zote mbili ni kama fainali kutokana na michuano hiyo kuhudhuriwa na mashabiki wengi tangu imeanza.

Alisema mechii ya kutafuta mshindi wa tatu itapigwa Desemba 3, kabla ya fainali ya michuano hiyo ambayo imekuwa ikidhaminiwa kwa mwaka wa tisa sasa na mdau wa soka wa Rarya, Peter Owino, kupigwa Desemba 5, mwaka huu.

Kikosi cha Wanamaji FC, kinachotarajiwa kuwavaa mabingwa watetezi wa Umoja Cup, Shirati Mji, katika mechii ya nusu fainali ya michuano hiyo, itakayopigwa Uwanja wa Maji Sota, Rarya, Jumapili wiki hii. **NA MPIGACHA WETU**

Azam FC kicheko Dube kurejea dimbani

Na Adam Fungamwango

YUKO fiti! Uongozi wa Azam FC umesema afya ya straika wake tegemeo, Prince Dube imeimarika na sasa yuko 'fiti' kurejea kwenye mikikimikiki ya Ligi Kuu ya NBC Tanzania Bara ambayo inaelekea kuinjia katika raundi ya saba.

Mbali na mechii za Ligi Kuu ya NBC Tanzania Bara, Azam FC inajuiamarisha ili ifanye vizuri katika mashindano ya Kombe la FA ambayo ya tarindima kuanzia mapema mwezi ujao.

Ofisa Habari wa Azam FC, Thabit Zacharia 'Zaka Zakazi',

alisema jana mshambuliaji huyo ameshaanza mazoezi ya utimamu wa mwili pamoja na wachezaji wenzake na kuna uwezekano mkubwa akaanza kuonekana dimbani hivi karibuni.

Thabit alisema Dube ana nafasi kubwa ya kuonekana kwa mara ya kwanza msimu huu katika mechii ijayo ambapo Novemba 30, mwaka huu, Azam FC itawakaribisha Mtibwa Sugar kwenye Uwanja wa Azam Complex, Chamazi Dar es Salaam.

Tuko mazoezini, mwalimu ameona mambo hayako sawa kwenye sehemu zote, ulinzi,

kiungo na hata ushambuliaji, ndiyo maana utaona timu haifungi sana, lakini imeruhusu mabao sana, ndiyo mambo ambayo mwalimu anayafanya kazi. Kingine ni kwamba mchezaji wetu Prince Dube kwa sasa amepona. Alikuwa anafanya mazoezi mepesi, kwa sasa anafanya mazoezi magumu ya utimamu wa mwili, hivyo kama atakuwa sawa kwenye mechii ijayo anaweza kucheza," alisema kiongozi huyo.

Nyota huyo wa kimataifa kutoka Zimbabwe alifanyiwa upasuaji wa mguu Septemba mwaka huu katika Hospitali

ya Vicent Pellotti jijini Cape Town, Afrika Kusini na Azam ilitangaza angekaa nje ya dimba kwa muda wa wiki sita.

Dube alisajiliwa na Azam Agosti, mwaka jana na amekuwa straika tegemeo kwenye timu hiyo, akimaliza Ligi Kuu Tanzania Bara msimu uliopita akiwa na mabao 14, licha ya kutokuwa dimbani kwa muda mrefu.

Azam itashuka dimbani ikiwa na kumbukumbu ya kuchapwa mabao 2-1 na KMC huku pia ikiwa imetolewa kwenye mashindano ya kimataifa ya Kombe la Shirikisho Afrika.

Polisi, Biashara mechii ya ufundi

Na Mwandishi Wetu

KOCHA Mkuu wa Polisi Tanzania, Malale Hamsini (pichani chini), amesema mchezo wao unaofuata wa Ligi Kuu ya NBC Tanzania Bara dhidi ya Biashara United, utakuwa na ushindani kutokana na viwango bora vyaya wachezaji wa timu zote mbili.

Biashara United itaikaribisha Polisi Tanzania Novemba 30, mwaka huu kwenye Uwanja wa Karume mjini Musoma, mkoani Mara.

Malale aliliambia gazeti hili timu yake imejipanga imara kuelekaa katika mechii hiyo na wanatarajia kwenda kuvuna pointi tatu.

Kocha huyo alisema anaifahamu vema Biashara United baada ya 'kuisoma' ilipokuwa inashiriki mashindano ya Kombe la Shirikisho Afrika na sasa iliporejea kwenye mechii za ligi ya nyumbani.

"Utakuwa mchezo mgumu, lakini mzuri, timu zote mbili zin-aundwa na wachezaji wanaojuwa kupambana, wanaocheza kwa kufuata maelekezo zaidi, kucheza na timu ya aina hii ni lazima tuongeze umakini," Malale alisema.

Makamu Mwenyekiti wa timu hiyo, Robert Munisi, aliliambia gazeti hili wamejipanga kwenda mapema Musoma ili kuwapa nafasi wachezaji wao kupumzika na kuwasubiri wenyeji.

"Hatutaki kurudia kilichotokea katika mechii dhidi ya Coastal Union, naamini sisi pia tutashinda ugenini, tutaondoka na pointi, inawezekana, tumeshafahamu tulipojikwaa kwenye mechii iliyopita," Munisi alisema.

Katika msimamo wa ligi, Polisi Tanzania iko nafasi ya tano ikiwa imejikusanya pointi 10 baada ya kushinda mechii tatu, sare moja na imepoteza michezo miwili.

Yanga yenye pointi 16, ndio vinara wa Ligi Kuu ya NBC Tanzania Bara wakati mabingwa watetezi ni Simba na wako nyuma yao kwa pointi mbili kwenye msimamo wa ligi hiyo.

HABARI MICHEZO

ZISIKUPITE

POCHETTINO KUISUBIRISHA UTD

KLABU ya Manchester United iko tayari kuacha utafutaji wa kocha wa muda wa timu hiyo iwapo wanawenza kumpata Mauricio Pochettino kutoka Paris St-Germain sasa. (*Guardian*)

ZIDANE AWEKA MTEGO PSG

KOCHA wa zamani wa Real Madrid, Zinedine Zidane, ambaye ana uwezekano mkubwa wa kulengwa na Manchester United anataka kuchukua nafasi ya ukocha pale PSG iwapo Mauricio Pochettino ataondoka kuelekea Old Trafford. (*Telegraph*)

CAMARA AFUATILIWA LIVER

LIVERPOOL, Leicester na Newcastle United zinamfuatilia kwa karibu mshambuliaji wa Guinea, Aguiou Camara, 20, anayechiza katika klubu ya Olympiakos. (*Sun*)

HAALAND NA MKATABA

BORUSSIA Dortmund wanaandaa mkataba mpya kwa ajili ya mshambuliaji, Erling Braut Haaland, 21, katika azma ya kumshawishi mchezaji huyo wa kimataifa wa Norway kuendelea kubaki katika klubu hiyo. (*Sky Sport*)

FERGUSON KUTOHUSIKA UNITED

KOCHA wa zamani wa Manchester United, Sir Alex Ferguson, ambaye ni mkurugenzi wa bodi ya soka ya klubu hiyo, hatakuwa na jukumu lolote katika kumsaka kocha mpya. (*ESPN*)

ZIYECH ATAJWA BARCA

BARCELONA wanataka kumsajili mchezaji wa kimataifa wa Morocco anayechezea klubu ya Chelsea, Hakim Ziyech, 28, na mshambuliaji Mjerumani Timo Werner mwene miaka 25, kama wachezaji mbadala kwa mshambuliaji wa Manchester City na England, Raheem Sterling, 26. (*ESPN*)

WITSEL ATAKIWA NEWCASTLE

NEWCASTLE United wana nia na kiungo wa katika wa Borussia Dortmund, Axel Witsel, 32, ambaye mkataba wake unamalizika mwishoni mwa msimu huu. (*Sport1*)

LIVERPOOL KUMZUIA ORIGI

MSHAMBULIAJI raia wa Ubelgiji, Divock Origi, 26, ambaye analengwa na Newcastle, hataruhusiwa kuondoka Liverpool Januari. (*Northern Echo*)

KUNG'OLEWA ATLETICO

NEWCASTLE United wanamtaka beki, Kieran Trippier, 31, kutoka Atletico Madrid. (*Mirror*)

GERRARD KUMUUZA TRAORE

KOCHA mpya wa Aston Villa, Steven Gerrard, ameidihihisha mauzo ya mchezaji wa kimataifa wa Burkina Faso, Bertrand Traore, 26. (*Football Insider*)

DONDODA ZA SOKA MAGAZETI YA ULAYA

RONALDO APAGAWA UNITED WAKIFUZU KWA VILLARREAL

● ● ● Sisi ni Man United na kamwe hatutaacha kuipambania klubu! Twendeni, Mashetani!...

VILLARREAL, Hispania

CRISTIANO Ronaldo amesilitiza Manchester United "kamwe haitaacha kupambania" baada ya nyota huyo kuiwezesha klubu hiyo kufuzu hatua ya 16-bora ya Ligi ya Mabingwa Ulaya, huku akivunja rekodi.

Ronaldo amekuwa mchezaji wa kwanza kufunga mfululizo kwenye mechi tano za kwanza za Ligi ya Mabingwa Ulaya kwa timu ya England, wakati United ikiibuka na ushindi wa mabao 2-0 dhidi ya Villarreal katika mchezo wa Kundu F, juzi Jumanne.

Ikicheza mechi yake ya kwanza bila ya kocha, Ole Gunnar Solskjaer,

ambaye ametimuliwa na sasa kikosi kipo chini ya Michael Carrick, Ronaldo alifunga bao la uongozi dakika ya 12 likiwa bao la 799 kwenye mai-sha yake ya soka kabla ya mchezaji mwenzake, Jadon Sancho kufunga la pili.

Kulikuwa na changamoto ndani ya kikosi cha United, ambacho kilishinda mechi mbili tu kati ya nane zilizopita wakati kikielekeea mchezo huo, na Ronaldo ameilezea morali ya timu hiyo.

"Mara zote najisikia vizuri nikicheza nchini Hispania, inavutia

kushinda Hispania, nimeridhika kufunga Hispania, nchi ambayo mara zote huwa najisikia mtu wa aina yake," alisema Ronaldo akiandika kupitia kwenye mitandao yake ya kijamii.

"Hongera kwa wachezaji wote, tumepambana na ushindi umetu-weka pale tunapostahili kuwapo!

"Sisi ni Man United na kamwe hatutaacha kuipambania klubu! Twendeni, Mashetani!"

Mchezaji huyo mwene umri wa miaka 36 amefunga mabao sita kwa United msimu huu kwenye Ligi ya Mabingwa Ulaya; akizidiwa na Ruud van Nistelrooy tu aliyefunga mabao nane msimu wa 2004-05.

MECHI KALIBAYER
LEVERKUSEN

1.48 | 4.68 | 5.78

CELTIC

**CHEZA USHINDE
JACKPOT**

TZS.

710**DE JONG
ATAJWA
KUMRITHI
POGBA**

BARCELONA, Hispania

KLUBU ya Manchester United imeripotiva kuwa inafikiria kumsajili nyota wa Barcelona, Frenkie de Jong kama mbadala wa Paul Pogba.

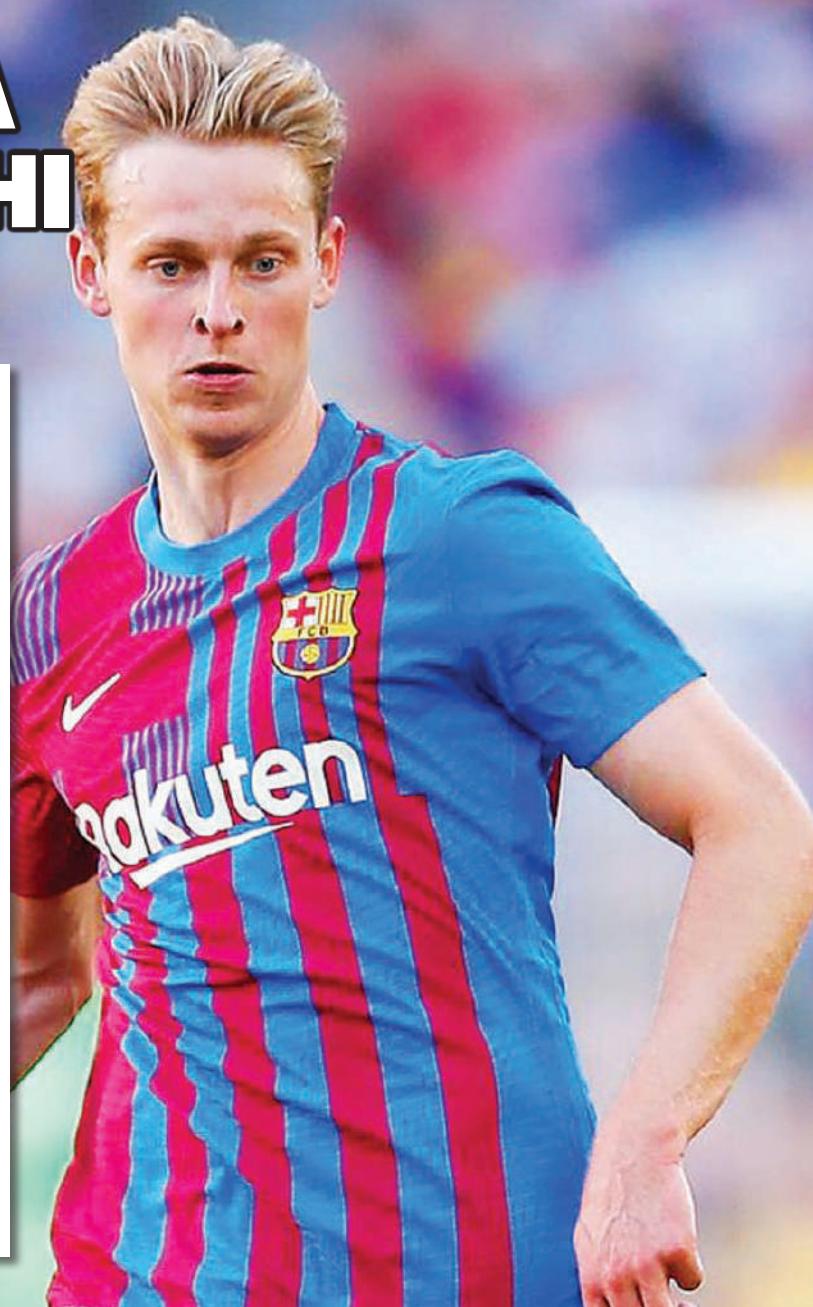
Mashetani Wekundu' hao hadi sasa hawajafikia muafaka wa makubaliano ya mkataba mpya na nyota wao, Pogba.

Nyota huyo mwenye umri wa mia-ka 28, anafikia mwisho wa mkataba wake wa sasa msimu ujao wa majira ya joto.

Man United wapo mbioni kumpoteza nyota huyo kama mchezaji huru msimu ujao wa majira ya joto, wakati De Jong akiushiswaa na kuondoka Barcelona katika siku za hivi karibuni huko akitajwa kuwa na thamani ya euro milioni 75.

Klabu nyingi za Ligi Kuu England zinamtupia macho nyota huyo wa kimataifa wa Uholanzi na huenda kukawa na mshike mshike kwenye dirisha la uhamisho la Januari.

Kwa mujibu wa Daily Mail, Man United wanajiandaa kupambana na Manchester City na Liverpool kuiwania saini ya De Jong ambaye anaweza kuwa sokoni Januari.

KUWEKA PESA:

- PIGA *150*87#,
- CHAGUA 4
- WEKA PESA.

SEND

SportPesa
SPORTPESA.CO.TZ
PIGA*150*87#

GBT:0249 HUDUMA KWA WATEJA MASAA 24, PIGA:
0764115588, 0677115588
0685115588

18+

@TzSportPesa

@SportPesaTZ

@tzsportpesa

Thiago hana mpango kurudi Barcelona

LIVERPOOL, England

KIUNGO wa Liverpool, Thiago Alcantara, hajafikiria kurudi Barcelona, akisisitiza kuwa "kwa asilimia 100 nina furaha" kuchagua kucheza pale Anfield.

Thiago amekuwa akisumbuliwa na majeraha ya mara kwa mara tangu alipohamia Liverpool akitokea Bayern Munich mwaka 2020.

Mchezaji huyo wa kimataifa wa Hispania, alikabiliwa na majeraha ya kifundo cha mguu baada ya ku-

umizwa na Richarlison wa Everton katika mchezo wake wa kwanza kuanzia Oktoba mwaka jana.

Alicheza mechii 24 za Ligi Kuu msimu uliopita, akianza 20 kati ya hizo na amefunga mara moja.

Majeraha zaidi yamemwanda mchezaji huyo mwenye umri wa miaka 30, akicheza mechii nane tu kwenye mashindano yote msimu huu.

Baada ya Xavi kuchukua mikoba ya Ronald Koeman pale Barca, kumekuwa na uvumi unaomhusi-sha Thiago kurudi klabuni hapo.

HABARI MICHEZO

,494,580

POCHETTINO AZUNGUMZIA TETESI KUTUA MAN UNITED

PARIS, Ufaransa

MAURICIO Pochettino amesema majaliwa yake "hayana shaka" kwani ana furaha pale Paris Saint-Germain huku ripoti zikimhusisha na Manchester United kwenda kuchukua nafasi ya Ole Gunnar Solskjaer.

United walimfukuza Solskjaer Jumapili baada ya kufungwa mabao 4-1 na Watford kwenye mchezo wa Ligi Kuu England na Michael Carrick amechukua nafasi ya kuisimamia timu hiyo kwa muda.

'Mashetani Wekundu' hao waliripotiwa kupanga kuteua kocha wa muda hadi mwishoni mwa msimu huu, lakini uvumi umeongezeka kwamba wanafanya mazungumzo na Pochettino ili kupewa mikoba hiyo.

Kocha wa zamani wa Tottenham Hotspur, Pochettino alisisitiza haangalii uwezekano wa kuondoka PSG.

Aliwaambia waandishi wa habari Jumanne: "Nafikiri ilikuwa wazi kabisu. Nilisema kwamba, nina mkataba hadi mwaka 2023. Msimu huu na msimu unaokuja.

NIMETUSUA...

Xavi: Lazima tukaichape Bayern

BARCELONA, Hispania

XAVI amesema kwamba, Barcelona lazima ikashinde mchezo wake dhidi ya Bayern Munich kwenye Ligi ya Mabingwa Ulaya, baaada ya juzi, Jumanne kutoka sare ya bila kufunga na Benfica.

'Blaugrana' hao walikosa nafasi ya kufuzu hatua ya mtoano kwenye michuanu hiyo, licha ya kutawala mchezo pale kwenye dimba la Camp Nou. Ingawa Xavi alikuwa kocha wa 13 mfululizo kuepuka kipigo kwenye mchezo wake wa kwanza wa Ligi ya Mabingwa Ulaya kuiongoza Barca, lakini kikosi chake kilishindwa kuwafunga Benfica.

Matokeo hayo yakawafanya kuwa nafasi ya pili kwenye msimamo wa Kundi E wakiwazidi pointi mbili Benfica waliopo nafasi ya tatu, lakini wanakabiliwa mchezo wa mwisho dhidi ya Bayern Munich wiki mbili zijazo ambao utaamua hatima yao.

Xavi alisisitiza kikosi chake kitasafiri kwenye Ujerumanu kikiwa na lengo moja tu la kuhakikisha kinapata ushindi na si vinginevyo.

JACKPOT MECHI WIKI HII

BASHIRI KWA USAHIHI MECHI ZOTE 13

TAREHE	MUDA	MICHEZO	NYUMBANI	SARE	UGENINI
			1	X	2
01. 27/11/21	18:00	Crystal Palace vs Aston Villa	2.18	3.30	3.35
02. 27/11/21	18:00	Hull City vs Millwall	2.70	3.09	2.60
03. 27/11/21	18:00	Huddersfield vs Middlesbrough	2.46	3.10	2.85
04. 27/11/21	20:00	Juventus vs Atalanta	2.22	3.46	3.12
05. 27/11/21	20:30	Malorca vs Getafe	2.43	2.90	3.30
06. 27/11/21	20:30	Cercle Brugge vs Mechelen	2.66	3.45	2.44
07. 27/11/21	20:45	Fortuna Sittard vs Groningen	2.72	3.26	2.47
08. 27/11/21	23:00	Villarreal vs Barcelona	2.69	3.33	2.57
09. 28/11/21	15:30	Nurnberg vs St. Pauli	2.60	3.23	2.60
10. 28/11/21	17:00	Brentford vs Everton	2.38	3.20	3.05
11. 28/11/21	17:00	Bordeaux vs Brest	2.42	3.34	2.84
12. 28/11/21	18:15	Espanyol vs Real Sociedad	3.30	3.25	2.22
13. 28/11/21	18:30	Maritimo vs Pacos Ferreira	2.66	3.10	2.66

MECHI ZA USHINDI

"1" NI TIMU YA NYUMBANI KUSHINDA "X" NI TIMU KUTOKA SARE

"2" NI TIMU YA UGENINI KUSHINDA.

ALHAMISI - 25 - NOVEMBA 2021

TAREHE	GAMED	MICHEZO	NYUMBANI	SARE	UGENINI
			1	X	2
15:00	1796	KF Gjilani vs KF Drita	2.24	3.08	3.03
15:00	3135	KF Ballkani vs Malisheva	1.58	3.48	5.61
15:00	3665	KF Drenica Skenderaj vs KF Llapit	2.67	2.91	2.62
15:45	3328	Deportivo Maldonado vs CS Cerrito	2.42	3.38	2.56
16:00	1803	El Ittihad Alexandria vs Farco FC	2.09	3.16	3.56
16:30	3487	NA Hussein Dey vs MC Oran	1.68	3.28	5.02
16:30	4293	Mladost Lucani vs Vojvodina	3.32	3.51	1.94
16:30	5564	CS Constantine vs MC Alger	1.92	3.07	3.94
17:00	4338	Northeast United FC vs Kerala Blasters FC	2.04	3.32	3.23
17:30	5805	Al Fateh (KSA) vs Dhamik	2.68	3.42	2.48
18:00	4825	Rapide Oued Zem vs Mouloudia Oujda	2.95	3.10	2.49
18:30	1010	Flora Tallinn vs Partizan	5.81	4.41	1.51
18:30	3031	Ceramica Cleopatra vs Zamalek	5.12	3.00	1.83
18:30	4834	Kairat Almaty vs FC Basel	4.00	3.65	1.87
19:00	4146	ES Setif vs CR Belouizdad	2.01	3.17	3.50
19:40	2520	Al Shabab Riyadh vs Al Raed Club	1.72	3.76	4.46
20:15	3348	Hassania Agadir vs Olympique Khouribga	2.15	3.03	3.27
20:45	1725	Bayer Leverkusen vs Celtic	1.48	4.68	5.78
20:45	2498	NK Mura vs Tottenham	15.06	7.03	1.17
20:45	2578	Lokomotiv Moscow vs Lazio	4.20	3.60	1.84
20:45	2784	HJK Helsinki vs Alashkert Martuni	1.46	4.49	6.59
20:45	2873	Betis vs Ferencvaros TC	1.22	6.44	12.07
20:45	2966	Rennes vs Vitesse Arnhem	1.44	4.60	6.79
20:45	3124	Karabakh vs Omonia Nicosia	1.64	3.86	5.21
20:45	3195	Galatasaray vs Marseille	2.79	3.34	2.49
20:45	3608	Maccabi Haifa vs Union Berlin	2.90	3.55	2.30
20:45	4131	Slovan Bratislava vs PAOK	2.81	3.63	2.33
20:45	4216	Dinamo Zagreb vs Racing Genk	2.39	3.45	2.85
20:45	4419	Slavia Prague vs Feyenoord	2.27	3.50	3.00
20:45	4936	Rapid Vienna vs West Ham	5.01	4.10	1.62
20:45	5310	Midtjylland vs Sporting Braga	2.50	3.36	2.76
20:45	5608	Lincoln FC vs Copenhagen	12.43	5.95	1.23
20:45	5933	Red Star Belgrade vs Ludogorets Razgrad	1.36	4.91	8.21
21:00	3882	Al Ahly Cairo vs Smouha Club	1.35	4.92	7.68
22:00	4440	Republic of Ireland W vs Slovakia W	1.57	4.10	5.60
22:30	2041	CA Progreso vs CA Penarol	4.72	3.66	1.63
23:00	1455	Leicester vs Legia Warszawa	1.17	7.20	15.00
23:00	2303	Randers vs CFR Cluj	2.12	3.50	3.30
23:00	2766	Roma vs Zorya Lugansk	1.18	7.19	13.97
23:00	3388	Maccabi Tel Aviv vs LASK Linz	2.27	3.71	2.86
23:00	3541	Arsenal Sarandi vs Union Santa Fe	3.03	3.03	2.27
23:00	3795	Anorthosis Famagusta vs KAA Gent	4.70	3.90	1.69
23:00	3829	Monaco vs Real Sociedad	2.50	3.36	2.76
23:00	4006	Olympiakos vs Fenerbahce	1.82	3.69	4.19
23:00	5110	PSV Eindhoven vs Sturm Graz	1.20	6.61	13.02
23:00	5134	Bodo Glimt vs CSKA Sofia	1.23	6.02	12.03
23:00	5295	Brondby vs Lyon	3.24	3.54	2.13
23:00	5438	Baumit Jablonec vs AZ Alkmaar	3.80	3.95	1.84
23:00	5716	Rangers vs Sparta Prague	1.81	3.65	4.30
23:00	5937	Eintracht Frankfurt vs Royal Antwerp	1.39	5.01	7.02

CHEZA KWA WAJIBU. KIWANGO CHA MAKATO YA SIMU KUZINGATIWA.

SportPesa

DATE 23/11/2021

JACKPOT BONUS WINNER

TZS 6,675,390

PAY ACHAT HAROUN ABDALLAH

Mshindi wa Bonasi ya Sportpesa, Aichat Haroun Abdallah (23) kutoke Kigamboni, DSM akionyesha mfano wa hundi ya Sh. milioni 6.7 baada ya kubashiri kwa usahihi mech 11 kati ya 13 kwenye Jackpot ya wiki iliyopita. Jackpot ya wiki hii inayoshindaniwa imefika shilingi 710,494,580. PICHA: SPORTPESA

Alhamisi Novemba 25, 2021

Nipashe

Ronaldo apagawa Utd wakifuzu

UKURASA 21

Aucho aituliza Yanga, Chama atoa msimamo

●●● Sasa ataka kuvunja mkataba wake Morocco ili kutua tena nchini kukipiga...

Na Faustine Feliciane

WAKATI kiungo Mzambia, Clatous Chama akifunguka hayoko tayari kujinga na Yanga, mchezaji nyota wa kimataifa kutoka Uganda, Khalid Aucho ameweka wazi hana mpango wa kuondoka kwa vinara hao wa Ligi Kuu ya NBC Tanzania Bara.

Aucho ameliambia gazeti hili yeye bado ni mchezaji wa Yanga na tetesi zinazosambaa kuwa anajiandaa kuachana na waajiri wake hao, si za kweli.

"Sina mpango wa kwenda kokote, mimi bado ni mchezaji wa Yanga," Aucho alisema kwa kifupi.

Akizungumza na gazeti hili jana, Ofisa Habari wa Yanga, Hassan Bumbuli, alisema klubu yao iko tayari kufanya mazungumzo na timu yoyote ndani au nje ya Tanzania ambayo inahitaji huduma ya Aucho. Bumbuli alisema Yanga bado ina mkataba na Aucho, lakini inakaribisha ofa kutoka kwa timu yoyote na inawakumbusha viongozi wa klubu nyininge kufuata taratibu na si kutumia njia za 'panya'.

"Tunaskilia maneno maneno tu huko, lakini niwaambie tu Aucho ana mkataba wa miaka mili na Yanga, tunafahamu huyu ni mchezaji mzuri na zipo timu zinamtolea macho, tunawaambia tu walete ofa yao tuone tunafanyaje, huyu ni mchezaji wa Yanga," alisema Bumbuli.

Kiongozi huyo alisema wanachana na mashabiki wa Yanga wasiwe na hofu yoyote juu ya kumpoteza mchezaji huyo kwa sababu bado ni mali yao kwa mujibu wa mkataba ambao alisaimi na klubu hiyo.

"Unajua kila tunapoelekea

k w e n y e
dirisha la
usajili, ma-
neno mengi
yanatokea,
mashabiki
wetu wasish-
tushwe na
kelele hizi,
wachezaji
wote wana
mkataba
na hakuna
mchezaji
atakayeo-
n d o k a
kiholela,"
a l i s e m a
Bumbuli.

Wakati hali kwa Aucho ikiwa hivyo, Chama amelazimika kuweka wazi mustakabali wake baada ya kuwapo mgongano wa mawazo kati yake na wakala wake ambaye anahitaji kuona anajiunga na Yanga endapo ataondoka kwa mkopo RS Berkane ya Morocco.

Taarifa zinaleza baada ya Chama kuwa na wakati mgumu huko Morocco, anajipanga kuvunja mkataba na Waarabu hao na chaguo lake la kwanza ni kurejea Simba licha ya ofa nono inayotaka kutolewa na Yanga.

Mapema wiki hii kumekuwa na tetesi mbalimbali za usajili huko Chama akihusishwa na kutua Yanga na Aucho akitajwa kuwa mbioni kuondoka katika klubu hiyo katika kipindi cha dirisha dogo la usajili kinachotra- rajiwa kufunguliwa Desemba 15, mwaka huu.

Na Yanga imetoa kauli hiyo ikiwa ni siku mbili tu zimepita baada ya kuanguka katika kesi ya kimkatuba waliyofungua katika Mahakama ya Usuluhishi ya Masuala ya Michezo (CAS), dhidi ya mchezaji wao wa zamani, Mghana Bernard Morrison ambaye kwa sasa anaichezea Simba.

Pablo aisoma Red Arrows, afunguka

Faustine Feliciane na Saada Akida

ZIKIWA zimebakia siku tatu kabla ya kukutana na Red Arrows ya Zambia kwenye mechi ya mashindano ya Kombe la Shirikisho Afrika, Kocha Mkuu wa Simba, Pablo Franco, amesema anahitaji kuongeza umakini kwenye kikosi chake ili kuhakikisha wanasonga mbele katika michuano hiyo.

Simba, wawakilishi pekee wa Tanzania waliobaki katika mashindano ya kimataifa, wanatarajia kuikaribisha Red Arrows Jumapili kwenye Uwanja wa Benjamin Mkapa jijini Dar es Salaam.

Akizungumza na gazeti hili, Pablo alisema baada ya kuona ubora na udhaifu wa wapinzani wao, Reds Arrows, amejipanga kukiimarisha zaidi kikosi chake ili kupata matokeo mazuri katika mchezo huo wa kwanza na kujiwaka kwenye nafasi nzuri ya kumaliza kazi watakapokwenda ugenini.

Pablo alisema anawaamini wachezaji wake wanauwezo wa kupambana na kumpa matokeo chanya katika mechi hiyo ya kimataifa pamoja na Ligi Kuu ya NBC Tanzania Bara ambayo inaendelea.

Alisema kwa muda ambao amekaa na wachezaji wake, amebaini wana mwelekeo mzuri na wameshaanza kucheza kwa kufuata falsafa yake ya umiliki wa mpira na kucheza soka la 'pasi nyingi'.

"Tumepata nafasi ya kuwaangalia wapinzani wetu na kujua ubora na mapungufu yao, vyote tunavifanyia kazi, tunajua mchezo utakuwa wa ushindani mkubwa kwa kila mmoja wetu, tunapambana kusaka ushindi, kwa upande wetu tunahitaji kushinda nyumbani," alisema Pablo.

Aliongeza mechi hiyo itakuwa ngumu na wanapaswa kucheza kwa kujitolea asilimia 100 katika muda wote wa dakika 90 ili kufikia malengo na si vinginevyo.

